

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Translation Movement

دەنگێ بە گەنجێ
Translation Movement

آموزش ترجمه و معانی قرآن کریم

- سید هادی محدّث
- حمیدرضا صفّار هرندی
- ابوالفضل علّامی

دھرتی کی سہولت
Translation Movement

۹	مقدمه.....
۱۹	بخش یکم: خداشناسی.....
۲۱	درس اول: نشانه‌های او.....
۲۸	آشنایی با معارف قرآن.....
۳۰	درس دوم: صفات خداوند (۱).....
۳۷	آشنایی با معارف قرآن.....
۴۰	درس سوم: صفات خداوند (۲).....
۴۷	آشنایی با معارف قرآن.....
۵۰	درس چهارم: پرستش خدا.....
۵۷	آشنایی با معارف قرآن.....
۵۹	بخش دوم: وحی و نبوت.....
۶۱	درس پنجم: رسالت انبیاء.....
۶۹	زبان قرآن: انواع کلمه.....
۷۱	آشنایی با معارف قرآن.....
۷۴	درس ششم: حضرت ابراهیم (ع).....
۸۲	زبان قرآن: تمرین برای انواع کلمه.....

- ۸۳..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۸۷..... درس هفتم: حضرت موسی (ع).....
- ۹۵..... زبان قرآن: فعل ماضی و مضارع.....
- ۹۶..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۱۰۰..... درس هشتم: پیامبر اسلام (ص).....
- ۱۰۷..... زبان قرآن: حرف.....
- ۱۰۸..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۱۱۳..... بخش سوم: قرآن.....
- ۱۱۵..... درس نهم: نزول قرآن.....
- ۱۲۲..... زبان قرآن: کلمات هم‌خانواده.....
- ۱۲۴..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۱۲۸..... درس دهم: ویژگیهای قرآن (۱).....
- ۱۳۵..... زبان قرآن: ریشه کلمات.....
- ۱۳۷..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۱۴۱..... درس یازدهم: ویژگیهای قرآن (۲).....
- ۱۴۸..... زبان قرآن: کلمه‌های هموزن.....
- ۱۴۹..... آشنایی با معارف قرآن.....
- ۱۵۳..... درس دوازدهم: تورات و انجیل در قرآن.....
- ۱۶۰..... زبان قرآن: وزن کلمات.....
- ۱۶۲..... آشنایی با معارف قرآن.....

بخش چهارم: ولایت.....	۱۶۷
درس سیزدهم: مالکیت و فرمانروایی الله.....	۱۶۹
زبان قرآن: مذکر و مؤنث.....	۱۷۷
آشنایی با معارف قرآن.....	۱۸۰
درس چهاردهم: هدایت الهی.....	۱۸۴
زبان قرآن: مفرد، مثنی، جمع.....	۱۹۲
آشنایی با معارف قرآن.....	۱۹۴
درس پانزدهم: ولایت خدا.....	۱۹۸
زبان قرآن: جمع.....	۲۰۶
آشنایی با معارف قرآن.....	۲۰۸
درس شانزدهم: ولایت انبیا و اوصیا.....	۲۱۲
زبان قرآن: اقسام جمع.....	۲۲۰
آشنایی با معارف قرآن.....	۲۲۲
فهرست کلمات.....	۲۲۷

دھرتی کی سہولت
Translation Movement

■ مقدمه

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

(آل عمران، ۱۳۸)

این [قرآن] بیانی روشن برای عموم مردم و هدایت و اندرزی برای پرهیزکاران است.

تذکر می‌دهم ... از انس با قرآن کریم، این صحیفه الهی و کتاب هدایت، غفلت نوزند که مسلمانان هر چه دارند و خواهند داشت در طول تاریخ گذشته و آینده، از برکات سرشار این کتاب مقدس است.

امام خمینی (ره)

فهمیدن مفاهیم قرآن، فهمیدن ترجمه‌ی کلمه به کلمه‌ی قرآن، برای کسانی که به زبان عربی آشنایی ندارند لازم است.

مقام معظم رهبری

مجموعه ترجمه
مجموعه ترجمه

کلمات پرکاربرد، کلید آموزش ترجمه و مفاهیم

برای ارائه روشی آسان در آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن، طی دو دهه‌ی اخیر تلاش‌های بسیاری انجام شده است. نتیجه‌ی این کوشش‌ها، کشف روش‌های علمی و کاربردی جدیدی در این زمینه بوده است؛ روشهایی که به فراگیری هرچه زودتر و بهتر مفاهیم قرآن کریم می‌انجامد و علاقه‌مندان را به وادی نورانی تفسیر نزدیک می‌کنند. از جمله روش‌های آموزشی اخیر، روشی است که اساس آن بر آموزش کلمات پرکاربرد و تکراری قرآن نهاده شده است. خوب است شما قرآن‌آموزان گرامی بدانید که مجموع کلمات قرآن کریم حدود ۷۸ هزار کلمه است که بسیاری از آنها تکراری است.

در مجموعه‌ی حاضر، بیش از ۱۲۰۰ کلمه از کلمات قرآن، که حدود دو سوم آنها را کلمات پرکاربرد (بیش از ده مرتبه تکرار) تشکیل می‌دهد، در قالب طرحی آموزشی و با استفاده از آیات قرآن کریم آموزش داده می‌شود به گونه‌ای که فراگیران عزیز می‌توانند بسیاری از آیات ساده‌ی قرآن را - که از همین کلمات تشکیل شده‌اند - معنا کنند و چون تقریباً تمام معارف اساسی قرآن در همین آیات گرد آمده است، راه‌یابی به این دسته از معارف قرآن عزیز آسان می‌گردد.

آموزش ترجمه و مفاهیم

قرآن‌آموزان در این طرح آموزشی با معنای بیش از ۷۶۶ کلمه از کلمات پرکاربرد قرآن آشنا می‌شوند. این کلمه‌ها در قالب ۴۸ درس، در سه کتاب تنظیم شده است.

برادران و خواهرانی که سطح معلومات آنان در حد سوم راهنمایی باشد با یاری خدای مهربان و اراده‌ای استوار می‌توانند با ما همگام شوند تا با روشی جذاب و ساده در پایان دوره بتوانند بسیاری از آیات ساده‌ی قرآن را ترجمه کنند و با معنای

بیش از ۸۶ درصد از کلمات و واژه‌های قرآن کریم آشنا شوند. لازم به ذکر است که دانستن معنای ۸۶ درصد کلمات به معنای دانستن ترجمه همین مقدار از آیات قرآن نیست، زیرا در ترجمه قرآن علاوه بر معنای لغات به امور دیگری نیاز است که قرآن‌آموزان در این مجموعه فقط با بعضی از آنها آشنا می‌شوند. برای آشنایی بیشتر شما عزیزان با ساختار درس‌ها، به شرح بخش‌های مختلف هر درس می‌پردازیم. پیش از آن، توجه شما را به دو مطلب مهم اهداف آموزش و اصول آن جلب می‌کنیم:

الف) اهداف آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن

منظور نهایی از آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن این است که در کنار انس مستمر با قرآن و قرائت آن، به تدریج با فرهنگ و معارف قرآن از طریق فهم آیات الهی آشنا شوید. یکی از کلیدهای این آشنایی، کلمه‌هایی است که بیشترین تکرار را در قرآن دارند. از این رهگذر مفهوم آیات ساده‌ی قرآن را - که شامل معارف اساسی قرآن است - به طور مستقیم می‌فهمید و پیام‌ها هدایتگر آن را فرا می‌گیرید.

اهداف جزئی این مجموعه عبارت است از:

۱. فهمیدن تدریجی معنای واژه‌های پرکاربرد قرآن.
۲. توانایی ترجمه ترکیب‌های قرآنی به شیوه تفکیکی (کلمه به کلمه).
۳. مهارت در ترجمه آیات ساده قرآنی.
۴. توانایی فهمیدن پیام بسیاری از آیات قرآن در سایه‌ی استمرار قرائت و انس با قرآن.
۵. ایجاد زمینه برای عمل به رهنمودهای قرآن در زندگی فردی و اجتماعی و آراسته شدن به اخلاق قرآنی.

این کتاب، از نگاه مؤلفان نقطه آغازی برای انس با قرآن کریم است و به هیچ وجه قرآن‌آموز را از تفاسیر بی‌نیاز نخواهد کرد، بلکه در او احساس نیاز به فهم دقیق قرآن را قوت می‌بخشد و وی را نسبت به پی‌گیری علوم و معارف قرآن شائق می‌کند.

ب) اصول پنج‌گانه‌ی دست‌یابی به اهداف

برای اینکه قرآن‌آموزان عزیز به اهداف یاد شده برسند اصول زیر را باید مورد توجه قرار دهند:

۱. اصل تدریج: برای فراگیری بیش از ۱۲۰۰ واژه‌ی قرآنی در قالب ۴۸ درس، لازم است قرآن‌آموزان عزیز این واژه‌ها و عبارات قرآنی را به تدریج یاد بگیرند و به خاطر بسپارند؛ به عبارت دیگر کلمات قرآنی و معانی آن را در هر درس و در جای خود بیاموزند.

همچنین فراگیری سایر بخش‌های درس‌ها را نیز به آینده موکول نکنند و بدانند که بدترین شیوه‌ی یادگیری، تلاش در شب‌های امتحانی و یادگیری چند درس در یک جلسه است.

۲. اصل تکرار و تمرین: با تنوع بخشیدن به تمرین‌ها و تکرار هر واژه و عبارت قرآنی در قالب‌های مختلف این اصل رعایت شده است، به شرط آنکه قرآن‌آموزان گرامی متعهد شوند تمام تمرین‌ها را با دقت و علاقه انجام دهند.

۳. اصل تداوم و استمرار: فراگیری آموزش ترجمه و مفاهیم آنگاه مفید و مؤثر خواهد بود که با استمرار و تلاش مداوم همراه باشد، مثلاً اگر فراگیری هر درس برای یک هفته اختصاص یافته است، یک شب در میان و در سه نوبت به انجام تمرین‌های آن پردازید و نگذارید بین زمان یادگیری درس‌ها فاصله ایجاد شود.

۴. اصل تثبیت: برای تثبیت و پایدار شدن مطالبی که فراگرفته‌اید به این توصیه‌ها عمل کنید:

اول - به صورت گروهی (۲ یا ۳ نفری) درس‌ها را مباحثه کنید.
دوم - پس از فراگیری جلد اول کتاب آموزش ترجمه و مفاهیم، این درس‌ها را به فرد علاقه‌مند دیگری آموزش دهید.
۵. اصل تشویق: چنانچه شما قرآن‌آموزان عزیز چهار اصل تدریج، تکرار و تمرین، تداوم و تثبیت را مورد توجه قرار دهید و به توصیه‌ها نیز عمل کنید، علاقه‌ی شما به قرآن و فهم معانی آیات آن افزون‌تر می‌شود. این مسئله سبب تشویق شما به ادامه‌ی کار آموزش ترجمه و مفاهیم خواهد شد.
امیرمؤمنان علیؑ فرمود: «هر کس کاری را انجام دهد، اشتیاق و علاقه به آن کار پیدا می‌کند». به شرط اینکه کار مورد نظر با رعایت اصول مربوط به آن همراه باشد.

ساختار درس‌ها

عناوین و ساختار درس‌ها به قرار زیر است:

۱. عبارات ده‌گانه‌ی درس
۲. جدول کلمه‌های آشنا و جدید
۳. تمرین و پرسش
۴. زبان قرآن
۵. آشنایی با معارف قرآن
۶. تمرین آزاد

برای آشنایی بیشتر برادران و خواهران قرآن‌آموز به توضیح هر یک از عناوین می‌پردازیم.

۱. عبارات ده‌گانه‌ی درس

۱ - ۱. عبارات ده‌گانه، نخستین بخش هر درس است و از عبارات‌ها و آیات قرآن تشکیل شده است.

۲ - ۱. فراگیری هر درس، با مطالعه و قرائت عبارات ده‌گانه آغاز می‌شود.

۳ - ۱. هدف نخست از قرائت این عبارات‌ها، تمرین روخوانی و روان‌خوانی است. هدف دوم، سنجش میزان توانایی شما در معنی کردن کلمات این عبارات در اولین نگاه به آنها است.

۴ - ۱. انجام تمرین‌های بعدی درس، بسترساز ترجمه و فهمیدن معنای همین عبارات خواهد بود.

۵ - ۱. تمرین‌های پایانی درس پس از انجام تمرین‌های بعدی، ترجمه تحت-اللفظی همین عبارات ده‌گانه خواهد بود.

۶ - ۱. چنانچه در ترجمه‌ی عبارات ده‌گانه، احساس ناتوانی کردید، مطمئن باشید که تمرین‌های مقدماتی را خوب انجام نداده‌اید. مجدداً به مرور آنها پردازید.

۷ - ۱. در ترجمه‌ی این عبارات‌ها رابطه‌ی موضوع و عنوان درس‌ها را با مفهوم آیات، پیدا کنید.

۲. جدول کلمه‌های آشنا و جدید

کلمه‌های آشنا به کلماتی گفته می‌شود که:

- در متن کتاب فارسی و سایر کتب درسی دوره‌ی ابتدایی با آن آشنا شده‌اید
مانند: «أرض: زمین»؛

- در گفت‌وگوی روزمره بارها آن‌ها را به کار برده‌اید و با ذهن شما آشناست،
مانند: کلمه «اختلاف: تفاوت»

- با واژه‌های مورد استفاده در زبان فارسی مشترک‌اند، مانند: «کتاب و اسم»؛

- تعدادی از کلمات هم‌خانواده آن را در درس‌های گذشته خوانده‌اید و با استفاده از قواعدی که در بخش «زبان قرآن» خواهید خواند، معنای آنها را می‌توانید حدس بزنید، مانند: **مُؤْمِنٌ، مُؤْمِنُونَ، مُؤْمِنِينَ؛ صَالِحَةٌ، صَالِحَاتٌ؛ قَلْبٌ، قُلُوبٌ.**

استفاده از این کلمه‌ها برای بهره‌گیری از دانسته‌های قرآن‌آموزان و نشان‌دادن سادگی فهم بسیاری از عبارات‌های قرآنی است. بیش از ۳۰ درصد از کلمات دروس این کتاب، کلمات آشناست.

اما کلمه‌های جدید، کلمه‌هایی هستند که احتمالاً برای نخستین بار با آنها آشنا می‌شوید و معنای آنها را نمی‌دانید. این کلمات در هر درس معمولاً حدود ۱۴ کلمه است. مجموع تعداد کلمات جدید در سه کتاب به بیش از ۷۵۰ کلمه می‌رسد.

قرآن‌آموزان عزیز، نسبت به فراگیری کلمات درس (آشنا و جدید) اهتمام بورزید؛ زیرا در صورت عدم تسلط بر معنای کلمه‌ها، ترجمه‌ی عبارات برای شما ممکن نخواهد بود.

۳. تمرین و پرسش

این بخش شامل پنج تمرین به شرح زیر است:

«تمرین ۱» مربوط به واژه‌شناسی و معنای کلمه‌هایی است که در جدول کلمه-های آشنا و جدید فراگرفته‌اید. هرگاه در انجام این تمرین معنای واژه‌ای را به خاطر نمی‌آورید یا در معنای آن تردید دارید، به جدول کلمه‌ها مراجعه کنید. مراجعه‌ی مکرر به جدول‌ها، وسیله‌ی یادگیری بهتر واژه‌ها خواهد بود.

«تمرین ۲» تمرین‌های دو جوابی بوده، برای آن طراحی شده است که شما را در معنا کردن ترکیب‌ها و عبارات‌ها کمک کند. اگر در عبارات درس عبارت مشکلی باشد، معمولاً در این تمرین آورده می‌شود.

«تمرین ۳» به معنا کردن ترکیب‌ها و عبارات‌های کوتاه اختصاص دارد. در این تمرین سعی کنید پیش از معنا کردن هر ترکیب و عبارت، ابتدا کلمات آن را

تفکیک نمایید تا در معنا کردن هر ترکیب، معنای هیچ کلمه‌ای حذف نشود. برای مثال به نمونه‌های زیر توجه کنید:

لِلْمَلَائِكَةِ = ل + الْمَلَائِكَةِ: برای فرشتگان

رَبُّكُمْ = رَبُّ + كُمْ: پروردگارتان

بِأَنْفُسِهِمْ = ب + أَنْفُسِهِمْ: به وسیله‌ی جان‌هایشان

مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ = مِنْ + مَا + رَزَقْنَاكُمْ: از آنچه روزی دادیم شما را

«تمرین ۴» تمرینی است که به منظور آماده‌سازی شما برای انجام آخرین تمرین، یعنی ترجمه‌ی عبارات ده‌گانه متن درس طراحی گردیده است. «تمرین ۵» ترجمه‌ی تحت‌اللفظی و دقیق عبارات ده‌گانه متن درس است و به صورت موضوعی‌گزینه‌شده است، تا علاوه بر ورزیدگی در ترجمه‌ی آیات، به تدریج با معارف قرآن نیز آشنا شوید.

تذکر: از بخش هفتم تمرین دیگری به تمرین‌های پنج‌گانه هر درس اضافه شده است که گامی جدید و رو به جلو برای مهارت بیشتر در ترجمه‌ی آیات نورانی قرآن است. این تمرین با عنوان «تمرین کارورزی برای ترجمه‌ی عبارات قرآنی» طراحی شده است.

۴. زبان قرآن

آموزش زبان قرآن یعنی زبان عربی، در دروس آموزش مفاهیم تنها جنبه‌ی کاربردی دارد و به هیچ وجه به منظور آموزش مستقیم دستور زبان عربی تنظیم نشده است؛ بنابراین در حاشیه‌ی طرح کلمات پرکاربرد، مطالبی از دستور زبان عربی به صورت کاملاً ساده و در حد ضرورت، مطرح خواهد شد. به طور مثال مطالبی از قبیل شناخت کلمات هم‌خانواده، کلمات هم‌وزن، شیوه ساخت اسم-های مفرد، مثنی و جمع، شناخت اسم فاعل، اسم مفعول، افعال ماضی و مضارع و مانند آن از دیدگاه دستور زبان عربی مورد توجه قرار گرفته‌اند.

۵. آشنایی با معارف قرآن

گزینش آیات برای آموزش ترجمه و مفاهیم با محوریت کلمات پرکاربرد قرآن و همچنین به صورت موضوعی، کاری بس دشوار است، اما نویسندگان این کتاب این دشواری را به دو علت به جان پذیرفتند:

نخست آن‌که قرآن‌آموزان علاوه بر توانایی بر ترجمه‌ی بسیاری از آیات قرآن، با بخشی از آیات مربوط به دوازده موضوع کلی قرآن آشنا شوند. این موضوعات دوازده‌گانه، خود شامل ۴۸ موضوع فرعی می‌شود و این هدفی ارزشمند و کاربردی را تأمین می‌کند؛ زیرا برادران و خواهران قرآن‌آموز از این موضوعات می‌توانند در زندگی فردی و اجتماعی بهره‌گیرند. به‌ویژه اگر این آیات را حفظ کنند در مباحث اعتقادی، اجتماعی، سیاسی و اخلاقی می‌توانند از آنها استفاده کنند.

دوم، تأکید مقام معظم رهبری به ترویج آشنایی با معارف قرآن در سطح همه-ی مردم می‌باشد؛ ایشان در یکی از بیاناتشان می‌فرمایند:

کشور بحمدالله امروز متکی به معارف قرآن است. آن روزی که این معارف در سطح همه مردم رواج پیدا کند و مستقیم از خود قرآن آن را بگیرند، آن روز روزی است که این ملت و این کشور برای همیشه شکست‌ناپذیر خواهد شد. پدیدآورندگان این اثر جهت تحقق آرمان‌های قرآنی ایشان، این گام - هر چند کوتاه - را برداشتند و از درگاه خداوند آرزوی توفیق در این مهم را دارند.

۶. تمرین آزاد

این تمرین، ویژه‌ی قرآن‌آموزانی است که توان و فراغت بیشتر برای فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن دارند. بدیهی است که بازده این درس برای آنان دو چندان خواهد بود به شرط اینکه:

اولاً در ترجمه‌ی عبارات و آیات ده‌گانه متن درس، دقت نمایند و در ارزشیابی آن با استفاده از ترجمه‌ی صحیح آنها که در کلاس درس و با راهنمایی استاد ارائه می‌شود، غفلت نکنند.

دوم اینکه برای اطمینان از ترجمه‌ی صحیح تمرین آزاد، از مشورت با دوستان و آشنایانی که با زبان عربی و لغت آشنا هستند و در نهایت از کمک استاد استفاده کنند. و سرانجام معانی کلمات جدید در عبارات تمرین آزاد را حفظ کنند.

تذکر مهم

به شما علاقه‌مندان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن توصیه می‌شود که این کتاب و دو کتاب بعدی را با شرکت در کلاس و زیر نظر معلم بخوانید. در صورتی که به کلاس و استاد دسترسی ندارید می‌توانید به شیوه غیرحضوری و با تهیه‌ی نرم‌افزار «گلوژه‌های وحی»^۱ و با انتخاب یک هم‌گروه و هم‌مباحثه آن را فرا بگیرید. هر درس را به اتفاق هم‌مباحثه خویش بخوانید و تمرین‌های آن را با دقت و مشاوره انجام دهید.

در پایان به شما برادر و خواهر گرامی تبریک می‌گوییم که کمر همت بسته‌اید تا با فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن، مخاطب کلام الهی قرار گیرید و از خدای مهربان عاجزانه می‌خواهیم که شما و ما را در پیمودن این راه نورانی موفق بدارد.

ان شاء الله

مؤلفان

مؤسسه فرهنگی نور
مؤلفان

۱. این نرم‌افزار را می‌توانید از مؤسسه فرهنگی نور مبین تهیه فرمایید.

بخش یکم

خدا شناسی

درس ۱: نشانه‌های او

درس ۲: صفات خداوند (۱)

درس ۳: صفات خداوند (۲)

درس ۴: پرستش خدا

پنجشنبه ۱۳۹۷/۰۳/۰۳
Crescent Moon

تَرجُمَةُ قُرْآنِ کَرِیْمِ
Translation Movement

درس اول

نشانه‌های او

قرآن آموزان عزیز!

ابتدا آیات درس را یک بار با دقت بخوانید. سپس کلماتی را که برای شما آشناست و معنای آن را می‌دانید، با علامت « + » مشخص کنید:

۱. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (حمد: ۱)

.....

۲. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (رعد: ۳)

.....

۳. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (رعد: ۴)

.....

۴. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (نحل: ۱۱)

.....

۵. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (نحل: ۶۷)

.....

(عنكبوت: ٤٤)

٦. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

.....

(روم: ٢٠)

٧. وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِّن تَرَابٍ

.....

٨. وَمِنَ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ السِّنِّتِكُمْ وَالْوَانِكُمْ

(روم: ٢٢)

.....

(فصلت: ٣٧)

٩. وَمِنَ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

.....

(شورى: ٢٩)

١٠. وَمِنَ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

.....

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

کلمه‌های آشنا و جدید را بخوانید و به خاطر بسپارید. پس از آن یکی از افراد خانواده، کلمه‌ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا اطمینان پیدا کنید معانی کلمات را می‌دانید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	إِخْتِلَافٌ	تفاوت - آمد و شد	۱	آيَةٌ	نشانه - آیه
۲	أَرْضٌ	زمین	۲	آيَاتٌ	نشانه‌ها - آیه‌ها
۳	اللَّهُ	خدا - خداوند	۳	أَنْ	این‌که - که
۴	اللِّسِنَةُ	زبان‌ها	۴	إِنَّ	قطعاً - حتماً
۵	الْوَانُ	رنگ‌ها	۵	تُرَابٌ	خاک
۶	إِسْمٌ	نام	۶	خَلَقَ	خلق کرد - آفرید
۷	بِ	به	۷	ذَلِكَ	آن - این
۸	خَلَقَ	خلقت - آفرینش	۸	فِي	در
۹	رَحْمَنٌ	بخشنده	۹	كُمُ	شما - تان
۱۰	رَحِيمٌ	مهربان	۱۰	لَ	قطعاً - حتماً
۱۱	سَمَوَاتٌ	آسمان‌ها	۱۱	لِ	برای* - به - برای این‌که
۱۲	شَمْسٌ	خورشید	۱۲	مِنْ	از
۱۳	قَمَرٌ	ماه	۱۳	نَهَارٌ	روز
۱۴	قَوْمٌ	گروه - قوم	۱۴	وَهُ	او - آن - ش
۱۵	لَيْلٌ - لَيْلَةٌ	شب	۱۵	يَتَفَكَّرُونَ	تفکر می‌کنند - می‌اندیشند
۱۶	مُؤْمِنِينَ - مُؤْمِنُونَ	افراد باایمان - مؤمنان	۱۶	يَعْقِلُونَ	تعقل می‌کنند - می‌اندیشند
۱۷	وَ	و			

* «لِ» در ترکیبات زیر به صورت «لِ» می‌آید ولی به همان معنای «برای» است: «لَهُ - لَهَا - لَهُمَا - لَهُمْ - لَكَ - لَكُمْ - لَنَا».

تمرین و پرسش

۱. گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف- کدام معنا صحیح است؟

☐	الف- صحرا	۱. اَرْض:	☐	ب- زمین
☐	الف- آسمانها	۲. سَمَوَات:	☐	ب- آسمان
☐	الف- نشانه‌ها	۳. آیَات:	☐	ب- راه‌ها
☐	الف- آفریده‌شد	۴. خَلَقَ:	☐	ب- آفرید
☐	الف- تو	۵. كُمْ:	☐	ب- شما

ب- کدام کلمه، گزینه‌ی صحیح است؟

☐	الف- رَحْمَن	۱. مهربان:	☐	ب- رَحِيم
☐	الف- خَلَقَ	۲. آفرینش:	☐	ب- خَلَقَ
☐	الف- إِنَّ	۳. قطعاً - حتماً:	☐	ب- أَنْ
☐	الف- فِي	۴. آن - این:	☐	ب- ذَلِكَ
☐	الف- ل	۵. او - آن:	☐	ب- وَهْ

تذکر

قرآن‌آموزان عزیز توجه داشته باشند؛ توانایی در ترجمه عبارات قرآنی، از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه) آغاز می‌شود و به تدریج به ترجمه روان و زیبا می‌رسد.

به این جهت همیشه عبارات قرآنی را به صورت تحت‌اللفظی ترجمه کنید.
مانند این نمونه‌ها:

الْحَمْدُ	لِلَّهِ	رَبِّ	الْعَالَمِينَ
ستایش	برای خدا،	پروردگار	جهانیان است
قُلْ	هُوَ	اللَّهُ	أَحَدٌ
بگو	او	خداوند	یگانه است

برای اطمینان بیشتر در معنا کردن ترکیب‌های کوتاه، پیش از ترجمه کلمات، آن‌ها در ذهن خود تفکیک و از هم جدا کنید؛ به این صورت:

$$\begin{aligned} \text{لِلَّهِ} &= \text{لِ} + \text{الله} & \text{لَكُمْ} &= \text{لَ} + \text{كُمْ} \\ \text{آيَاتِهِ} &= \text{آيَاتِ} + \text{هِ} & \text{الْسِّتِّكُمْ} &= \text{الْسِّنَةِ} + \text{كُمْ} \end{aligned}$$

۲. معنای صحیح هر عبارت را با علامت × مشخص کنید.

۱. وَمِنْ آيَاتِهِ

الف- و از نشانه او ب- و از نشانه‌های او

۲. خَلَقُ السَّمَوَاتِ

الف- آفرید آسمان‌ها را ب- آفرینش آسمان‌ها

۳. اِخْتِلَافُ السِّتِّكُمْ

الف- تفاوت رنگ‌های شما ب- تفاوت زبان‌های شما

۴. لآيَاتِ

الف- برای نشانه‌ها ب- حتماً نشانه‌هایی

۵. لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

الف- برای گروهی که تعقل می‌کنند ب- برای قومی که عمل می‌کنند

تذکر

در ترجمه عبارتهایی مانند این عبارت:

إِنَّ قطعاً فِي در ذَلِكَ آن لآيَاتٍ ... حتماً نشانه‌هایی است...

مانعی ندارد که از معنای تأکید دوم (ك: حتماً) صرف‌نظر شود و به این صورت ترجمه شود:

قطعاً در آن نشانه‌هایی است.

به عبارت دیگر در جملاتی که با «إِنَّ» شروع می‌شود، نیازی نیست «ك» را معنا کنید.

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	بِسْمِ اللَّهِ	
۲	الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	
۳	وَمِنْ آيَاتِهِ	
۴	خَلَقُ السَّمَوَاتِ	
۵	أَنْ خَلَقَكُمْ	
۶	مِنْ تُرَابٍ	
۷	اِخْتِلَافُ السِّنِّتِكُمْ	

ردیف	عبارت	ترجمه
۸	إِنَّ فِي ذَلِكَ	
۹	لآيَاتٍ	
۱۰	لِلْمُؤْمِنِينَ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ

و از نشانه‌های او خلق کرد از

۲. وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

و از او آسمانها و است.

۳. إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

قطعاً آن نشانه‌هایی است قومی که

۴. إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ

..... در آن برای افراد باایمان است.

۵. پس از انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس رسیده است. هر عبارت را یک بار با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

آشنایی با معارف قرآن

نشانه‌های او

یکی از ساده‌ترین راه‌های شناخت خدا، اندیشیدن دربارهٔ آفریده‌های او است. در قرآن کریم از بسیاری از پدیده‌های طبیعی به عنوان «آیه» یعنی نشانهٔ خدا یاد شده است.

همان‌گونه که در آیات درس ملاحظه نمودید، قرآن، آفرینش آسمان‌ها و زمین را از نشانه‌های خداوند می‌شمارد: «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»، شب و روز و خورشید و ماه را نشانه وجود خدا معرفی می‌کند: «وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ»، آفرینش بشر از خاک: «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ»؛ اختلاف گویش و رنگ پوست انسان‌ها: «اِخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَالِدَاتُ»؛ همه به عنوان آیات الهی و نشانه‌های این خالق حکیم و توانا شمرده شده است.

آری؛ آفرینش و پدیده‌های جهان نشانه‌های وجود آفریننده یکتاست، ولی نه برای همه مردم، بلکه برای آنان که عقل و اندیشه خویش را به کار می‌بندند: «... لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ»، «لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»، و آنها که تسلیم پیام فطرت خویشند: «إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ» اینان، خداوند را در آینه جهان و هستی می‌بینند و باور می‌کنند.

تمرین آزاد

قرآن‌آموزان عزیز می‌توانند با استفاده از معانی کلمات داده شده ترجمه نمایند. ضمناً زیر کلمات آشنا خط کشیده شده است.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
۱. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (آل عمران: ۴۹)	إِنَّ : اگر كُنْتُمْ : می‌باشید - بودید
۲. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ (یونس: ۶۷)	يَسْمَعُونَ : می‌شنوند
۳. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ (هود: ۱۰۳)	مَنْ : کسی که - کسانی که خَافَ : می‌ترسد - ترسید عَذَابَ الْآخِرَةِ : عذاب آخرت
۴. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (نمل: ۵۲)	يَعْلَمُونَ : می‌دانند
۵. وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا (روم: ۲۱)	أَنْفُسِكُمْ : خودتان أَزْوَاجَ : همسران
۶. وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ (روم: ۲۳)	مَنَامَ : خواب بِ : در
۷. وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ (روم: ۴۶)	يُرْسِلَ : می‌فرستد رِيحَ : بادهای
۸. وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (جاثیه: ۵)	تَصْرِيفَ : گردش - گرداندن

صفات خداوند (۱)

قرآن آموزان عزیز!

ابتدا آیات درس را یک بار با دقت بخوانید. سپس کلماتی را که برایتان
آشناست و معنای آن را می دانید، با علامت (+) مشخص کنید:

(حمد: ۲)

۱. الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(بقره: ۳)

۲. إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ

(بقره: ۲۵۵)

۳. اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

(بقره: ۲۸۲)

۴. وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

(آل عمران: ۶)

۵. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۶. **وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ^ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا** (نساء: ۱۰۶)

.....

۷. **إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ** (نحل: ۷۰)

.....

۸. **إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ** (فاطر: ۳۱)

.....

۹. **إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ** (غافر: ۲۰)

.....

۱۰. **لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ^ط وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ** (شوری: ۴)

.....

تخصص: تاریخچه

۱. «م - صلی - قلی - ج» را به خاطر بسپارید. به اینها علائم وقف می‌گویید. هنگام ترجمه عبارات قرآنی، جایی که این علائم را گذاشته‌اند، مکث و توقف کنید. مثلاً در ترجمه آیه بالا، عبارت «لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ» را ترجمه کنید و درنگ کنید؛ پس از آن عبارت «وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ» را ترجمه کنید. خواندن و معنا کردن آیات به این شیوه، شما را در ترجمه صحیح، کمک می‌کند.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

اکنون کلمه‌های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید. پس از آن با یکی از افراد خانواده قرار بگذارید که کلمه‌ها و معانی آنها را از همدیگر پرسید تا اطمینان پیدا کنید که معانی کلمات را می‌دانید.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
آمرزش بخواه	اِسْتَغْفِرُ	۱	معبود - خدا	اِله	۱
با حکمت - کاردان	حَكِيم	۲	مگر - جز	اِلَّا	۲
با خبر - آگاه	خَبِير	۳	نسبت به	بِ	۳
شنوا	سَمِيع	۴	بینا	بَصِير	۴
جمع «عبد: بنده»	عِبَاد	۵	ستایش	حَمْد	۵
دانا	عَلِيم	۶	زنده	حَيَّ	۶
بلند مرتبه	عَلِيَّ	۷	پرمهر- بسیار مهربان	رَوْوْف	۷
بسیار آمرزنده	غَفُوْر	۸	پروردگار	رَبَّ	۸
توانا	قَدِيْر	۹	چیز	شَيْء	۹
پایدار	قَيُوْم	۱۰	جهانیان	عَالَمِيْنَ	۱۰
می‌باشد - بود	كَانَ	۱۱	با عزت- پیروز- رهبر	عَزِيْز	۱۱
حرف نفی (نیست - نه)	لَا	۱۲	بزرگ	عَظِيْم	۱۲
آنچه - هرچه	مَا	۱۳	هر - همه	كُلَّ	۱۳
او - آن	هُوَ	۱۴	مردم	نَاس	۱۴

۱. کلمه «ما» دارای چند معنی است. معانی دیگر آن در درس‌های بعد می‌آید.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه‌های درست را علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

☐	الف- معبود - خدا	۱. إله:	☐	ب- پروردگار
☐	الف- دو جهان	۲. عالمین:	☐	ب- جهانیان
☐	الف- بلندمرتبه	۳. عظیم:	☐	ب- بزرگ
☐	الف- آنچه - هرچه	۴. ما:	☐	ب- آن که - هرکس
☐	الف- خواهد بود	۵. كان:	☐	ب- بود - می باشد

ب- کدام کلمه، گزینه صحیح است؟

☐	الف- إلاً	۱. مگر - جز:	☐	ب- لا
☐	الف- عَزَّة	۲. باعث:	☐	ب- عَزِيز
☐	الف- الله	۳. پروردگار:	☐	ب- رَبّ
☐	الف- قَدِير	۴. توانا:	☐	ب- خَبِير
☐	الف- رَعُوف	۵. بسیار آمرزنده:	☐	ب- عَفُور

۲. عبارت‌های قرآنی تمرین را با دقت بخوانید و ترجمه صحیح را علامت بزنید.

۱. إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ

☐	الف- قطعاً خداوند می شنود
☐	ب- قطعاً خداوند، خود شنواست

۲. إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ*

- الف- قطعاً بندگان خداوند آگاه هستند
- ب- قطعاً خداوند نسبت به بندگانش آگاه است

۳. إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً

- الف- قطعاً خداوند می‌باشد بسیار آمرزنده
- ب- خداوند بود آمرزنده

۴. لَهُ^۱ مَا فِي السَّمَوَاتِ

- الف- برای او است آنچه در آسمان است
- ب- برای او است آنچه در آسمان‌هاست

تذکر

در ترجمه عبارت‌هایی مانند این عبارت:

إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

قطعاً خدا او شنوای داناست

بهتر است «هُوَ»، «خود - همان» معنا شده و عبارت این‌گونه ترجمه شود:

قطعاً خدا خود، شنوای داناست.

۱. همان‌طور که در درس اول نوشتیم: «ل» به معنی «برای» است و در کلمات «لَهُ - لَهَا - لَهُمَا - لَهُمْ - لَكُمْ - لَنَا» به صورت «ل» می‌آید. مورد بالا یکی از آن موارد است.

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	الْحَمْدُ لِلَّهِ	
۲	لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ	
۳	إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ	
۴	هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ	
۵	إِنَّ اللَّهَ بَعِيدٌ	
۶	لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ	
۷	هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ	
۸	وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ	
۹	كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا	
۱۰	مَا فِي السَّمَوَاتِ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

نیست جز او که با عزت و است.

۲. إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

قطعاً، خود شنوای است.

۳. لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

برای او است در و آنچه در زمین است و او
بلند مرتبه و است.

۴. وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

و خدا چیز است.

۵. پس از انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول
درس رسیده است. هر عبارت و آیه را یک بار با دقت بخوانید و سپس آن را
کلمه به کلمه ترجمه کنید.

تَحرُّکِ تَرجُمَہ
Translation Movement

آشنایی با معارف قرآن

صفات خداوند (۱)

همه ما دوست داریم خدایی را که می‌پرستیم و به او عشق می‌ورزیم بشناسیم و بدانیم که چگونه موجودی است. ولی آیا ممکن است موجود ناقص و محدودی مثل ما آن موجود نامحدود و کامل را آن‌طور که هست بشناسد؟ چنین چیزی هرگز ممکن نیست. برای همین است که خداوند خود را از توصیف ناقص انسانها منزّه و پاک می‌داند و خود به ما می‌آموزد که او را چگونه توصیف کنیم. امامان معصوم β ما را از تفکر در شناخت ذات خدا بر حذر داشته اما بر فهم صفات او سفارش کرده‌اند.

برخی از صفات خدای بزرگ در آیات درس ذکر شده است.

در نخستین آیه قرآن، خداوند با دو صفت بخشنده و مهربان معرفی می‌شود:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» او با عزّت و با حکمت است: «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» ما خدایی را می‌پرستیم که همه چیز را می‌شنود و می‌بیند: «إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ» خدا بر اساس دانش بی‌پایان و توانایی بی‌حدش موجودات را می‌آفریند: «إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ» و هیچ یک از بندگانش از دایره نگاه او بیرون نیستند و اوست که از حال آنان باخبر است: «إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ».

خداوندی که به ما زندگی بخشید، خود اصل زندگی است و تنها اوست که

پایدار است: «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ».

بلند مرتبگی و بزرگی از آن خداست و هر که در جستجوی عظمت و بزرگی

است باید به او تکیه کند: «وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ».

خدای بزرگ، با همه توانایی و بزرگی‌ای که دارد نسبت به بندگانش مهربان و

رئوف است: «إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ».

تمرین آزاد

همان‌طور که در درس قبل گفته شد، قرآن‌آموزان عزیز می‌توانند که علاقه و آمادگی بیشتری برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، تمرین‌های زیر را با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه نمایند.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
۱. وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (بقره: ۱۹۹)	اسْتَغْفِرُوا: آمرزش بخواید
۲. بِبَيْدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (آل عمران: ۲۶)	يَدٍ: دست، ك: تو، عَلِيٌّ: بر خَيْرٌ: خوبی - بهتر - بهترین
۳. وَ لَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (انعام: ۱۳)	سَكَنَ: قرار دارد
۴. اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ (طه: ۸)	أَسْمَاءٌ: نام‌ها حُسْنَى: بهترین
۵. لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ إِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ (حج: ۶۴)	عَنِيٌّ: بی‌نیاز - توانگر حَمِيدٌ: ستوده
عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا

۱. الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى: بهترین نام‌ها.

<p><u>خالق</u>: آفریدگار <u>وکیل</u>: نگاهبان - کارساز</p>	<p>۶. اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (زمر: ۶۲)</p>
<p><u>جنود</u>: لشکرها</p>	<p>۷. وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (فتح: ۴)</p>
<p><u>الذی</u>: که آنکه کسی که آنچه <u>عالم</u>: دانا <u>غیب</u>: ناپیدا - نهان <u>شهادة</u>: پیدا - آشکار</p>	<p>۸. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (حشر: ۲۲)</p>

صفات خداوند (۲)

قرآن آموزان عزیز!

نخست آیات این درس را مانند درس های قبل، یک بار با دقت بخوانید. ^۱ آنگاه کلماتی که برایتان آشناست و معنای آن را می دانید، با علامت (+) مشخص کنید:

۱. مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ (حمد: ۴)

۲. يَتَأْتِيهَا النَّاسُ عَابِدُونَ لِرَبِّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ (بقره: ۲۱)

۳. هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا (بقره: ۲۹)

۴. وَإِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (بقره: ۱۶۳)

۱. سعی کنید درس را با خواندن عبارات ده گانه به روش ترتیل، شروع کنید.

۵. وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (بقره: ۲۱۳)

.....

۶. إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (آل عمران: ۵۱)

.....

۷. وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ (آل عمران: ۶۸)

.....

۸. وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (آل عمران: ۱۸۹)

.....

۹. وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ (نحل: ۵۲)

.....

۱۰. لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ ^ط وَلَهُ الْحُكْمُ (قصص: ۷۰)

.....

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

حتماً تا به حال یک هم‌مباحثه از بین اعضای خانواده برای خود پیدا کرده‌اید. از روش‌های مفید فراگیری و به خاطر سپاری کلمات، پرسیدن از هم‌مباحثه و برعکس است.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
عبادت کنید - بندگی کنید	أَعْبُدُوا	۱	آخرت	آخِرَةَ	۱
که - کسی که - آن که - آنچه	الَّذِي	۲	همه - همگی	جَمِيعاً	۲
کسانی که - آنانکه	الَّذِينَ	۳	جزا - آیین - دین	دِين	۳
به سوی - به - تا	إِلَى	۴	راه	صِرَاط	۴
دنيا - اولین	أُولَى	۵	پیش از - پیش از	قَبْل	۵
حکومت - قضاوت - حکم	حُكْم	۶	صاحب	مَالِك	۶
فرمانروایی	مُلْك	۷	راست - مستقیم	مُسْتَقِيم	۷
کسی که - کسانی که - هرکس	مَنْ	۸	یگانه - یک	وَاحِد - وَاحِدَةٌ	۸
سرپرست - دوست	وَلِيّ	۹	روز	يَوْم	۹
این	هَذَا - هَذِهِ	۱۰			
من	أَنَا	۱۱			
ای	يَا أَيُّهَا	۱۲			
بخواهد - می‌خواهد	يَشَاء	۱۳			
هدایت می‌کند	يَهْدِي	۱۴			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف- کدام معنا صحیح است؟

☐	الف- همگان	۱. جَمِيعًا:	☐	ب- همه - همگی
☐	الف- روز قیامت	۲. دین:	☐	ب- جزا - آیین
☐	الف- این	۳. هذا:	☐	ب- آن
☐	الف- سرزمین	۴. مُلْك:	☐	ب- فرمانروایی
☐	الف- کسانی که	۵. الَّذِينَ:	☐	ب- چیزهایی که

ب- کدام کلمه، گزینه صحیح است؟

☐	الف- صراط	۱. راه:	☐	ب- سَبِيل
☐	الف- هُوَ	۲. یگانه:	☐	ب- وَاحِد
☐	الف- الَّذِينَ	۳. کسی که:	☐	ب- الَّذِينَ - مَنْ
☐	الف- إِلَى	۴. به سوی:	☐	ب- اُولَى
☐	الف- آیام	۵. روز:	☐	ب- یَوْم

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. **وَ اللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ**

- الف- و خدا سرپرستی می کند مؤمنان را
- ب- و خدا سرپرست مؤمنان است

۲. **مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ**

- الف- فرمانروایی آسمانها و زمین
- ب- فرمانروایی برای آسمان و زمین

۳. **هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ**

- الف- خدای بخشنده مهربان
- ب- او بخشنده مهربان است

۴. **وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ**

- الف- و کسانی که پیش از آنها
- ب- و کسانی که پیش از شما (بودند)

۵. **لَهُ الدِّينُ - وَ لَهُ الْحُكْمُ**

- الف- برای او است دین - و برای او است حکومت
- ب- برای او است جزا - و برای او است احکام

۱. عبارت «مِنْ قَبْلُ» و «مِنْ بَعْدُ» را «پیش از» و «بعد از» معنا کنید.

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ	
۲	وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ	
۳	هُوَ الَّذِي خَلَقَ	
۴	مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً	
۵	إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ	
۶	لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ	
۷	اعْبُدُوا رَبَّكُمْ	
۸	الَّذِي خَلَقَكُمْ	
۹	إِنَّ اللَّهَ رَبِّي	
۱۰	هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ	
۱۱	وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ	
۱۲	لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

و برای فرمانروایی و زمین.

۲. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

ای مردم بندگی کنیدتان را که شما را.

۳. وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

و خداوند هر کس را که به راست.

۴. لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ

برای است ستایش در دنیا و و است.

۵. پس از انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، اکنون نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحهٔ اول درس رسیده است. سعی کنید قبل از ترجمهٔ کلمه به کلمه آنها، ابتدا عبارت‌ها را یک بار با دقت بخوانید.

آشنایی با معارف قرآن

صفات خداوند (۲)

می‌دانیم که هیچ موجودی توانایی و شایستگی سرپرستی و اداره جهان را جز خداوند ندارد؛ بنابراین نمی‌توان فرمان غیرخدا را پذیرفت و تنها او است که باید بندگی شود؛ «وَ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ» فرمانروایی آسمان‌ها و زمین به دست او است: «وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ».

همگام با آفرینش هستی، انسان را پدید آورد. خود نیز او را به راه مستقیم راهنمایی می‌کند: «وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» هنگامی که خدا موجودات را جامه هستی بپوشانید، آنان را به خودشان وانگذاشت و ربوبیت و تدبیر امور آنها را نیز به عهده گرفت؛ «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ».

حال اگر به فرمان‌های الهی گردن نهیم، ما را زیر سایه ولایت و سرپرستی ویژه خویش قرار می‌دهد: «وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ».

مکتب قرآنی
Institute of Quranic Studies

تمرین آزاد

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ. (بقره: ۲۱)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>لَعَلَّ: به امید این که - شاید</p> <p>تَتَّقُونَ: تقوا پیشه کنید - تقوا پیشه می‌کنید</p>
<p>۲. اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا (بقره: ۲۵۷)</p> <p>.....</p>	<p>آمَنُوا: ایمان آوردند</p>
<p>۳. إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا (مائده: ۵۵)</p> <p>.....</p>	<p>إِنَّمَا: فقط - جز این نیست</p> <p>رَسُول: پیامبر - فرستاده</p>
<p>۴. ذَلِكَُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ (انعام: ۱۰۲)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ذَلِكَُمُ: آن - این</p>
<p>۵. وَقَالَ مُوسَىٰ يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (اعراف: ۱۰۴)</p> <p>.....</p>	<p>قال: گفت</p> <p>موسی: موسی ۷</p> <p>فِرْعَوْن: فرعون</p>
<p>۶. إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ (اعراف: ۱۵۸)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>یَدْعُوا: دعوت می‌کند- می‌خواند دار: سرا - خانه سلام: سلامت - درود</p>	<p>۷. وَ اللَّهُ يَدْعُوا إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (یونس: ۲۵) </p>
<p>آلَا: آگاه باشید وَعَدَ: وعده حَقٌّ: حق - درست - صحیح</p>	<p>۸. أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ وَعَدَ اللَّهُ حَقٌّ (یونس: ۵۵) </p>
<p>هَادٍ - هَادِي: هدایت کننده</p>	<p>۹. وَ إِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (حج: ۵۴) </p>

پرستش خدا

قرآن آموزان عزیز!

همانند درس های قبلی، ابتدا آیات درس را یک بار با دقت بخوانید. سپس کلماتی که برای شما آشناست و معنای آن را می دانید، با علامت (+) مشخص کنید:

(حمد: ۵)

۱. **إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ.**

(حمد: ۶)

۲. **أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ**

(انعام: ۸۸)

۳. **ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِّنْ عِبَادِهِ**

(نور: ۳۱)

۴. **وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ**

(صافات: ۱۸۱-۱۸۲)

۵. **وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٧﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ**

۱. «أَيُّهُ» همان «أَيُّهَا: ای» است.

۶. فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (جاثیه: ۳۶)

.....

۷. وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ (ق: ۳۹)

.....

۸. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ (تحریم: ۸)

.....

۹. وَأَسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (مزمل: ۲۰)

.....

۱۰. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ (نصر: ۳)

.....

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

آیا می‌دانید که تاکنون دست کم با ۸۳ کلمه قرآنی آشنا شده‌اید و معنی آنها را می‌دانید؟ با فراگیری کلمات این درس، این رقم به حدود ۱۰۰ کلمه می‌رسد!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
ایمان آوردند ^۱	آمَنُوا	۱	درود - سلام - سلامت	سَلَام	۱
به وسیله - با (به همراه) به سبب	بِ	۲	طلوع	طُلُوع	۲
آمزش بخواید	اسْتَغْفِرُوا	۳	غروب	غُرُوب	۳
هدایت کن	اهْدِ	۴			
توبه کنید - بازگردید	توبوا	۵			
تسبیح کن - پاک شمار	سَبِّحْ	۶			
بر	عَلَى	۷			
پس	فَ	۸			
تو - تو را	كَأَيَّاكَ	۹			
پیامبران - فرستاده شدگان	مُرْسَلِينَ	۱۰			
ما را - ما - مان	نَا	۱۱			
به کمک می‌گیریم	نَسْتَعِينُ	۱۲			
عبادت می‌کنیم - بندگی می‌کنیم	نَعْبُدُ	۱۳			
هدایت	هُدًى	۱۴			

۱. در صورتی که «آمَنُوا» پس از «یا ایُّها» بیاید ترجمه آن «ایمان آوردید - ایمان آورده‌ید» می‌شود.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های درست را علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

☐	الف- خورشید	☐	ب- ستاره
☐	الف- هدایت می‌کند	☐	ب- هدایت
☐	الف- ایمان آوردند	☐	ب- ایمان می‌آورند
☐	الف- تسبیح کن	☐	ب- ستایش کن
☐	الف- عبادت می‌کنیم	☐	ب- می‌پرستم

ب- کدام کلمه، گزینه صحیح است؟

☐	الف- نَعْبُدُ	☐	ب- نَسْتَعِينُ
☐	الف- كُمْ- اِيَّاكُمْ	☐	ب- كَ- اِيَّاكَ
☐	الف- عَلِي	☐	ب- اِلَى
☐	الف- رَسُوْل	☐	ب- مَرْسَلِيْنَ
☐	الف- فَ	☐	ب- مِنْ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

☐	الف- فقط تو را به کمک می‌گیریم
☐	ب- تنها تو را می‌پرستیم

۲. توبوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً

- الف- به سوی خدا همگی توبه کردند
- ب- بازگردید به سوی خدا همگی

۳. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

- الف- پس تسبیح کرد با حمد خدا
- ب- پس تسبیح کن به همراه ستایش پروردگارت

۴. وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

- الف- و آمرزش بخواهید از پروردگارتان
- ب- و آمرزش خواستند از خداوندشان

۵. ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ

- الف- این هدایت خداست
- ب- آن را هدایت کرد خداوند

۳. با استفاده از کلمات این درس و درس‌های قبلی، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	إِيَّاكَ نَعْبُدُ	
۲	إِهْدِنَا	
۳	أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ	
۴	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	
۵	تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ	
۶	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ	
۷	ذَلِكَ هَدَى اللَّهُ	
۸	يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ	
۹	مِنْ عِبَادِهِ	
۱۰	فَلِلَّهِ الْحَمْدُ	
۱۱	وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ	
۱۲	إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

هدایت کن به مستقیم.

۲. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ

پس تسبیح کن به همراه پروردگارت و از او.

۳. وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و درود پیامبران و برای که
پروردگار است.

۴. وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

و به همراه ستایش پیش از طلوع و
پیش از

۵. اکنون نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس رسیده است. هر
عبارت را یک بار با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

آشنایی با معارف قرآن

پرستش خدا

پس از آنکه با پاره‌ای از صفات خدای مهربان آشنا شدیم و لطف و بزرگواری او را نسبت به بندگانش دریافتیم، رو به سوی او نموده و چنین نیایش می‌کنیم:

ای خدای مهربان! تنها تو را سزاوار بندگی می‌دانیم و در تمام نیازمندی‌های فردی و اجتماعی، فقط از تو استمداد می‌جوییم: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ».

از تو صمیمانه می‌خواهیم که ما را به‌راه راست هدایت نمایی: «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ».

راه همان بندگانی که به آنان نعمت داده‌ای: «صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ». همان راهی که خود در قرآن معرفی نموده‌ای و هر کس از بندگانت را که از او راضی باشی، به آن راه هدایت می‌کنی «ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ».

درود و سلام بر پیام‌آوران هدایت که راه هدایت را به روی ما گشودند «وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ» و سپاس خدایی راست که این مردان برگزیده را برای هدایت و سعادت بندگانش فرستاد؛ «وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ». خدایی که تدبیر آسمان‌ها و زمین و جهانیان به دست اوست؛ «فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ». آن خدای آمرزنده و مهربانی که راه بازگشت (توبه) را به روی خطاکاران و گناهکاران گشود؛ «وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ»، و همه مؤمنان را به طور ویژه ندا داد که: ای مؤمنان! همگی رو به سوی خدا آورید و از غفلت‌ها و گناهان گذشته خالصانه توبه کنید، به این امید که از خطاهایتان درگذرم و بهشت جاودان را منزل و جایگاه شما گردانم: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا توبوا إِلَى اللَّهِ»، «وَتوبوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ».

تمرین آزاد

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
۱. قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (بقره: ۱۴۲)	قُلْ: بگو مَشْرِقٌ: مشرق مَغْرِبٌ: مغرب
۲. وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ (هود: ۹۰)	ثُمَّ: سپس وَدُودٌ: بسیار دوستدار
۳. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ (نمل: ۱۵)	فَضَّلَ: برتری داد كَثِيرٌ: بسیاری
۴. وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (نور: ۳۱)	تُفْلِحُونَ: رستگار شوید-رستگار می‌شوید
۵. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ (احزاب: ۹)	اُذْكُرُوا: یاد آورید نِعْمَتٌ: نعمت
۶. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ (محمد: ۷)	تَنْصُرُوا: یاری کنید يَنْصُرُ: یاری می‌کند
۷. سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (حشر: ۱)	سَبَّحَ: تسبیح می‌کنند - تسبیح کرد

۱. عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ: بندگان با ایمانش.

بخش دوم

وحی و نبوت

درس ۵: رسالت انبیاء

درس ۶: حضرت ابراهیم (ع)

درس ۷: حضرت موسی (ع)

درس ۸: پیامبر اسلام (ص)

موسسه تخصصی ترجمان
Translation Movement

دەنگێ بەرێوەبەر
Translation Movement

رسالت انبیاء

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید:

۱. لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَنْقَوْمِ ۚ اَعْبُدُوا اللَّهَ (اعراف: ۵۹)

۲. وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ (یونس: ۴۷)

۳. وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ (نحل: ۳۶)

۴. إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ نُوحٌ... إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۱۷۸﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ (شعراء: ۱۰۶-۱۰۸)

۵. إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ... إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۱۷۸﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ (شعراء: ۱۷۷-۱۷۹)

۱. لَقَدْ (لَ + قَدْ): قطعاً.

۲. «یا قَوْمِ» در اصل یا قَوْمِ (قَوْم + ی) بوده، «ی» بنا بر قواعد زبان عربی حذف شده است.

۳. «اطیعون» در اصل «اطیعونی» بوده است که از (اطیعو + ن + ی) ترکیب شده است، «ن» زاید است و معنایی ندارد.

٦. وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ (روم: ٤٧)

.....

٧. لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ (حدید: ٢٥)

.....

٨. وَلَئِنْ اللَّهُ يُسَلِّطْ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (حشر: ٦)

.....

٩. إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ ۖ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ (نوح: ١)

.....

١٠. إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ (مزمل: ١٥)

.....

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

در بخش نخست، با حدود ۱۰۰ کلمه قرآنی آشنا شدید. شاید باور نکنید که با احتساب تکرار این کلمات در قرآن کریم، اکنون معنی بیش از ۲۸/۰۰۰ کلمه از کلمات قرآن را می‌دانید! حال برای فراگیری بهتر کلمه‌های آشنا و جدید این درس نیز با یکی از افراد خانواده یا یکی از دوستانتان مباحثه کنید تا مطمئن شوید معانی کلمات را می‌دانید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	أخو-أخی- أخا-أخ	برادر	۱	اتَّقُوا	تقوا پیشه کنید - پروا کنید
۲	أُمَّة	امت - گروه	۲	اجْتَنِبُوا	دوری گزینید
۳	أَمِين	امانت‌دار - مورد اعتماد - امن	۳	إِذْ	هنگامی که
۴	رُسُلٌ	جمع کلمه «رسول»	۴	ارْسَلْنَا	فرستادیم - ارسال کردیم
۵	رَسُولٌ	پیامبر - فرستاده - رسول	۵	أَطِيعُوا	اطاعت کنید
۶	شَاهِدٌ	ناظر - آگاه	۶	أَنْذَرُوا	بیم ده - بترسان
۷	شُعَيْبٌ	شعیبؑ	۷	أَنْزَلْنَا	فرو فرستادیم - نازل کردیم
۸	الطَّاغُوتِ	طغیانگران - طغیانگر	۸	بَعَثْنَا	برانگیختیم
۹	كِتَابٌ	کتاب آسمانی - کتاب فریضه - سرنوشت	۹	بَيِّنَاتٌ	دلایل روشن
۱۰	لَكِنَّ - لَكِنْ	ولی - لیکن	۱۰	جَاءُوا	آوردند
۱۱	نوح	نوحؑ	۱۱	قَالَ	گفت
			۱۲	قَدْ	قطعاً
			۱۳	مَعَ	با
			۱۴	هُمْ	آنان - آنها - شان
			۱۵	يُسَلِّطُ	مسلط می‌کند

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **أَرْسَلْنَا - أَنْزَلْنَا:**

الف- فرستادیم - فرستادیم ب- فرستادیم - فرورستادیم

۲. **أَنْذِرُوا - اتَّقُوا:**

الف- بترسان - تقوا پیشه کنید ب- بترسانید - تقوا پیشه کنید

۳. **بَيِّنَات - بَعَثْنَا:**

الف- دلایل روشن - برانگیختیم ب- دلیل روشن - برانگیخت ما را

۴. **جَاءُوا - اجْتَنِبُوا:**

الف- آوردید - دوری گزیدند ب- آوردند - دوری گزینید

۵. **إِذْ - مَعَ:**

الف- با - هنگامی که ب- هنگامی که - با

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. قطعاً - هنگامی که:

الف- **لَقَدْ - إِذْ** ب- **لَ - مَعَ**

۲. پیامبران - گواه:

الف- **رَسُول - شَهِيد** ب- **رُسُل - شَاهِد**

۳. گفت - برادر:

الف- **قَالَ - أَخُو** ب- **قَبْل - أَخِي**

۴. اطاعت کنید - مسلط می‌کند:

- الف- اتَّقُوا - يُسَلِّطُ ب- أَطِيعُوا - يُسَلِّطُ

۵. کتاب آسمانی - امانت‌دار:

- الف- الْكِتَاب - آمین ب- الْقُرْآن - شاهد

۲. معنای صحیح هر عبارت را مشخص کنید.

۱. إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ

- الف- هنگامی که گفت به آنها برادرشان
 ب- هنگامی که گفت، آنها برادرانشان هستند

۲. وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

- الف- و خدا به همه چیز عالم است
 ب- و خدا بر هر چیزی تواناست

۳. إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

- الف- من برای شما پیامبر هستم
 ب- قطعاً من برای شما پیامبری امانت‌دار هستم

۴. اتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ

- الف- تقوای خدا را پیشه کنید و اطاعت کنید مرا
 ب- تقوای خدا پیشه کنید و او را اطاعت کنید

۵. جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ

- الف- آورد آنها را (برای آنها) دلیلی روشن
 ب- آوردند آنها را (برای آنها) دلایل روشن

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	لِكُلِّ أُمَّةٍ	
۲	إِنَّا أَرْسَلْنَا	
۳	إِلَيْكُمْ رَسُولًا	
۴	شَاهِدًا عَلَيْكُمْ	
۵	لَقَدْ أَرْسَلْنَا	
۶	إِلَى قَوْمِهِ	
۷	أَنْذِرُ قَوْمَكَ	
۸	أَرْسَلْنَا نُوحًا	
۹	فَقَالَ يَا قَوْمِ	
۱۰	أَعْبُدُوا اللَّهَ	
۱۱	رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ ^۲	
۱۲	أَنْزَلْنَا مَعَهُمْ	
۱۳	فَجَاءَهُمْ ^۳ بِالْبَيِّنَاتِ	
۱۴	لَقَدْ بَعَثْنَا	
۱۵	فِي كُلِّ أُمَّةٍ	

۱. «إِنَّا» در اصل (انَّ + نا) بوده است. برای سهولت تلفظ، در بسیاری از موارد به صورت «إِنَّا» می‌آید.

۲. بِالْبَيِّنَاتِ = بِ + الْبَيِّنَاتِ (با (همراه) دلایل روشن).

۳. «جَاءُوا بِ» آوردند، در این عبارت بین «جاءوا» و «ب» کلمه «هُمْ» قرار گرفته است.

ردیف	عبارت	ترجمه
۱۶	أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ	
۱۷	اجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ	
۱۸	لَكِنَّ اللَّهَ	
۱۹	يُسَلِّطُ رُسُلَهُ	
۲۰	عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. إنا أرسلنا إليكم رسولا شاهداً عليكم

قطعا ما به سوی پیامبری را که است بر

۲. لقد أرسلنا نوحاً إلى قومه فقال يا قوم اعبدوا الله

..... فرستادیم را به سوی پس ای

قوم من خدا را

۳. ولقد أرسلنا من قبلك رسلاً إلى قومهم فجاءوهم بالبينات

و قطعاً پیش از پیامبرانی را قومشان،

پس برای آنها

۴. ولكن الله يسليط رسله على من يشاء والله على كل شيء قدير

ولی مسلط می کند بر هر کس و خدا

..... همه چیز

۵. إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ... إني لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۴﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ

هنگامی که به آنها قطعاً من شما پیامبری
..... هستم. پس خدا را پیشه کنید و مرا.

۵. حال که به کمک انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، معنای تمام واژه‌های درس را فراگرفته‌اید، به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس به روش تفکیک و کلمه به کلمه پردازید.

یاد آوری مفید

در فراگیری درس‌ها از این نکته‌ها غفلت نکنید:

۱. رعایت اصول پنج‌گانه: تدریج، تکرار، تداوم و پیوستگی، تثبیت و تشویق
۲. انتخاب هم‌درس (هم‌مباحثه) از افراد خانواده یا یکی از دوستان صمیمی

زبان قرآن:

انواع کلمه

خداوند متعال، کتاب آسمانی خود، قرآن را به زبان عربی نازل کرده است. برای آنکه مفاهیم ارزشمند آن را بهتر بفهمیم، لازم است با قواعد این زبان آشنا شویم. به این منظور، از این درس قصد داریم برخی از قواعد ضروری زبان عربی را به زبان ساده برای شما عزیزان بیان کنیم. به کلمات قرآنی زیر توجه کنید:

اَنْزَلْنَا: فرستادیم	اَنْذَرْنَا: بیم ده
اَعْبُدُوا: عبادت کنید	بَعَثْنَا: برانگیختیم
اَنْزَلْنَا: فرورستادیم	يَسْأَلُ: مسأط می کند

همه این کلمات بیانگر انجام کاری هستند که در زمان خاصی صورت گرفته است. مثلاً کلمه «اَنْزَلْنَا: فرستادیم» بیانگر کار فرستادن در زمان گذشته است. «يَسْأَلُ: مسأط می کند» بیانگر کار مسأط کردن در زمان حال یا آینده است. به این نوع از کلمه‌ها «فعل» می گویند.

به گروه دوم از کلمات قرآنی توجه کنید:

شُعَيْبٌ - رُسُلٌ - شَيْءٌ - طَاغُوتٌ - كَآءٌ - هُمْ - شَاهِدٌ - كِتَابٌ

این کلمات برای نامیدن شخص یا چیزی (شئیء) به کار می رود. مثلاً «شُعَيْبٌ» نام یکی از پیامبران خداست. «کتاب» کلمه‌ای است که برای نامیدن چیزی به کار رفته است. به این نوع از کلمه‌ها «اسم» می گویند.

حال به آخرین گروه از کلمات قرآنی توجه کنید:

مِنْ: از	فِي: در	لَا: نه
إِلَى: به سوی	لِ: برای	فَ: پس
إِنَّ: قطعاً	لَ: قطعاً	

با دقت در معنای این کلمات، می‌فهمیم که نه بر انجام کاری و نه برای نامیدن شخص یا چیزی دلالت می‌کنند، به این کلمات «حرف» می‌گویند.

هر یک از کلمات قرآن کریم در یکی از این سه گروه جای می‌گیرد. به عبارت دیگر، هیچ کلمه عربی‌ای نیست که خارج از سه تقسیم «فعل - اسم - حرف» می‌باشد.

نکته مفید

کلمه‌ای که دارای تنوین () باشد، یا به اول آن «ال» اضافه شده باشد، حتماً اسم است. مثلاً کلماتِ رَسولٌ، شَاهدًا، قَدیرٌ، آمینٌ که تنوین دارد اسم است؛ همچنین است کلماتِ اَلْبَیِّنَاتِ (ال + بَیِّنَاتِ)، اَلْكِتَابِ (ال + کتاب) که «ال» بر سر آنها آمده است.

آشنایی با معارف قرآن

رسالت انبیا

خداوند برای سعادت و خوشبختی انسان‌ها، پیامبرانی را فرستاده است؛ «وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ». این پیامبران با خود دلایل روشن و کتابی می‌آورند که مردم را به راه راستگاری راهنمایی می‌کند؛ «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ». نخستین گام برای رسیدن به سعادت، همانا بندگی خدا و دوری از طغیانگران است. به همین دلیل همه پیامبران، مردم را به این دو امر مهم دعوت کرده‌اند: «وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ». برای مثال حضرت نوح ۷ قوم خود را به بندگی خدا دعوت و سفارش می‌نماید: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ».

از طرفی انسان‌ها بر اثر مشغول شدن به لذت‌های دنیا و دنیاگرایی، به عاقبت نافرمانی از دستورات خدا نمی‌اندیشند. به این جهت پیامبران از طرف خدا وظیفه دارند مردم را نسبت به سرپیچی از فرمان او بیم دهند. خداوند به حضرت نوح ۷ دستور می‌دهد که قوم خود را انداز کند: «إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرَ قَوْمَكَ». خداوند آنان را بر اعمال نیک و بد پیروانشان گواه قرار داده است: «إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ». در مقابل از مردم می‌خواهد که برای رسیدن به خوشبختی تقوای الهی پیشه کنند و از پیامبران اطاعت کنند. پیامبران نیز که امین و مورد اعتماد مردم هستند، آنان را دلسوزانه به تقوا و اطاعت از خود فرا می‌خوانند: «إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ... إني لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ * فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ»، «إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ... إني لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ * فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ».

تمرین آزاد

قرآن آموزان عزیز، ترجمه عبارات قرآنی زیر با استفاده از معانی کلمات داده شده به شما کمک می‌کند تا لغات درس را بهتر فراگیرید.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. کَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ</p> <p>(بقره: ۱۵۱)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>کَمَا: همچنان‌که</p> <p>يَتْلُوا: تلاوت می‌کند -</p> <p>می‌خواند</p> <p>يُزَكِّيكُمْ: پاک می‌گرداند</p>
<p>۲. إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ (نساء: ۱۰۵)</p> <p>.....</p>	<p>تَحْكُمَ: حکم کنی - قضاوت کنی،</p> <p>بَيْنَ: میان - بین</p>
<p>۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ</p> <p>(انفال: ۲۴)</p> <p>.....</p>	<p>اسْتَجِيبُوا: اجابت کنید</p> <p>دَعَا: می‌خواند - خواند</p>
<p>۴. وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ... قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ (یونس: ۴۷)</p> <p>.....</p>	<p>قُضِيَ: قضاوت شود - قضاوت شد،</p> <p>قِسْطِ: عدالت - عدل</p>
<p>۵. وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ</p> <p>(ابراهیم: ۵)</p> <p>.....</p>	<p>أَخْرِجْ: خارج کن</p> <p>الظُّلُمَاتِ: تاریکی‌ها</p> <p>النُّورِ: روشنایی - نور</p>

۱. حرف «ل» در «لله - للرَّسول» را معنا نکنید.

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p><u>میزان</u>: وسیله سنجش - معیار <u>یقوم</u>: به پا خیزند - پاخیزد</p>	<p>۶. لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ (حدید: ۲۵)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p><u>کَتَبَ</u>: مقرر کرد، <u>أَغْلَبَنَ</u>: حتماً پیروز خواهم شد <u>أَنَا</u>: من، <u>قَوِيٌّ</u>: نیرومند</p>	<p>۷. كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ (مجادله: ۲۱)</p> <p>.....</p>
	<p>۸. إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا (مزمل: ۱۵)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

حضرت ابراهیم (ع)

قرآن آموزان عزیز!

آیات و عبارات قرآنی درس را یک بار با دقت بخوانید:

۱. إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ (آل عمران: ۳۳)

۲. مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا (آل عمران: ۶۷)

۳. إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا (آل عمران: ۶۸)

۴. فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا (نساء: ۵۴)

۵. وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (مريم: ۴۱)

۶. مَلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَنُكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ (حج: ۷۸)

۷. وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ (عنكبوت: ۱۶)

.....
۸. وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ

وَعِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ (احزاب: ۷)

.....
۹. سَلَّمْ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ... إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ^۱ (صافات: ۱۰۹ و ۱۱۱)

.....
۱۰. قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ (ممتحنه: ۴)

تَرجُمَتِ تَرجُمَتِ
Translation Movement

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

کلمه‌های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید. پس از آن یکی از افراد خانواده کلمه‌ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا اطمینان پیدا کنید که معانی کلمات را می‌دانید.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
دادیم	آتینا	۱	آدم	آدم	۱
پدر	أب (أبی - أبوا - أباً)	۲	خاندان	آل	۲
پسر	ابن	۳	ابراهیم	إبراهیم	۳
پیروی کردند	اتبعوا	۴	الگو	أسوة	۴
گرفتیم - گرفتار کردیم	أخذنا	۵	خانه	بیت	۵
یاد کن - به یاد آور	أذكر	۶	خوب - خوبی - نیکی	حسنه	۶
برگزید	إصطفى	۷	حکمت	حکمة	۷
سزاوارتر (ین)	أولى	۸	پدر حضرت مریم B	عمران	۸
حق‌گرا	حنیف	۹	عیسی	عیسی	۹
نامید	سمی	۱۰	مریم B	مریم	۱۰
بسیار راستگو	قد	۱۱	فرمانبردار - مسلمان	مسلّم	۱۱
بود - می‌باشد	كانت	۱۲	جمع «مسلم»	مُسلِمین - مُسلِمون	۱۲
نبود - نمی‌باشد	ما كان	۱۳	موسی	موسی	۱۳
آیین - دین	ملة	۱۴	پیمان	میثاق	۱۴
			پیامبر	نبی	۱۵
			جمع «نبی»	نبیین - نبیون	۱۶
			مسیحی	نصرانی	۱۷
			یهودی	یهودی	۱۸

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **إِصْطَفَى - اتَّبَعُوا:**

الف- برگزید - پیروی کرد ب- برگزید - پیروی کردند

۲. **أَخَذْنَا - آتَيْنَا:**

الف- گرفتیم - دادیم ب- بگیرید - دادند

۳. **مِيثَاق - مَلَّة:**

الف- پیمان - دین ب- محکم - امت

۴. **حَنِيف - أُسْوَة:**

الف- ضعیف - مانند ب- حق‌گرا - الگو

۵. **سَمَى - نَصْرَانِي:**

الف- نام - یاور ب- نامید - مسیحی

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. بسیار راستگو - قطعاً:

الف- صِدِّيق - قَدْ ب- صِدِّيق - أَوْلَى

۲. به یاد آور - بود:

الف- أُذْكَرُ - مَا كَانَ ب- أُذْكَرُ - كَانَتْ

۳. پدر - خاندان:

الف- أَبٌ - آل ب- أَبَا - عِمْرَان

۴. ولی - سزاوارترین:

الف- لَكِنْ - أَوْلَى ب- أَوْلَى - أُسْوَةٌ

۵. حق‌گرا - پیمان:

الف- مِلَّةٌ - مِيثَاق ب- حَنِيفٌ - مِيثَاق

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنی.

۱. وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا

الف- ولی بود حق‌گرای فرمانبردار

ب- ولیکن او مسلمان حقیقی بود

۲. اَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ

الف- بندگان خدا، تقوا پیشه کنید

ب- بندگی کنید خدا را و تقوای او را پیشه کنید

۳. لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ

الف- قطعاً کسانی هستند که پیروی کردند او را

ب- برای کسانی که پیروی کردند او را

۴. مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ

الف- امت پدرشان ابراهیم

ب- آیین پدرتان ابراهیم

۵. قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

- الف- قطعاً می باشد برای شما الگویی خوب
- ب- قطعاً شما الگوی خوبی می باشید

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیبها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ	
۲	عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ	
۳	إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ	
۴	وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ	
۵	وَإِذْ كُرِّ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ	
۶	إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا	
۷	مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا	
۸	وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا	
۹	آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ	
۱۰	وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا	
۱۱	وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ	
۱۲	أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ	
۱۳	إِنَّ أَوْلَىٰ النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ	
۱۴	لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ	

ردیف	عبارت	ترجمه
۱۵	وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا	
۱۶	مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ	
۱۷	هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ	
۱۸	قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ	
۱۹	فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

قطعا برگزید و نوح را و و خاندان عمران
را بر

۲. وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

و در کتاب (قرآن) قطعا او بسیار
راستگو و

۳. فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا

پس قطعا به خاندان ابراهیم و حکمت و دادیم به
آنها بزرگی را.

۴. إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا

قطعا مردم نسبت به ابراهیم پیروی کردند
..... و این و کسانی که

۵. قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ

قطعاً برای شما خوبی در و کسانی که.....

۵. حال که به کمک تمرین‌های ۱ تا ۴ و واژه‌هایی که فراگرفته‌اید، به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس، به روش تفکیک و کلمه به کلمه بپردازید.

تَرجُمَةُ قُرْآنِکُمْ
Translation Movement

زبان قرآن:

تمرین برای انواع کلمه

با کمک گرفتن از معنای کلمات، مشخص کنید کلمات جدول، کدام یک از انواع

کلمه (فعل - اسم - حرف) است.

نوع کلمه	کلمه	نوع کلمه	کلمه	نوع کلمه	کلمه
	قَالَ		الْكِتَابِ		سَلَامٌ
	أَعْبُدُوا		فِي	اسم	الْمُؤْمِنِينَ
	اللَّهُ		كَانَ		إِصْطَفَى
	اتَّقُوا		صِدِّيقًا		نوحًا
	النَّاسِ		نَبِيًّا		وَ
	اتَّبِعُوا		مَا كَانَ		الْعَالَمِينَ
	النَّبِيِّ		يَهُودِيًّا	فعل	أَخَذْنَا
	آمَنُوا		حَنِيفًا		النَّبِيِّينَ
	كُمُ		مُسْلِمًا		هُمْ
	أَسْوَةٌ		فَ	حرف	مِنْ
	أَذْكَرُ		آتَيْنَا		كَ
	عَظِيمًا		الْمُسْلِمِينَ		إِلَهُ
			الْحِكْمَةَ		موسى
			مُلْكًا		مَرْيَمَ

آشنایی با معارف قرآن

حضرت ابراهیم (ع)

قهرمان توحید

ممکن است این پرسش برای بسیاری از افراد پیش آمده باشد که خدا به چه کسانی نبوت را ارزانی داشته است؟ آیا پیامبر شدن پیامبران امری تصادفی است؟

قرآن کریم به این پرسش با تعبیرات مختلفی پاسخ گفته است. از جمله می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ» از واژه «اصْطَفَىٰ»: برگزید» استفاده می‌شود که پیامبر شدن پیامبران امری تصادفی نبوده است، بلکه گزینش صورت گرفته است و خداوند، برترین، خالص‌ترین و شایسته‌ترین فرد هر امتی را برای هدایت آن امت برگزیده است.

علاوه بر این، پس از انتخاب پیامبران، خداوند از آنان پیمان می‌گیرد که بر صراط مستقیم و حق، پایدار بمانند: «وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ».

در این درس یکی از چهره‌های درخشان رسالت یعنی ابراهیم خلیل را به اجمال معرفی می‌کنیم. حضرت ابراهیم را یکی از برترین بندگان مؤمن خداست که سزاوار درود و سلام الهی قرار گرفته است «سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ... إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ».

او بسیار راستگو بود و لذا شایستگی نبوت را پیدا کرد: «وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ

إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا».

هر که بخواهد در راه خوبی‌ها گام بردارد، ناگزیر باید پیامبران را الگوی خود قرار دهد و حضرت ابراهیم γ برای ما (امت اسلام) الگوی خوبی است. چنان‌که پیروان با ایمان او نیز الگوی مناسبی برای ما هستند و به ما می‌آموزند که به پیامبر، امام و رهبر خود وفادار باشیم: «قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ».

از امتیازات حضرت ابراهیم γ این است که خداوند دعای او را اجابت نمود و پیامبری و امامت را در خاندان او قرار داد «فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا». به همین علت برخی از امت‌ها می‌کوشند با انتساب خود به حضرت ابراهیم γ برای خود اعتباری کسب کنند. یهودیان می‌گویند، ابراهیم یهودی است و مسیحیان نیز می‌گویند، او مسیحی است؛ ولی قرآن کریم می‌فرماید: ابراهیم γ انسانی حق‌گرا و تسلیم امر خداست: «مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَ لَكِنَّ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا»؛ و هر که به راه روشن و اهداف او نزدیک‌تر باشد حق داد خود را به او منسوب بداند. بنابراین نبی اکرم α و پیروانش که تسلیم امر خدا هستند و حق‌گرایانه، راه و روش او را پیروی می‌کنند، از همه به ابراهیم γ نزدیک‌ترند: «إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا».

تمرین آزاد

عزیزان، تمرین آزاد در حقیقت، کامل‌کننده تمرین‌های دیگر درس است.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ (بقره: ۱۳۳)</p> <p>.....</p>	<p>قالوا: گفتند آباء: پدران إِسْحَاق: اسحاق ۷ يَعْقُوب: یعقوب ۷</p>
<p>۲. قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ (آل عمران: ۸۴)</p> <p>.....</p>	<p>آمَنَّا: ایمان آوردیم أُنزِلَ: نازل شد إِسْمَاعِيلَ: اسماعیل ۷</p>
<p>۳. وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ (آل عمران: ۸۴)</p> <p>.....</p>	<p>أوتِيَ: داده شد لَا نُفَرِّقُ: فرق نمی‌گذاریم أَحَدٍ: هیچ یک^۱</p>
<p>۴. قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (آل عمران: ۹۵)</p> <p>.....</p>	<p>صَدَقَ: راست گفت اتَّبِعُوا: پیروی کنید مُشْرِكِينَ: مشرکان</p>

۱. کلمه «احد» به معنی «یکتا» است، ولی در جملات منفی به معنی «هیچ یک - هیچ کس» می‌آید.

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p><u>مَقَامٌ</u>: جایگاه</p> <p><u>دَخَلَ</u>: داخل شد</p> <p><u>أَمِنًا</u>: در امان</p>	<p>۵. فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا</p> <p>(آل عمران: ۹۷)</p> <p>.....</p>
<p><u>أَوْحَيْنَا</u>: وحی کردیم</p>	<p>۶. وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ</p> <p>(نساء: ۱۶۳)</p> <p>.....</p>
<p><u>اتَّبِعْ</u>: پیروی کن</p>	<p>۷. ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ</p> <p>(نحل: ۱۲۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

حضرت موسی (ع)

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَتَّقُوا اللَّهَ يَنْقُومَ ۖ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۖ (مائده: ۲۰)

۲. إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا (مائده: ۲۰)

۳. وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ (ابراهيم: ۵)

۴. وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ (اسراء: ۲)

۵. أَلَا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلاً (اسراء: ۲)

٦. **وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا** (مریم: ٥١)

.....

٧. **ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ * إِلَىٰ فِرْعَوْنَ** (مؤمنون: ٤٥-٤٦)

.....

٨. **وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا** (فرقان: ٣٥)

.....

٩. **وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ * ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ** (شعراء: ٦٥-٦٦)

.....

١٠. **سَلِّمْ عَلٰى مُوسَىٰ وَهَارُونَ... إِيْمًا مِّنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ** (صافات: ١٢٠ و ١٢٢)

.....

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

کلمه‌های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید. بهتر است پس از آن یکی از افراد خانواده، کلمه‌ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا مطمئن شوید معانی کلمات را می‌دانید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	أَجْمَعِينَ	همگی	۱	آخِرِينَ	دیگران
۲	إِسْرَائِيلَ	یعقوب ^۱	۲	أَخْرَجَ	خارج کن
۳	أَنْبِيَاءَ	پیامبران	۳	أَذْكُرُوا	به یاد آورید - یاد کنید
۴	ظُلُمَاتٍ	تاریکی‌ها	۴	أَغْرَقْنَا	غرق کردیم
۵	فِرْعَوْنَ	فرعون	۵	أَنْجَيْنَا	نجات دادیم
۶	مُلُوكٍ	فرمانروایان	۶	بَنِي	فرزندان
۷	نِعْمَةً	نعمت	۷	ثُمَّ	سپس
۸	نُورٍ	روشنایی - نور	۸	جَعَلَ	قرار داد
۹	وَزِيرٍ	دستیار	۹	جَعَلْنَا	قرار دادیم
۱۰	وَكَيْلٍ	نگاهبان - کارساز	۱۰	دُونَ	غیر - کمتر
۱۱	هَارُونَ	برادر حضرت موسیٰ	۱۱	سُلْطَانَ	دلیل - برهان - تسلط
			۱۲	لَا تَتَّخِذُوا	نگیرید
			۱۳	مُبِينٍ	آشکار - روشنگر
			۱۴	مُخْلِصًا	خالص شده
			۱۵	هُمَا	آنها (دو نفر)

۱. منظور از بنی اسرائیل، فرزندان و کسانی هستند که از نسل حضرت یعقوب^۱ باشند و اسرائیل یکی از نام‌های حضرت یعقوب^۱ است.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. آتَيْنَا - أَنْجَيْنَا:

- الف- نجات دادیم - دادیم ب- دادیم - نجات دادیم

۲. جَعَلَّ - جَعَلْنَا:

- الف- قرار داد - قرار دادیم ب- قرار دادم - قرار دادیم

۳. ثُمَّ - دُونَ:

- الف- سپس - غیر ب- سپس - زیر

۴. سُلْطَانَ - مُبِينًا:

- الف- سلطنت - با ایمان ب- دلیل - آشکار

۵. أَعْرَقْنَا - أَدْرَكُوا:

- الف- غرق کردیم - به یاد آورید ب- غرق شدیم - به یاد آور

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. خالص شده - تاریکی‌ها:

- الف- ظُلُمَاتٍ - مُخْلِصًا ب- مُخْلِصًا - ظُلُمَاتٍ

۲. دیگران - پیامبران:

- الف- آخِرِينَ - أَنْبِيَاءَ ب- دُونَ - نَبِيِّنَ

۳. آنها (دو نفر) - کارساز:

- الف- هُما - وکیل ب- کُما - مُلوک
۴. فرمانروایان - نگیرید:
- الف- لاَتَتَّخِذُوا - مُلُک ب- مُلوک - لاَتَتَّخِذُوا
۵. خارج کن - بیاد آور:
- الف- أَخْرِجْ - أُذْکُرْ ب- أُذْکُرُوا - أَخْرِجْ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزیند.

۱. **إِنَّهُ كَانَ مُخْلِصًا**

- الف- قطعاً او بود خالص شده
- ب- قطعاً خالص و پاک بود

۲. **إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ**

- الف- آنها از بندگان مؤمن بودند
- ب- قطعاً آن دو از بندگان مؤمن ما (بودند)

۳. **وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ**

- الف- و قرار داد ما را با برادرش هارون
- ب- و قرار دادیم با او برادرش هارون را

۴. **ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ**

- الف- سپس فرستادیم موسی را
- ب- سپس فرستاد به سوی ما موسی را

۵. أَنْ أَخْرِجُ قَوْمَكَ

- الف- این که خارج کن قومت را
- ب- تا خارج کنی قوم خود را

۶. وَ جَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ

- الف- و قرار دادیم آن را هدایت برای بنی اسرائیل
- ب- و قرار دادیم هدایت برای بنی اسرائیل

۷. وَ جَعَلَكُمْ مُلُوكًا

- الف- و قرار دادیم شما را فرمانروا
- ب- و قرار داد شما را فرمانروایان

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ	
۲	وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا	
۳	سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ	
۴	وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ	
۵	أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا	
۶	أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ	
۷	وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ	
۸	وَأَتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ	
۹	أَلَّا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكَيْلًا	
۱۰	وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ	
۱۱	اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ	
۱۲	إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ	
۱۳	ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ	
۱۴	قَالَ رَبُّنَا الَّذِي	
۱۵	لَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا	
۱۶	اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. **وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا**

و یاد کن موسی را بود.....

۲. **وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا**

و..... با او هارون را

۳. **ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا**

سپس موسی و هارون را با.....

۴. **وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ**

و موسی و کسانی که همگی را.

۵. **أَلَا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي^۱ وَكِبَلًا**

این که غیر از من را.....

۵. پس از انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، اکنون نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحهٔ اول رسیده است. هر عبارت را یک بار با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

۱. مِنْ دُونٍ: غیر از، به جای

زبان قرآن:

فعل ماضی و مضارع

در درس پنجم آموختید «به کلمه‌ای که بیانگر انجام کاری در زمان خاصی باشد، فعل می‌گویند». در این درس با دو گروه از فعل‌ها بیشتر آشنا می‌شوید:

گروه اول: ماضی

خَلَقَ: آفرید؛ أَرْسَلْنَا: فرستادیم.

فعل «خَلَقَ» بر «آفریدن» در زمان گذشته و فعل «أَرْسَلْنَا» بر «فرستادن» در زمان گذشته دلالت دارد.

گروه دوم: مضارع

يَسَاءُ: می‌خواهد؛ نَعْبُدُ: عبادت می‌کنیم.

فعل «يَسَاءُ» بر «خواستن» در زمان حال و آینده، و «نَعْبُدُ» بر «عبادت کردن» در زمان حال و آینده دلالت دارد.

به یاری پروردگار در درس‌های آینده درباره ساختار افعال، به اختصار توضیح خواهیم داد.

به خاطر بسپارید

فعل گذشته را در زبان عربی ماضی می‌گویند.

فعل حال و آینده را در زبان عربی مضارع می‌گویند.

تمرین - ماضی و مضارع را در افعال زیر - با توجه به معنای آنها - مشخص کنید.

يَتَفَكَّرُونَ - يَعْقِلُونَ - نَسْتَعِينُ - آمَنُوا - يَهْدِي - أَرْسَلْنَا - أَنْزَلْنَا - بَعَثْنَا - يُسَلِّطُ -

إِصْطَفَى - أَخَذْنَا - آتَيْنَا - سَمَى - جَعَلَ

آشنایی با معارف قرآن

حضرت موسی (ع)

یکی از پیامبران اولوالعزم که در قرآن از او بسیار یاد شده، حضرت موسی γ است. این انسان پاک، چنان شایستگی یافت که پیام آور خداوند شد. قرآن کریم آن حضرت را چنین می ستاید: «وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا».

موسی γ با کتابی در بردارنده دستورات سعادت بخش، در میان قومش برانگیخته شد: «وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ». خداوند برادر شایسته و بزرگوارش، هارون γ را به همراهی و کمک او برگزید: «وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيْرًا». و برای تسلیم انسان های لجوج و دیرباوری مانند فرعون، این دو فرستاده خود را با معجزات و دلایل روشنی مسلح نمود: «ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ * إِلَى فِرْعَوْنَ»

آری این دو بنده با ایمان خدا سزاوار درود و سلام اند: «سَلَامٌ عَلَيَّ مُوسَى وَهَارُونَ... إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ».

هنگامی که حضرت موسی γ به پیامبری برگزیده شد، خدا اهدافی را برای رسالتش ترسیم نمود که مهم ترین آنها بیرون آوردن مردم از راه و روش باطل و

هدایت به سوی روشنایی و حقیقت بود: «وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ».

او هم چنین وظیفه داشت که به بنی اسرائیل بگوید، به خدا شرک نوزند و در انجام کارها فقط او را مدبّر و کارساز بدانند: «أَلَا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكَيْلًا».

بنی اسرائیل زیر ستم فرعون دست و پا می‌زدند که خداوند به وسیله موسیٰ آنها را از چنگال بیداد ظالمان رهانید و فرعونیان را با ذلت و خواری به کام هلاکت افکند: «وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ * ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ». ولی مردم بهانه‌جو و ناسپاس با سرپیچی از فرمان‌های آن حضرت، در راه هدایت انسان‌ها کارشکنی می‌کردند، به این جهت خداوند این قوم نافرمان را به یادآوری نعمت-های الهی فرا می‌خواند. گزینش پیامبران الهی از میان آنان و فرمانروایی بر دیگر اقوام، از جمله این نعمت‌ها بود که بنی اسرائیل شکرگزار آن نبودند: «وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا»

تمرین آزاد

قرآن‌آموزان عزیز می‌توانند برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، تمرین‌های زیر را با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه کنند. ضمناً زیر کلمات آشنا خط کشیده است.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
۱. وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ... لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (بقره: ۵۳)	تَهْتَدُونَ: هدایت شوید
۲. ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ (اعراف: ۱۰۳)	بَعْدَ: بعد مَلَائًا: سرکردگان - بزرگان
۳. قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ * يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ (اعراف: ۱۰۹-۱۱۰)	سَاحِرٌ: جادوگر؛ يُرِيدُ: می‌خواهد يُخْرِجُ: خارج کند - خارج می‌کند
۴. وَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ (ابراهيم: ۵)	ذَكَّرَ: یادآوری کن آيَاتٍ: روزها
۵. قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَىٰ * قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ (طه: ۴۹ - ۵۰)	مَنْ: چه کسی كُما: شما (دو نفر) أَعْطَى: بخشید هَدَى: هدایت کرد

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>فُرْقَان: وسیله جدا ساختن حق از باطل</p> <p>ضیاء: نور - روشنایی</p> <p>ذِکْر: یادآوری - یاد</p> <p>مُتَّقِینَ: افراد با تقوا</p>	<p>۶. وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ</p> <p>(انبیاء: ۴۸)</p> <p>.....</p>
<p>أَعْلَمَ: داناتر</p> <p>جاءَ بِ: آورد</p> <p>عِنْدَ: نزد</p>	<p>۷. وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ</p> <p>(قصص: ۳۷)</p> <p>.....</p>

پیامبر اسلام (ص)

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. **إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا** (بقره: ۱۱۹)

۲. **قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** (اعراف: ۱۵۸)

۳. **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَمَا مَنَّوْا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ** (اعراف: ۱۵۸)

۴. **هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ** (توبه: ۳۳)

۵. **وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ * قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ** (انبیاء: ۱۰۷-۱۰۸)

۶. مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ (احزاب: ۴۰)

۷. يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (احزاب: ۴۵)

۸. يَسَّ * وَالْفُرَّانِ الْحَكِيمِ * إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ * عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

(یس: ۱-۴)

۹. وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ (صف: ۶)

۱۰. وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ (صف: ۶)

پنجشنبه ۱۳۹۷/۰۵/۰۵
www.azadsharif.com

۱. گاهی حرف «و» به معنای سوگند و قسم می آید، مانند: وَالشَّمْسُ (سوگند به خورشید) یا: وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ (سوگند به قرآن با حکمت).

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

برای اطمینان از فراگیری کلمه‌های آشنا و جدید درس، بهتر است آنها را با یکی از افراد خانواده و یا هم‌مباحثه‌ای خود مرور کنید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	أَحَدٌ	یکتا ^۱ - یک	۱	آمِنُوا	ایمان بیاورید
۲	أَحْمَدٌ	نام رسول خدا α	۲	أَرْسَلَ	فرستاد
۳	بَعْدَ	بعد - بعد از - پس از	۳	أِنَّمَا	فقط - جز این نیست
۴	حَقٌّ	حق - درست - صحیح	۴	أَنَّمَا	این که - که
۵	خَاتَمٌ	پایان‌بخش	۵	بَشِيرٌ	بشارت دهنده
۶	رَحْمَةً	رحمت	۶	رِجَالٌ	مردان
۷	مُحَمَّدٌ α	محمد α	۷	قُلٌ	بگو
۸	وَ	قسم به - سوگند به	۸	مَا	حرف نفی (نیست)
۹	يَسٌ	از حروف مقطعه ^۲	۹	مُبَشِّرًا	بشارت دهنده
			۱۰	نَذِيرٌ	بیم دهنده
			۱۱	يَأْتِي	می‌آید
			۱۲	يُحْيِي	زنده می‌کند
			۱۳	يُمِيتُ	می‌میراند
			۱۴	يُوحِي	وحی می‌شود

۱. کلمه احد به معنی یکتا است، ولی در جملات منفی به معنی «هیچ یک، هیچ کس» می‌آید.

۲. حروف مقطعه که در اول ۲۹ سوره قرآن آمده است؛ مانند (طه - یس - الم و...) به معانی مختلفی تفسیر شده است، از جمله این که رمزی بین خدا و پیامبر α است.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.
الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. بَشِير - نَذِير:

الف- بشارت‌دهنده - بیم‌دهنده ب- بشارت - بیم

۲. قُلْ - آمِنُوا:

الف- گفت - ایمان آوردند ب- بگو - ایمان بیاورید

۳. اِنَّمَا - اَنَّمَا:

الف- فقط - که ب- که - فقط

۴. يُوحَى - رِجَال:

الف- وحی می‌شود - مردان ب- وحی کرد - مرد

۵. يُحْيِي - يُمِيتُ:

الف- زنده کرد - میراند ب- زنده می‌کند - می‌میراند

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. فرستاد - بعد از من:

الف- اَرْسَلَ - مِنْ بَعْدِي ب- اَرْسَلْنَا - بَعْدِي

۲. پدر - بشارت‌دهنده:

الف- اِبْن - بَشِير ب- اَب - مُبَشِّرًا

۳. ایمان آوردند - ایمان بیاورید:

- الف- آمَنُوا - آمَنُوا ب- آمَنُوا - آمَنُوا

۴. می آید - وحی می شود:

- الف- يَأْتِي - يُوْحِي ب- يَأْتِي - يُوْحِي

۵. می میراند - زنده می کند:

- الف- يُمِيتُ - يُحْيِي ب- يُحْيِي - يُمِيتُ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنیید.

۱. اِنِّی رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَیْکُمْ

- الف- من رسول خدا بر شما هستم

- ب- قطعاً من فرستاده خدا به سوی شما هستم

۲. اِنَّا اَرْسَلْنَاکَ بِالْحَقِّ

- الف- قطعاً ما فرستادیم تو را به حق

- ب- ما فرستادیم تو را چون حق هستی

۳. شَاهِدًا وَّ مُبَشِّرًا وَّ نَذِيرًا

- الف- گواه و بشارت دهنده و بیم دهنده

- ب- ناظر و بشارت و بیم

۴. لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ

- الف- برای او است فرمانروایی آسمانها و زمین

- ب- برای او فرمانروایی آسمان و زمین است

۵. وَ لَکِن رَسُوْلَ اللّٰهِ وَ خَاتَمَ النَّبِیِّیْنَ

- الف- ولی پیامبر خدا و پایان بخش پیامبران است

- ب- درحالی که او رسول خدا و آخرین پیامبر است

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ	
۲	يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ	
۳	إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ	
۴	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ	
۵	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ	
۶	قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ	
۷	أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ	
۸	إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمُ	
۹	لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ	
۱۰	وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ	

موسسه تخصصی ترجمه
 Translation Institute

۱. «أنا» در اصل (ان + نا) بوده است. برای سهولت تلفظ، در بسیاری از موارد به صورت «أنا» می‌آید.

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ

ای قطعاً فرستاده به سوی هستم.

۲. وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنَ بَعْدِي

و به پیامبری که بعد از من.

۳. أَرْسَلْ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ

فرستاد همراه با هدایت و

۴. وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

و نفرستادیم مگر برای جهانیان.

۵. مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ

نمی‌باشد هیچ یک از شما.

۵. پس از انجام تمرین‌های ۱ تا ۴ هر عبارت از عبارات قرآنی صفحه اول درس

را یک بار با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

۱. در جملاتی مانند آیه بالا که پس از «ما» در جمله «إِلَّا» آمده، «ما» حرف نفی است.

زبان قرآن:

حرف

همانگونه که در درس پنجم آموختید، یکی از انواع کلمه، «حرف» است. در این درس با حرف بیشتر آشنا خواهید شد.

معنای کلمات «مِنْ - إِلَى - أَنْ» را در ترکیب‌های زیر با دقت ملاحظه کنید:

مِنْ عِبَادِنَا - إِلَى فِرْعَوْنَ - أَنْ يَشَاءَ.

۱. «مِنْ» در «مِنْ عِبَادِنَا»

در این ترکیب، هنگامی که می‌گوییم «من: از»، معنا کامل نیست و جای این سؤال وجود دارد که: از چه چیزی، از چه کسی؟ اما هنگامی که به دنبال آن «عبادنا» یعنی اسم می‌آید، معنا کامل می‌شود: از بندگان ما.

۲. «إِلَى» در «إِلَى فِرْعَوْنَ»

در این ترکیب، «إِلَى: به، به سوی» به تنهایی معنای کاملی را نمی‌رساند و جای این پرسش است که: به سوی چه کسی، چه چیزی؟ هنگامی که به دنبال آن «فِرْعَوْنَ» یعنی اسم می‌آید، معنا کامل می‌شود: به سوی فرعون.

۳. «أَنْ» در «أَنْ يَشَاءَ»

در این ترکیب، «أَنْ: این که، که» به تنهایی معنای کاملی ندارد و جای این سؤال است: که، چه شود؟ ولی هنگامی که پس از «أَنْ» کلمه «يَشَاءَ» یعنی فعل بیاید، معنا کامل می‌شود: که بخواهد.

به خاطر بسپارید

معنای حرف به کمک اسم یا فعلی که پس از آن می‌آید، کامل می‌شود.

آشنایی با معارف قرآن

پیامبر اسلام (ص)

در قرآن کریم، درباره پیامبر گرامی اسلام α و نبوت و رسالت آن بزرگوار، آیات بسیاری آمده است. خداوند در سوره یس حضرت محمد α را به عنوان یکی از رسولان مورد خطاب قرار داده است: «إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ». همچنین در سوره اعراف خدای بزرگ از پیامبرش می‌خواهد که خود را به عنوان فرستاده خدا، به مردم معرفی کند: «قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا».

همان‌گونه که می‌دانید، پیش از آن که رسول خدا α به پیامبری مبعوث شود، پیامبران پیشین، آمدن ایشان را بشارت داده بودند. از جمله حضرت عیسی γ به بنی اسرائیل بشارت می‌دهد که پس از او پیامبری به نام احمد خواهد آمد: «وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ... وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنَ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ» این بشارت حضرت عیسی γ ، برای همه قرن‌ها و عصرها تا پایان زندگی جهان است، زیرا پیامبر اکرم α آخرین رسول الهی است. دفتر رسالت و نبوت را او مهر پایان زده است: «مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ».

آیاتی که درباره نبی خاتم محمد مصطفی α آمده - همانند آیاتی که در وصف انبیای دیگر آمده است - اهداف رسالت او را هدایت و دعوت مردم به دین حق برشمرده است: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ».

پیامبر ما نیز مانند نوح، ابراهیم، موسی و عیسی γ پیام وحی را به مردم ابلاغ می کند و امت خویش را به پرستش خدای یگانه فرامی خواند: «قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ».

پیامبری که برای هدایت مردم آمده و شاهد اعمال آنان است، همه انسانها را به بهشت و خشنودی خدا بشارت می دهد و از عذاب دردناک جهنم می ترساند: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا». رسول خدا α انسان گران پایه ای است که رسالت دارد مردم را از گمراهی برهاند و بدون هیچ چشم داشتی راه رستگاری را به آنان بنمایاند؛ از این رو وجودش سراسر رحمت و برکت برای جهانیان است: «وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ».

تمرین آزاد

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ (مائده: ۵۵)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>یُقِيمُونَ: به پا می‌دارند</p> <p><u>صَلَاةً</u>: نماز</p> <p>يُؤْتُونَ: می‌دهند</p> <p><u>زَكَاةً</u>: زکات</p> <p>رَاكِعُونَ: رکوع‌کنندگان</p>
<p>۲. يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ (مائده: ۶۷)</p> <p>.....</p>	<p>بَلِّغْ: ابلاغ کن</p>
<p>۳. وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ (مائده: ۶۷)</p> <p>.....</p>	<p>لَمْ تَفْعَلْ: انجام ندادی</p> <p>مَابَلَّغْتَ: ابلاغ نکردی</p> <p><u>رِسَالَةً</u>: رسالت</p>
<p>۴. فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ (اعراف: ۱۵۸)</p> <p>.....</p>	<p>أُمِّي: درس ناخوانده؛</p> <p>يُؤْمِنُ: ایمان دارد -</p> <p>ایمان می‌آورد</p> <p><u>كَلِمَاتٍ</u>: کلمه‌ها</p>
<p>۵. هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ (توبه: ۳۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p><u>يُظْهِرُهُ</u>: چیره کند -</p> <p>چیره می‌کند</p>

۱. «و» را «در حالی که» ترجمه کنید.

۲. عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ: بر همه دین‌ها.

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>کافَّةً: همه</p> <p>أَكْثَرُ: بیشتر</p>	<p>۶. وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (سبأ: ۲۸)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

تَرجُمَہ تَحرِکَہ
Translation Movement

۱. کافَّةً لِّلنَّاسِ: برای همه مردم

دھرتی کی وحدت
Translation Movement

بخش سوم قرآن

- درس ۹: نزول قرآن
درس ۱۰: ویژگی‌های قرآن (۱)
درس ۱۱: ویژگی‌های قرآن (۲)
درس ۱۲: تورات و انجیل در قرآن

دھرتی کی سہولت
Translation Movement

نزول قرآن

قرآن آموزان عزیز!

عبارات قرآنی درس را یک بار با دقت بخوانید

۱. شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ (بقره: ۱۸۵)

۲. يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ؕ وَاللَّكْتُبِ الَّذِي نَزَلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ

(نساء: ۱۳۶)

۳. وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (انعام: ۱۵۵)

۴. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (يوسف: ۲)

۵. الرَّكْعَتِ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ (ابراهيم: ۱)

۶. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ (کهف: ۱)

۷. وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمْ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ (عنكبوت: ۴۷)

۸. إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (زمر: ۲)

۹. حَمْ * وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ * إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبْرَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ (دخان: ۱-۳)

۱۰. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (قدر: ۱-۲)

موسسه ترجمه
Translation Institute

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

قرآن آموز عزیز، با یاری خداوند در درس‌های اول تا هشتم، با معنی تعدادی از کلمات قرآنی آشنا شدید که با توجه به تکرار آنها اکنون معنی ۴۲۵۰۰ کلمه قرآن را می‌دانید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	إِذْنٌ	اجازه	۱	اتَّبِعُوا	پیروی کنید
۲	بَيْنَ	میان - بین	۲	اعْبُدْ	عبادت کن
۳	رَمَضَانَ	رمضان	۳	انزَلَ	نازل کرد - فرو فرستاد
۴	عَبْدٌ	بنده	۴	انزَلَ	نازل شد
۵	عَرَبِيٌّ	عربی (زبان عربی)	۵	تَخْرُجُ	خارج می‌کنی
۶	قَدْرٌ	قدر - تقدیر - اندازه‌گیری	۶	تُرْحَمُونَ	مورد رحمت قرار گیرید - مورد رحمت قرار می‌گیرید
۷	قُرْآنٌ	قرآن	۷	تَعْقِلُونَ	بیندیشید - می‌اندیشید
۸	مُبَارَكٌ - مُبَارَكَةٌ	مبارک - بابرکت	۸	شَهْرٌ	ماه
۹	مُخْلِصًا	خالص‌کننده - خالص	۹	كَذَلِكَ	این چنین
			۱۰	كُنَّا	بودیم - هستیم
			۱۱	لَعَلَّ	به امید اینکه - شاید
			۱۲	مَا	چیست - چه
			۱۳	مَا أَدْرَاكَ	چه می‌دانی
			۱۴	مُنْذِرِينَ	بیم‌دهندگان
			۱۵	نَزَلَ	فرو فرستاد
			۱۶	يُؤْمِنُونَ	ایمان می‌آورند - ایمان دارند

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. أَنْزَلَ - أَنْزَلَ:

الف- نازل کرد - نازل شد ب- نازل می‌کند - نازل می‌شود

۲. إِذْنٌ - أُعْبِدُ:

الف- اجازه - بندگی کرد ب- اجازه - بندگی کن

۳. كُنَّا - قَدَرُ:

الف- بودیم - اندازه گیری ب- بودند - اندازه بگیر

۴. لَعَلَّ - شَهْرٌ:

الف- به امید اینکه - ماه ب- شاید - آبادی

۵. كَذَلِكَ - مُنْذِرِينَ:

الف- آن - بیم‌دهنده ب- این چنین - بیم‌دهندگان

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. می‌اندیشید - مورد رحمت قرار می‌گیرید:

الف- تُرْحَمُونَ - تَعْقِلُونَ ب- تَعْقِلُونَ - تُرْحَمُونَ

۲. ایمان می‌آورند - فرو فرستاد:

الف- يُؤْمِنُونَ - نَزَلَ ب- آمَنُوا - أَنْزَلَ

۳. خالص کننده - به امید این که:

- الف - مُخْلِصاً - لَعَلَّ ب - مُخْلِصاً - تُرْحَمُونَ

۴. نازل کردیم - نازل کرد:

- الف - أَنْزَلْنَا - أَنْزَلَ ب - أَنْزَلْنَا - أَنْزَلَ

۵. چه می دانی - بودیم:

- الف - كُنَّا - ما أَذْرَاكَ ب - ما أَذْرَاكَ - كُنَّا

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا

- الف - قطعاً ما نازل کردیم آن را، قرآنی عربی
 ب - نازل کردیم آن را قرآنی عربی

۲. فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ

- الف - پس بندگی کن خدا را، (درحالی که) خالص کننده ای برای او دین را
 ب - بندگی کن خدا را خالصانه بر اساس دین او

۳. كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ

- الف - (قرآن) کتابی است که نازل کردیم آن را به سوی تو
 ب - (قرآن) کتابی که به سوی تو نازل کردیم

۴. فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا

- الف - پس پیروی کنید آن را و تقوا پیشه کنید
 ب - پیروی کردند آن را و تقوا پیشه کردند

۵. **إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ**

الف- من برای شما بیم‌دهنده هستم

ب- قطعاً ما بودیم بیم‌دهندگان

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را

ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ	
۲	فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ	
۳	وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ	
۴	لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ	
۵	فَاعْبُدِ اللَّهَ	
۶	لِيُخْرِجَ النَّاسَ	
۷	لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	
۸	مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ	
۹	بِإِذْنِ رَبِّهِمْ	
۱۰	الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ	
۱۱	أَنْزَلَ فِيهِ الْقُرْآنَ	
۱۲	وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ	
۱۳	وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ	
۱۴	وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. **إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا**

قطعا نازل کردیم قرآنی

۲. **فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ**

پس خدا را، (درحالی که) خالص کننده‌ای او

۳. **لِنُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ**

برای این که مردم را تاریکی‌ها

روشنایی، با پروردگار

۴. **وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ**

و (قرآن) کتابی است که آن را پس

پیروی کنید

۵. **هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ**

..... برای و دلایل روشنی هدایت.

۵. حال به کمک تمرین‌های ۱ تا ۴، معنای تمام واژه‌های درس را فراگرفته‌اید، به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس به‌روشن تفکیک و کلمه‌به‌کلمه پردازید.

یاد آوری مفید

در فراگیری درس‌ها از این چند نکته غفلت نکنید:

۱. رعایت اصول پنج‌گانه: تدریج، تکرار، تداوم و پیوستگی، تثبیت و تشویق.

۲. انتخاب هم‌درس (هم‌مباحثه) از افراد خانواده یا یکی از دوستان صمیمی

۱. «مبارک» را پیش از «آنزَلْنَاهُ» ترجمه کنید.

زبان قرآن:

کلمات هم‌خانواده

به کلمات زیر توجه کنید:

۱. کارمند، کارگر، کارفرما، کارخانه و کارگاه.

۲. آموزگار، آموزش، آموزشگاه، آموزشیار و آموزشکده

۳. کاردان، دانا، دانش، دانایی و حقوق‌دان.

در هر گروه از کلمات بالا حتماً شباهتی را ملاحظه می‌کنید. آیا می‌توانید در

کلمات هر گروه، بخش مشترک آن را بیابید؟

در گروه «۱» کلمه «کار» در همه کلمه‌ها تکرار شده است.

در گروه «۲» کلمه «آموز» در همه کلمه‌ها تکرار شده است.

در گروه «۳» کلمه «دان» در همه کلمه‌ها تکرار شده است.

بنابراین، کلمه‌های هر یک از گروه‌های سه‌گانه را می‌توانیم از یک خانواده بدانیم

و آنها را کلمات «هم‌خانواده» بنامیم؛ مثلاً کلمات: کارفرما و کارمند؛ آموزگار و آموزش؛ حقوق‌دان و دانش؛ هم‌خانواده‌اند.

در زبان عربی نیز کلمات هم‌خانواده بسیاری یافت می‌شود، مثلاً کلمات: **عِلْم**،

عَلِيم، **عَالِم** و **مَعْلُوم**، هم‌خانواده‌اند، زیرا سه حرف «ع ل م» در همه آنها تکرار شده است.

در درس‌های آینده در مورد کلمات هم‌خانواده و اهمیت آنها توضیح بیشتری

خواهیم داد.

تمرین - در کلمه‌های زیر «هم‌خانواده‌ها» را مشخص کنید و در ردیف مخصوص آن بنویسید:

عَقْل - عَاقِل - عَبْد - أَعْبُدُوا - مُسْلِمًا - رَحْم - إِسْلَام - يَعْقِلُونَ - عِبَاد - أُرْسَلْنَا -
مُرْسَلِينَ - خَلَقَ - يَعْبُدُونَ - سَلَام - مُسْلِمِينَ - رُسُلَ - رَحْمَنَ - خَالِقَ - رَحِيمَ -
تَعْقِلُونَ - رَسُولَ - يَخْلُقُ - خَلَقْنَا - رَحْمَةً - رِسَالَةً - تُرْحَمُونَ

..... عَقْل:

..... عَبْد:

..... خَلَقَ:

..... سَلَام:

..... رَحْم:

..... رَسُول:

آشنایی با معارف قرآن

نزول قرآن

قرآن کریم کتاب آسمانی ما، بر قلب مبارک پیامبر اسلام ﷺ نازل شده است و آن بزرگوار، پیام خداوند را به جهانیان رسانده است.

از آیات قرآن استفاده می‌شود که این کتاب در ماه مبارک رمضان بر پیامبر اکرم ﷺ نازل شده است: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ». آیات دیگری به شکل دقیق‌تر و جزئی‌تر، زمان نزول قرآن را در شبی با برکت به نام شب قدر معرفی می‌کند: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ...» و «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ».

اما همان‌گونه که می‌دانید اولین آیات قرآن در ۲۷ رجب، هم‌زمان با آغاز بعثت بر حضرت محمد ﷺ نازل شده است. چگونه بپذیریم که نزول قرآن هم در ماه رمضان و هم در ماه رجب انجام شده است؟

برای پاسخ به این پرسش، خوب است بدانیم که قرآن دو گونه نزول داشته است:

۱. نزول تدریجی: از آغاز بعثت تا پایان عمر شریف پیامبر ﷺ
۲. نزول دفعی: نزول یکباره حقیقت قرآن و معارف آن در شب قدر (ماه رمضان) بر قلب مقدس پیامبر اکرم ﷺ. با این توضیح، در می‌یابیم که منظور از نزول قرآن در شب قدر، همان نزول یکباره کتاب خداست.

همچنین قرآن کریم به زبان عربی نازل شده است. خداوند سرّ آن را چنین تبیین می‌کند: قرآن را به عربی نازل کردیم تا در آن تعقل و اندیشه کنید: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»؛ زیرا زبان عربی در رساندن معانی ظریف و دقیق، بسیار غنی و تواناست و در این زمینه هیچ زبانی توانایی‌های آن را ندارد.

از مهم‌ترین تعالیم قرآن، عبادت و بندگی خدا و دینداری خالصانه است: «إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ». کتاب سعادت‌بخش ما مسلمانان، راه هدایت را به همه انسان‌ها در تمام زمان‌ها نشان داده است: «هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى».

قرآن کتابی است که پیامبر خدا α بر اساس رهنمودهای آن، مردم را از تاریکی‌های جهل، خرافه و شرک بیرون می‌آورد و به روشنایی دانش، آگاهی و یگانه‌پرستی راهنمایی می‌کند: «كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ»

کسانی که بخواهند مورد رحمت الهی قرار گیرند، باید از این کتاب سعادت-بخش پیروی کنند و با تقوا و پرهیزگار باشند: «وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ»

تمرین آزاد

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>يَعْظُ: پند می‌دهد</p>	<p>۱. وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ (بقره: ۲۳۱)</p> <p>.....</p>
<p>تُبَيِّن: روشن کنی - بیان کنی اِخْتَلَفُوا: اختلاف ورزیدند</p>	<p>۲. وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ (نحل: ۶۴)</p> <p>.....</p>
<p>نَزَّلْنَا: فر فرستادیم تَبَيَّنَّا: بیان‌گر</p>	<p>۳. وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيَّنًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهَدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ (نحل: ۸۹)</p> <p>.....</p>
<p>نُنزِلُ: فر می‌فرستیم شِفَاء: درمان - شفا</p>	<p>۴. وَنُنزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (اسراء: ۸۲)</p> <p>.....</p>
<p>لَمْ يَجْعَلْ: قرار نداد عَوَج: انحراف</p>	<p>۵. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا (كهف: ۳۳)</p> <p>.....</p>

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>اِهْتَدَى: هدایت یافت</p> <p>نَفْس: خود - فرد -</p> <p>جان - نفس</p>	<p>۶. إنا أنزلنا عليك الكتاب بالحق فمن اهتدى فلنفسه (زمر: ۴۱)</p> <p>.....</p>
<p>ما يُدْرِيكَ: چه می‌دانی</p> <p>السَّاعَةَ: قیامت</p> <p>قَرِيب: نزدیک</p>	<p>۷. اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ (شوری: ۱۷)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

تَرجُمَتِ قُرْآنِیَّة
Translation Movement

ویژگی‌های قرآن (۱)

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. اَلَمْ يَكُنْ لَكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ (بقره: ۱-۲)

۲. هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ (آل عمران: ۱۳۸)

۳. قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ (مائده: ۱۵)

۴. يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ (مائده: ۱۶)

۵. وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (مائده: ۱۶)

۶. طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ * هُدًى وَبُشْرَى لِّلْمُؤْمِنِينَ (نمل: ۱-۲)

۷. وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ (فاطر: ۳۱)

۸. مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ (فاطر: ۳۱)

۹. وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (زمر: ۲۷)

۱۰. هَذَا بَصِيرَةٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (جاثیه: ۲۰)

۱. عبارت «بَيْنَ يَدَيْهِ» اصطلاحی است که به معنی «پیش از آن - پیش روی او» به کار می‌رود.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

دوباره یادآور می‌شویم که برای یادگیری بهتر کلمه‌های آشنا و جدید یکی از افراد خانواده، کلمه‌ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا اطمینان پیدا کنید که معانی کلمات را می‌دانید. راستی می‌دانید تاکنون معنی چند کلمه قرآن را یاد گرفته‌اید؟

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	رِضْوَان	رضایت - خشنودی	۱	اَتَّبَعَ	پیروی کرد
۲	مُتَّقِينَ - مُتَّقُونَ	افراد با تقوا	۲	اَوْحَيْنَا	وحی کردیم
۳	مَثَل	مثل	۳	بُشْرَى	بشارت
۴	مَوْعِظَةً	پند	۴	بَصَائِرَ	بینش‌ها - بصیرت‌ها
			۵	بَيَان	روشنگر - بیان
			۶	تَلْكَ	این - آن
			۷	جَاءَ	آمد
			۸	رَيْبَ	شک - تردید
			۹	سَبِيلَ	راه‌ها
			۱۰	ضَرَبْنَا	زدیم
			۱۱	مُصَدِّقَ	تصدیق کننده
			۱۲	يَتَذَكَّرُونَ	متذکر شوند - متذکر می‌شوند
			۱۳	يُخْرِجُ	خارج می‌کند
			۱۴	يَدَى - يَدَا	دو دست
			۱۵	يُوقِنُونَ	یقین دارند

تمرین و پرسش

۱. قرآن‌آموزان عزیز، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **سُبُل - مَثَل:**

الف- راه‌ها - مَثَل ب- راه - مانند

۲. **أَتَيْنَا - يَدِيَه:**

الف- دادیم - دست او ب- دادیم - دو دست او

۳. **رَيْب - ضَرَيْنَا:**

الف- شک - زدیم ب- شک - زد ما را

۴. **جَاءَ - رِضْوَان:**

الف- آمد - خشنودی ب- آورد - خوشحال

۵. **تِلْكَ - بَيَان:**

الف- برای تو - توضیح ب- آن - روشنگر

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. **پند - تصدیق کننده:**

الف- **مَوْعِظَةٌ - اِتَّبَعَ** ب- **مَوْعِظَةٌ - مُصَدِّقٌ**

۲. **افراد با تقوا - یقین دارند:**

الف- **مُتَّقِينَ - يَوْقِنُونَ** ب- **مُتَّقِينَ - يَتَذَكَّرُونَ**

۳. **می‌اندیشند - متذکر می‌شوند:**

الف- **يَوْقِنُونَ - يَتَذَكَّرُونَ** ب- **يَتَفَكَّرُونَ - يَتَذَكَّرُونَ**

۴. وحی کردیم - پیروی کرد:

- الف- **أَوْحَيْنَا - ضَرَبْنَا** ب- **أَوْحَيْنَا - اتَّبَعْنَا**

۵. بینش‌ها - بشارت:

- الف- **بَصَائِرٍ - بُشْرَى** ب- **مَوْعِظَةً - بُشْرَى**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بنزید.

۱. **هُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ**

- الف- هدایت می‌کند و پند می‌دهد افراد باتقوا را

- ب- هدایت و پندی است برای افراد باتقوا

۲. **هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ**

- الف- این (قرآن) بینش‌هایی است برای مردم

- ب- این (قرآن) مانند چشم‌هاست برای مردم

۳. **قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ**

- الف- آمد (برای) شما از طرف خدا قرآنی نورانی

- ب- قطعاً آمد (بسوی) شما از خدا روشنایی

۴. **وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ**

- الف- و هدایت کرد شما را به سوی راه راست

- ب- و هدایت می‌کند آنها را به سوی راه راست

۵. **مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ**

- الف- تصدیق‌کننده برای آنچه پیش از آن است

- ب- تصدیق‌شده با آنچه پیشاپیش آن بود

۳. پس از به خاطر سپاری معانی کلمات درس، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	لَا رَيْبَ فِيهِ	
۲	مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ	
۳	تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ	
۴	كِتَابٍ مُّبِينٍ	
۵	لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ	
۶	ضَرْبَنَا لِلنَّاسِ	
۷	مِنْ كُلِّ مَثَلٍ	
۸	يَهْدِي بِهِ اللَّهُ	
۹	اتَّبِعْ رِضْوَانَهُ	
۱۰	سَبِيلَ السَّلَامِ	
۱۱	مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ	
۱۲	أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ	
۱۳	هُوَ الْحَقُّ	
۱۴	لَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ	
۱۵	إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ	
۱۶	لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

این..... نیست..... در..... هدایت است..... افراد با تقوا.

۲. تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ

این..... قرآن و..... روشنگر.....

۳. وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ

و..... زدیم..... مردم..... این..... از..... مثلی.

۴. يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ

..... به وسیله آن..... کسی را که..... خوشنودی..... را
(به) راهای سلامت.

۵. وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ

و آنچه..... به..... از.....

۵. اکنون نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس رسیده است. هر عبارت را یک باد با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

زبان قرآن:

ریشه‌ی کلمات

در درس نهم گفته شد که در زبان عربی مانند زبان فارسی کلمات هم‌خانواده وجود دارد. همچنین دانستید که در این کلمات، حروف مشترکی وجود دارد که سبب می‌شود همه آنها را جزء یک خانواده محسوب کنیم. مثلاً در ساختار کلمات هم‌خانواده **حَمْدٌ، حَامِدٌ و مَحْمُودٌ**، حروف (ح م د) به کار رفته است و می‌توان گفت: اصل و اساس این کلمات، سه حرف یاد شده است. کلمات هم‌خانواده، از اضافه شدن حروف دیگری به حروف مشترک ساخته شده‌اند، مثلاً در کلمه «حامد» حرف «الف» و در «محمود» دو حرف «م - و» اضافه شده است.

به حروفی که در تمام کلمات هم‌خانواده تکرار می‌شوند و اسکلت اصلی کلمه را تشکیل می‌دهند، حروف اصلی (ریشه) کلمه و به حرف‌هایی که به حروف اصلی اضافه شود، حروف زائد گویند.

تمرین - حروف اصلی و ریشه کلمات هم‌خانواده زیر را بنویسید.

ردیف	کلمات هم‌خانواده	حروف اصلی
۱	عَالِم - مَعْلُوم - يَعْلَمُ - عَلِيم	
۲	مُلْك - مَالِك - يَمْلِكُ - مُلُوك	
۳	نَعْبُدُ - عَابِدُونَ - عَبْد - يَعْبُدُونَ	
۴	بَصِير - مُبْصِرَةٌ - بَصَرَ - بَصَائِر	
۵	تَصْدِيق - صَادِق - صَدَقَ - مُصَدِّقًا	

به خاطر بسپارید

به حروفی که در کلمات هم‌خانواده تکرار می‌شوند، حروف اصلی (یا ریشه کلمه) می‌گویند.

آشنایی با معارف قرآن

ویژگی‌های قرآن (۱)

این بخش از درس دهم و یازدهم به شناخت برخی از ویژگی‌های قرآن کریم اختصاص دارد. در این درس با مراجعه به آیات قرآن با ویژگی‌های زیر آشنا می‌شوید:

۱. هدایت: در برخی از آیات، قرآن کریم به عنوان هدایت برای افراد باتقوا

معرفی شده است: «ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ».

در سوره مائده، قرآن به عنوان هدایت‌گر کسانی ذکر شده است که در پی به

دست آوردن رضایت و خشنودی خدا هستند: «يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ

السَّلَامِ».

۲. موعظه: قرآن، موعظه و پند و اندرز برای انسان‌های باتقواست:

«...وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ».

۳. رحمت: آیه دیگری، قرآن را هدایت و رحمت برای اهل یقین معرفی کرده

است: «هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ». اهل یقین کسانی هستند که به وعده‌های الهی،

باور و یقین دارند.

۴. بشارت: قرآن کریم، بشارت و مژده برای اهل ایمان است: «وَبُشْرَى

لِّلْمُؤْمِنِينَ»؛ زیرا خداوند در قرآن به مؤمنان وعده داده است، به سبب مجاهدتهایی

که در دنیا داشته‌اند، زندگی جاودانی خود را در بهشت پر از نعمت می‌گذرانند.

۵. بصائر: در گروه دیگری از آیات، از قرآن با ویژگی «بصائر» یاد شده است، زیرا قرآن موجب بصیرت، آگاهی و بینش انسان‌هاست: «هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ».
۶. بیان: یکی دیگر از ویژگی‌های کتاب آسمانی ما، «بیان» است، یعنی کتابی که علاوه بر روشنی و وضوح، روشنگر حقایق است: «هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ».
۷. کتاب مبین: در بسیاری از آیات، قرآن به «کتاب مبین» وصف شده است؛ زیرا این کتاب الهی دارای مفاهیمی رسا و قابل فهم برای همه انسان‌هاست.
۸. نور: در سوره مائده آیه ۱۵ آمده است: «قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ». همان‌گونه که نور، روشن و روشنائی‌بخش است، قرآن نیز، پیامش واضح و روشن است، همچنین با روشنائی خویش پرده از اسراری برمی‌دارد که نویدبخش سعادت و رستگاری برای بشریت است.
- در قرآن کریم صفات دیگری نیز برای قرآن ذکر شده است که در درس آینده به آنها خواهیم پرداخت.

تمرین آزاد

این تمرین برای قرآن‌آموزان عزیز است که علاقمند به ترجمه آیات بیشتری از قرآن کریم هستند.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. وَأَوْحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ (انعام: ۱۹)</p> <p>.....</p>	<p>اَوْحِيَ: وحی شد</p> <p>أُنذِرُ: بیم دهم</p>
<p>۲. قُلْ لَّيِّنَ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ (اسراء: ۸۸)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>اجْتَمَعَت: جمع شوند-جمع شد</p> <p>الْإِنْسُ: انسان‌ها - انسان</p> <p>الْجِنُّ: جن‌ها - جن</p> <p>أَنْ يَأْتُوا بِ: اینکه بیاورند</p> <p>مِثْلُ: مانند - مثل</p> <p>يَأْتُونَ بِ: (می‌توانند) بیاورند - می‌آورند</p>
<p>۳. وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ (كهف: ۵۴)</p> <p>.....</p>	<p>صَرَّفْنَا: بیان کردیم</p>
<p>۴. وَإِنَّكَ لَتُلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ (نمل: ۶)</p> <p>.....</p>	<p>تَلْقَى: دریافت می‌داری</p> <p>لَدُنْ: نزد</p>

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>عَبْرَ ذِي عِوَجٍ: بدون انحراف يَتَّقُونَ: تقوا پیشه کنند - تقوا پیشه می‌کنند</p>	<p>۵. قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ (زمر: ۲۸)</p>
<p>فُصِّلَتْ: بیان شد</p>	<p>۶. كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (فصلت: ۱۷)</p>
<p>بَلْ: بلکه مَجِيدٌ: با عظمت لَوْحٌ: لوح مَحْفُوظٌ: حفظ شده</p>	<p>۷. بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ * فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ (بروج: ۲۱-۲۲)</p>

حَاضِرَةُ تَرْجُمَةُ
Translation Movement

درس یازدهم

ویژگی‌های قرآن (۲)

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اٰخْتَلَفُوا فِيهِ (بقره: ۲۱۳)

۲. يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَهُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا (نساء: ۱۷۴)

۳. إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ (اسراء: ۹)

۴. وَنُنزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (اسراء: ۸۲)

۵. وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِّلْمُسْلِمِينَ (نحل: ۸۹)

۶. إِنَّا نَحْنُ ۱ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (حجر: ۹)

۷. كَتَبْنَا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ ۲ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ (ص: ۲۹)

۸. اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ ... ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ (زمر: ۲۳)

۹. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ ۳ وَإِنَّهُمْ لَكِتَابُ عَزِيزٍ (فصلت: ۴۱)

۱۰. اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ (شوری: ۱۷)

موسسه ترجمه قرآن
Institute of Quranic Translation

۱. «نَحْنُ» را «خود» معنا کنید.

۲. «مُبَارَكٌ» را پیش از «أَنْزَلْنَاهُ» ترجمه کنید.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

در فراگیری این کلمات، همانند گذشته، یاری گرفتن از هم‌مباحثه‌ای - یا یکی

از افراد خانواده - فراموش نشود!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
اختلاف ورزیدند	اِخْتَلَفُوا	۱	بهترین - بهتر	أَحْسَنَ	۱
استوارترین - استوارتر	أَقْوَمَ	۲	دلیل روشن	بُرْهَانَ	۲
آن‌که - کسی‌که - که	الَّتِي	۳	سخن	حَدِيثَ	۳
بیانگر	تَبَيَّنَ	۴	قرآن - یادآوری - یاد	ذِكْرَ	۴
نگهداران	حَافِظُونَ - حَافِظِينَ	۵	درمان - شفا	شِفَاءَ	۵
کفر ورزیدند - کافر شدند	كَفَرُوا	۶	وسیله سنجش - معیار	مِيزَانَ	۶
زمانی‌که	لَمَّا	۷			۷
ما	نَحْنُ	۸			۸
فروفرستادیم	نَزَّلْنَا	۹			۹
فرو می‌فرستیم	نُنزِلُ	۱۰			۱۰
آن - او	هِيَ	۱۱			۱۱
حکم کند - حکم می‌کند	يَحْكُمُ	۱۲			۱۲
تدبّر کنند	يَدَّبَّرُوا	۱۳			۱۳

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموز عزیز، گزینه‌های صحیح را انتخاب کن و علامت بزنی.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **الَّتِي - لَمَّا:**

الف- زمانی که - آن که ب- آن که - زمانی که

۲. **كَفَرُوا - يَدَّبَّرُوا:**

الف- کفر ورزیدند - تدبّر کنند ب- کفر می‌ورزند - اندیشیدند

۳. **تَبَيَّنَ - مِيزَان:**

الف- بیانگر - وسیله سنجش ب- بیان کننده - میزان

۴. **نَحْنُ - هِيَ:**

الف- ما - آنها ب- ما - آن

۵. **نَزَّلْنَا - نُنَزِّلُ:**

الف- نازل می‌کنیم - نازل کردیم ب- فرودستادیم - فرومی فرستیم

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. درمان - بیانگر:

الف- **تَبَيَّنَ - مِيزَان** ب- **شِفَاء - تَبَيَّنَ**

۲. دلیل روشن - نگهبانان:

الف- **بُرْهَانَ - حَافِظُونَ** ب- **حَدِيث - مُبَارَك**

۳. اختلاف ورزیدند - حکم کند:

الف- **اِخْتَلَفُوا - يَحْكُمُ** ب- **كَفَرُوا - يَحْكُمُ**

۴. استوارترین - یاد:

- الف - حَافِظُونَ - ذِكْرٌ ب - أَقْوَمٌ - ذِكْرٌ

۵. بهترین - با برکت:

- الف - أَحْسَنَ - مُبَارَكٌ ب - أَقْوَمٌ - مُبَارَكٌ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بنزید.

۱. **إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ**

- الف - کسانی که به قرآن کفر می‌ورزند
 ب - قطعاً کسانی که کفر ورزیدند به قرآن

۲. **تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ**

- الف - بیانگر برای هر چیزی
 ب - بیان می‌کند همه چیز را

۳. **أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ**

- الف - نازل کرد کتاب (قرآن) را به درستی و وسیله سنجش را
 ب - نازل می‌کند کتاب (قرآن) را برای حقیقت سنجش

۴. **يَهْدِي لِتِي هِيَ أَقْوَمٌ**

- الف - هدایت‌کننده هر آنچه پایدارتر است
 ب - هدایت می‌کند به آن (راهی) که آن استوارترین است

۵. **إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ**

- الف - این ما هستیم که نازل کننده قرآنیم
 ب - قطعاً ما، خود فر فرستادیم قرآن را

۳. حالا با استفاده از معانی کلمات درس، ترکیبها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ	
۲	وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا	
۳	وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ	
۴	مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ	
۵	لَمَّا جَاءَهُمْ	
۶	وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ	
۷	وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ	
۸	اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ	
۹	ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ	
۱۰	يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ	
۱۱	كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ	
۱۲	لِيُذَكِّرُوا آيَاتِهِ	
۱۳	إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ	
۱۴	لِيُحْكَمَ بَيْنَ النَّاسِ	
۱۵	فِيمَا اختلفوا فِيهِ	
۱۶	وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوان و ترجمه آنها را کامل نما.

۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ

..... مردم..... (به سوی) شما..... از.....

۲. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ

قطعا..... کفر ورزیدند..... زمانی که..... (به سوی) آنها.

۳. ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ

..... هدایت خداست..... به وسیله آن..... بخواهد.

۴. كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا

کتابی است مبارک که..... آن را..... برای اینکه.....

۵. وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ

و نازل کرد..... آنها..... به درستی، برای این که.....

بین.....

۵. اکنون که با انجام تمرین‌های ۱ تا ۴، معنای تمام واژه‌های درس را فرا گرفته‌اید،

به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس، به روش تفکیک و کلمه به کلمه

بپردازید.

زبان قرآن:

کلمه‌های هموزن

آموختیم که کلمات هم‌خانواده در حروف اصلی مشترک‌اند. نوع دیگری از اشتراک نیز در کلمات وجود دارد که ضمن مثال‌های زیر به آنها می‌پردازیم:

۱. خَالِقٍ - رَازِقٍ - عَالِمٍ - فَالِقٍ - سَاجِدٍ.

۲. مَحْمُودٍ - مَعْرُوفٍ - مَظْلُومٍ - مَنصُورٍ - مَنقُوصٍ.

۳. رَحِيمٍ - عَلِيمٍ - بَصِيرٍ - خَبِيرٍ - مَجِيدٍ.

کلمات هر یک از سه مجموعه بالا، دارای نوعی اشتراک‌اند، به همین جهت با یک وزن و آهنگ تلفظ می‌شوند، ولی حروف اصلی آنها - بر خلاف هم‌خانواده‌ها - با هم تفاوت دارند. مثلاً در مجموعه اول، حروف اصلی کلمه‌ها به ترتیب عبارتند از: (خ ل ق)، (ر ز ق)، (ع ل م)، (ف ل ق)، (س ج د).

هنگامی که در این کلمات دقت کنیم، در همه آنها مشاهده می‌کنیم، علاوه بر سه حرف اصلی، حرف «الف» اضافه شده و زاید است. ضمناً علائم و حرکات در تمام این کلمات، یکسان است.

در مجموعه دوم، حرف «م» در ابتدای کلمه و حرف «و» پیش از حرف پایانی کلمه، زاید است و در مجموعه سوم، حرف «ی» پیش از آخرین حرف کلمه، حرف زاید است. به این گونه از کلمات، کلمه‌های «هموزن» می‌گویند.

بنابراین کلمات مجموعه اول با یکدیگر «هموزن» هستند، چنانچه کلمات مجموعه دوم و سوم، هر کدام مجموعه‌ای از کلمات «هموزن» را تشکیل می‌دهند.

به خاطر بسپارید

کلماتی که حروف اصلی آنها متفاوت است، ولی حروف زاید، علائم و حرکات آنها یکسان است، کلمات «هموزن» نام دارند.

آشنایی با معارف قرآن

ویژگی‌های قرآن (۲)

در درس گذشته برخی از ویژگی‌های قرآن ارائه شد. در این درس نیز به تعداد دیگری از صفات این کتاب انسان‌ساز می‌پردازیم:

۱. **برهان:** این واژه به معنی دلیل محکمی است که هیچ خطایی در آن راه ندارد. خداوند، قرآن را به عنوان برهان و دلیل محکم و استوار معرفی نموده است. همین استحکام علمی قرآن، موجب شده است، کسی نتواند خدش‌های به قرآن وارد کند: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ».

۲. **شفاء:** این کتاب سبب شفای بیماری‌های باطنی انسان‌هاست. آیات اعتقادی آن بیماری کفر، شرک و نفاق را از دل‌ها می‌راند و دستورات اخلاقی آن، امراضی مانند حسد، غرور، دروغ‌گویی، غیبت و... را درمان می‌کند؛ امراضی که تهدید کننده سلامت روانی افراد و جامعه هستند. احکام اقتصادی قرآن نیز، درد تبعیض و بی‌عدالتی را از جامعه بشری ریشه‌کن می‌کند.

بدیهی است، فقط آنان که به حقانیت کتاب خدا ایمان دارند از شفای این نسخه شفا بخش بهره‌مند می‌شوند: «وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ».

۳. هدایتگر به استوارترین راه: برنامه‌ها و دستورات قرآن تنها برنامه و نظامی است که می‌تواند سعادت بشر را تأمین کند: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ»
۴. تبیان: قرآن کریم هر حقیقتی را که در هستی وجود دارد و برای هدایت و سعادت انسان‌ها لازم است، بیان کرده است. به همین جهت خداوند، قرآن را بیانگر همه چیز می‌داند: «وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ».
۵. احسن الحدیث: بهترین و زیباترین کلام، گفتار خداست. قرآن کریم، احسن الحدیث (بهترین گفتار) است: «اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ».
۶. ذکر: قرآن کتاب تذکر و یادآوری است. انسان را به یاد خویش، خدا، نعمت‌های الهی، روز رستاخیز و... می‌اندازد، او را از خواب غفلت بیدار می‌کند و به آنچه برای تکامل مادی و معنوی انسان مفید است، تذکر می‌دهد: «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ».
۷. کتاب تدبیر: قرآن کتابی است که باید در مفاهیم آن اندیشه کرد و از دریای بیکران معارف آن برای رسیدن به سعادت حقیقی بهره‌مند شد: «كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ».

تمرین آزاد

قرآن‌آموزان عزیزى كه آمادگى بیشتری برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، تمرین‌های زیر را با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه نمایند.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكُم مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاء لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (يونس: ۵۷)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>جاءت: آمد</p> <p>صدور: سینه‌ها</p>
<p>۲. الرِّيبَابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (ابراهيم: ۱)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>۳. قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِّلْمُسْلِمِينَ (نحل: ۱۰۲)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>روح القدس: روح القدس</p> <p>- جبرئیل</p> <p>يثبت: استوار سازد</p>

۱. العزیز: (خدای) با عزت.

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>یَبَشِّرُ: بشارت می‌دهد یَعْمَلُونَ: انجام می‌دهند</p>	<p>۴. إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ (اسراء: ۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>عَلَّمْنَا: تعلیم دادیم شِعْر: شعر يَنْبَغِي: سزاوار است</p>	<p>۵. وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ (يس: ۶۹)</p> <p>.....</p>
<p>يَسِّرْنَا: آسان کردیم هل: آیا مُدَكِّر: پند گیرنده</p>	<p>۶. وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (قمر: ۱۷)</p> <p>.....</p>
<p>كَرِيم: ارزشمند- بزرگووار لَا يَمَسُّ: لمس نمی‌کنند - لمس نمی‌کند مُطَهَّرُونَ: پاک‌شدگان</p>	<p>۷. إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ... لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ (واقعه: ۷۷ و ۷۹)</p> <p>.....</p>

موسسه ترجمه
Translation Institute

۱. برای سهولت در ترجمه آیه، کلمه «مِنْ» را معنا نکنید.

درس دوازدهم

تورات و انجیل
در قرآن

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُرْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا (بقره: ۹۱)

۲. وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ * مِنْ قَبْلُ هَدَى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ

(آل عمران: ۳-۴)

۳. وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ (آل عمران: ۴۸)

۴. إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ مَحْكُمٌ بِهَا النَّبِيُّونَ (مائده: ۴۴)

۵. وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنْ

(مائده: ۴۶)

التَّورَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

۶. وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ^ج وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ

(مائده: ۴۷)

اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

۷. وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّورَةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ^ج

(مائده: ۶۶)

۸. إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ

(مائده: ۱۱۰)

۹. وَإِذْ عَلَّمْنَاكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّورَةَ وَالْإِنجِيلَ

(مائده: ۱۱۰)

۱۰. وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا^۳ فِي التَّورَةِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ

(توبه: ۱۱۱)

۱. مِنْ التَّورَةِ: (که عبارت است) از تورات.

۲. «هُم» را در این جا، «خود» معنا کنید.

۳. کلمه «حَقًّا» صفت برای «وَعَدَّا» وعده» است، بنابراین «عَلَيْهِ» را پس از «حَقًّا» معنا کنید.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

کلمه‌های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید و در این کار از یکی از افراد خانواده یا دوستانتان کمک بگیرید.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	انجیل	انجیل	۱	أَقَامُوا	بپا داشتند
۲	اهل - خانواده - شایسته	أَهْلٌ	۲	أَنَّ	که - این که
۳	تورات	تَوْرَاةٌ	۳	أُولَئِكَ	آنان - آنها
۴	مادر	وَالِدَةٌ	۴	عَلَّمْتُ	تعلیم دادم
۵			۵	فَاسِقُونَ - فَاسِقِينَ	نافرمانان
۶			۶	فُرْقَانٌ	وسیله جدا ساختن حق از باطل - قرآن
۷			۷	قَالُوا	گفتند
۸			۸	قِيلَ	گفته شد
۹			۹	لَمْ يَحْكَمْ	حکم نکردند - حکم نکرد
۱۰			۱۰	لَوْ	اگر - اگر چه - چنانچه - ای کاش
۱۱			۱۱	نُؤْمِنُ	ایمان می‌آوریم
۱۲			۱۲	هَا	آن - او - ش
۱۳			۱۳	وَعْدٌ	وعده
۱۴			۱۴	وَلْيَحْكَمْ	و باید حکم کنند (کند)
۱۵			۱۵	يُعَلِّمُ	تعلیم می‌دهد

۱. چنانچه «لم» بر سر فعل مضارع بیاید، مضارع را به ماضی منفی تبدیل می‌کند؛ مانند «يَحْكُمُ» که فعل مضارع و به معنی «حکم می‌کند» است و «لَمْ يَحْكَمْ» یعنی حکم نکرد.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزیند.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **أَقَامُوا - نُؤْمِنُ:**

الف- بپادارید - ایمان آوردیم ب- بپاداشتند - ایمان می‌آوریم

۲. **هَا - لَوْ:**

الف- آن - اگر ب- بله - اگر

۳. **عَلَّمْتُ - يُعَلِّمُ:**

الف- تعلیم دادم - تعلیم می‌دهد ب- یاد گرفتم - یاد گرفت

۴. **يَحْكُمُ - وَيَحْكُمُ:**

الف- حکم کرد - و باید حکم می‌کرد ب- حکم می‌کند- و باید حکم کند

۵. **أَنَّ - وَعَدَ:**

الف- که، این که، وعده ب- قطعاً - وعده داد

ب- کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. نافرمانان - اهل:

الف- کافرین - بنت ب- فاسیقون - اهل

۲. وسیله جدا ساختن حق از باطل - بپا داشتند:

الف- فُرْقَان - أقاموا ب- قُرْآن - أقاموا

۳. حکم نکرد - و باید حکم کند:

الف- لَمْ يَحْكُمُ - وَيَحْكُمُ ب- وَيَحْكُمُ - لَمْ يَحْكُمُ

۴. قطعاً - این که:

الف- **أَنَّ - إِنَّ** □ □ ب- **إِنَّ - أَنَّ** □ □

۵. پیامبران - مادر:

الف- **نَّبِيِّنَ - وَالِد** □ □ ب- **نَّبِيِّونَ - وَالِدَةٌ** □ □

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. **يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ**

□ الف- حکم می کنند به وسیله آن، پیامبران

□ ب- حکم می کند به آن پیامبران را

۲. **مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ**

□ الف- تصدیق می کند آنچه را که قبل از آن بود

□ ب- تصدیق کننده برای آنچه پیش از آن است

۳. **اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ**

□ الف- به یاد می آورم نعمتم را بر تو و پدرت

□ ب- به یاد آور نعمت مرا بر تو و بر مادرت

۴. **وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ**

□ الف- و اگر به پا می داشتند تورات و انجیل

□ ب- و اگر که آنها به پا می داشتند تورات و انجیل را

۱. «أَقَامُوا» را در این جا «به پا داشتند» معنا کنید.

۵. وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

- الف- وعده حقی است بر (عهده) او، در تورات و انجیل
- ب- وعده داد بر او حقایق تورات و انجیل را

۳. حالا که معانی کلمات درس را به خاطر سپرده‌اید و تمرین‌های پیشین را انجام داده‌اید، ترکیب‌ها و عبارات کوتاه زیر را ترجمه کنید.

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ	
۲	فِيهَا هُدًى وَنُورٌ	
۳	وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ	
۴	وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ	
۵	يُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ	
۶	وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ	
۷	قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ	
۸	اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ	
۹	وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ	
۱۰	وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ	
۱۱	وَلْيَحْكُمُ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ	
۱۲	وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ	
۱۳	فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ	
۱۴	وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ	
۱۵	وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا	
۱۶	تُؤْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ

..... هدایت حکم می‌کنند پیامبران.

۲. وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

و تصدیق کننده است پیش از آن است و هدایت
و برای افراد با تقوا.

۳. وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٦٠﴾ مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ

و تورات و را پیش از (قرآن) برای

۴. اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ

به یاد آور مرا بر و بر ت.

۵. وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

و هرکس به وسیله آنچه که خداوند، پس
..... نافرمانند.

۵. حال که نوبت به ترجمه عبارات قرآنی صفحه اول درس رسیده است، هر عبارت را یکبار با دقت بخوانید، سپس آن را کلمه به کلمه ترجمه کنید.

۱. «يَحْكُمُ: حکم می‌کند» در اینجا به علت اینکه فاعلش «النَّبِيُّونَ»، جمع است به صورت جمع ترجمه می‌شود: حکم می‌کنند.

زبان قرآن:

وزن کلمات

در درس یازدهم یاد گرفتید که کلمه‌های هم‌وزن، کلماتی هستند که حروف اصلی آنها متفاوت‌اند، ولی تعداد حروف زاید آنها و علائم حروف در این کلمات یکسان است و همه با یک آهنگ تلفظ می‌شوند.

در این درس با شیوه یافتن وزن کلمات آشنا می‌شوید. به این مثال‌ها توجه کنید:

الف) رَازِق - عَالِم - مَالِك.

ب) مَحْمُود - مَنصُور - مَیسُور

ج) عَلِیم - حَلِیم - خَبِیر

حروف اصلی کلمات مجموعه «الف» به ترتیب عبارتند از: رزق، ع ل م، م ل ک.

برای پیدا کردن وزن کلمات، کافی است که حروف اصلی کلمه «فعل» مبنای ما

باشد، به گونه‌ای که حرف اصلی اول، مقابل «ف» و حرف اصلی دوم، مقابل «ع» و

حرف اصلی سوم، مقابل «ل» قرار گیرد.

در دو مجموعه «ب» و «ج» نیز برای یافتن وزن کلمات باید به شیوه یاد شده

عمل نمود.

مجموعه	کلمات هم وزن			وزن کلمات
الف	ر ا ز ق ف ا ع ل	ع ا ل م ف ا ع ل	م ا ل ک ف ا ع ل	ف ا ع ل
ب	م ح م و د م ف ع و ل	م ن ص و ر م ف ع و ل	م ی س و ر م ف ع و ل	م ف ع و ل
ج	ع ل ی م ف ع ی ل	ح ل ی م ف ع ی ل	خ ی ی ر ف ع ی ل	ف ع ی ل

ملاحظه می‌کنید که با استفاده از روشی که بیان شد، مشخص می‌شود که کلمات مجموعه الف، بر وزن «فَاعِلٌ»، مجموعه ب، بر وزن «مَفْعُولٌ» و مجموعه ج، بر وزن «فَعِيلٌ» هستند.

تمرین - وزن کلمات قرآنی زیر را با توجه به حروف اصلی آنها - با مشارکت هم‌مباحثه یا یکی از افراد خانواده - مشخص کنید:

کلمه	حروف اصلی	وزن	کلمه	حروف اصلی	وزن
كَفَرُوا	ک ف ر	فَعَلُوا	كَافِرُونَ	ک ف ر
خَتَمَ	خ ت م	تَعَبَدُ	ع ب د
أَلِيمٌ	ا ل م	أَنْعَمْتَ	ن ع م	أَفْعَلْتَ
خَالِقٌ	خ ل ق	مَغْضُوبٌ	غ ض ب
نَاصِرِينَ	ن ص ر	كِتَابٌ	ک ت ب
حَمِيدٌ	ح م د	رَزَقْنَا	ر ز ق
عَظِيمٌ	ع ظ م	مُفْلِحُونَ	ف ل ح
رَحْمَانَ	ر ح م	فَعْلَانٌ	صِرَاطٌ	ص ر ط

آشنایی با معارف قرآن

تورات و انجیل

در قرآن

دو کتاب آسمانی تورات و انجیل را خدای مهربان برای هدایت انسان‌ها بر دو پیامبر اولوالعزم، موسی و عیسی X نازل کرد.

تورات و انجیل دستخوش تحریف

به مرور زمان این دو کتاب، دستخوش تحریف و دست‌کاری عالمان هواپرست یهود و نصارا شد.

تورات و انجیل، مانند قرآن، نور و هدایت برای مردم و موعظه برای افراد با تقوا بود. در سوره مائده آیه ۴۴، خدای بزرگ محتوای تورات را هدایت و نور معرفی کرده است. طبق این آیه پیامبران بنی‌اسرائیل بر اساس آیات تورات بر مردم حکومت و میان آنان داوری می‌کرده‌اند: «إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ».

در آیاتی از قرآن، کتاب انجیل نیز به عنوان هدایت و نور و تصدیق‌کننده تورات یاد شده است: «وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ».

مقایسه اوصاف کتب آسمانی

با مقایسه اوصاف ذکر شده در مورد تورات و انجیل و ویژگی های قرآن می یابیم که محتوای تمام کتاب های آسمانی اصول مشترکی دارد که موجب هدایت بشر می شود. به همین علت هر پیامبری تصدیق کننده پیامبر پیش از خود بوده است.

بر اساس تعالیم قرآن کریم، اگر مسیحیان بخواهند در زمره تبهکاران و فاسقان قرار نگیرند باید به آنچه که خدا در انجیل نازل کرده است عمل کنند: «وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ».

اهل کتاب، دور از هدایت حقیقی

از آن جهت که اهل کتاب از جمله مسیحیان، انجیل را تحریف کردند و به همه مطالب آن عمل نکردند، از مسیر هدایت حقیقی دور شدند، زیرا به عنوان مثال اگر به انجیل پای بند بودند باید بشارت عیسی γ را درباره آمدن نبی اکرم α می پذیرفتند و به آخرین پیامبر خدا و آورنده کامل ترین برنامه زندگی بشریت، ایمان می آوردند.

تمرین آزاد

قرآن آموز عزیزى كه آمادگى و علاقه بیشترى براى ترجمه آیات قرآن کریم دارى، تمرین‌های زیر را با استفاده از معانى کلمات داده شده، ترجمه کن.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتْ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (آل عمران: ۶۵)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>لِمَ: برای چه - چرا</p> <p>تُحَاجُّونَ: چرا بحث می‌کنید</p> <p>مَا أُنزِلَتْ: نازل نشد</p>
<p>۲. كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلالًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنزَلَ التَّوْرَةُ (آل عمران: ۹۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>طعام: غذا</p> <p>حِلٌّ: حلال</p> <p>حَرَّمَ: حرام کرد</p> <p>تُنزَلُ: نازل شود</p>
<p>۳. قُلْ فَاتُوا بِالْتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا (آل عمران: ۹۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>فَأْتُوا: پس بیاورید؛</p> <p>اتْلُوا: تلاوت کنید - بخوانید</p>
<p>۴. قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ (مائده: ۶۸)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>لَسْتُمْ: نیستید</p> <p>حَتَّىٰ: تا - تا اینکه</p> <p>تُقِيمُوا: به پا دارید</p>

۱. و: در حالی که.

۲. لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ: نیستید بر چیزی (از آیین حق).

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>يَتَّبِعُونَ: پیروی می‌کنند يَجِدُونَ: می‌یابند؛ مَكْتُوبٌ: نوشته شده</p>	<p>۵. الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ (اعراف: ۱۵۷)</p> <p>.....</p>
<p>اشْتَرَى: می‌خرد - خرید أَمْوَالٌ: ثروت‌ها - اموال جَنَّةٌ: بهشت</p>	<p>۶. إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمْ الْجَنَّةَ (توبه: ۱۱۱)</p> <p>.....</p>
<p>يُقَاتِلُونَ: می‌جنگند می‌رزمند سَبِيلٌ: راه يُقَاتِلُونَ: می‌کشند يُقَاتِلُونَ: کشته می‌شوند</p>	<p>۷. يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ (توبه: ۱۱۱)</p> <p>.....</p>
	<p>۸. وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ (صف: ۶)</p> <p>.....</p>

دھرتی کی سہولت
Translation Movement

بخش چهارم

ولایت

درس ۱۳: مالکیت و فرمانروایی الله

درس ۱۴: هدایت الهی

درس ۱۵: ولایت خدا

درس ۱۶: ولایت انبیا و اوصیا

دھرتی کی وحدت
Translation Movement

مالکیت و فرمانروایی الله

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (بقره: ۲۴۷)

۲. وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا سَخَلِقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (مائده: ۱۷)

۳. وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ (مائده: ۱۸)

۴. إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ سَخِيٌّ وَوَعْدُ اللَّهِ وَمَا لَكُمْ مِّن

دُونِ اللَّهِ مِّنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (توبه: ۱۱۶)

۱. «من» را در این آیه «هیچ» معنا کنید.

۵. أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

(یونس: ۵۵)

۶. وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ (نحل: ۵۲)

۷. وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا (نحل: ۷۳)

۸. فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ (مؤمنون: ۱۱۶)

۹. قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ۗ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (زمر: ۴۴)

۱۰. قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ (ناس: ۱-۳)

مژده به قرآن آموزان عزیز

شاید باور نکنید، اما بدانید که تا پایان بخش سوم، معنی بیش از ۴۶۳۰۰ کلمه از کلمات قرآن را یاد گرفته‌اید، یعنی حدود بیش از ۶۲ درصد واژه‌های قرآن کریم را می‌توانید معنی کنید! و ان شاء الله با تلاش پی‌گیرتان، تا پایان این بخش، معنی ۲۶۶۹ کلمه دیگر را هم یاد خواهید گرفت. پس جای مژده و تبریک گفتن دارد. موفق باشید

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

با جدول کلمه‌های آشنا و جدید آشنا هستید، مانند درس‌های قبلی، پرسیدن کلمات، به‌ویژه کلمات جدید از یکدیگر، کمک شایانی در فراگیری معانی کلمات و به خاطر سپاری آنها می‌کند.

ردیف	کلمه (آشنا)	معنا	ردیف	کلمه (جدید)	معنا
۱	أَكْثَرُ	بیشتر	۱	أَيَا	آیا
۲	رِزْقٍ	روزی	۲	أَعُوذُ	پناه می‌برم
۳	شَفَاعَةً	شفاعت - وساطت	۳	أَلَا	آگاه باشید
۴	عَرْشٍ	عرش - تخت فرمانروایی	۴	تَتَّقُونَ	پروا می‌کنید - تقوا پیشه می‌کنید
۵	غَيْرٍ	غیر - به جز	۵	تُرْجَعُونَ	بازگردانیده می‌شوید
۶	كَرِيمٍ	ارزشمند - بزرگوار	۶	تَعَالَى	برتر است
۷	مَلِكٍ	فرمانروا	۷	مَصِيرٍ	سرانجام - بازگشت - بازگشتگاه
۸			۸	نَصِيرٍ	یاور - یار
۹			۹	وَاسِعٍ - وَاسِعَةً	وسیع
۱۰			۱۰	وَاصِبٍ	پایدار
۱۱			۱۱	يُؤْتِي	می‌دهد
۱۲			۱۲	يَخْلُقُ	می‌آفریند
۱۳			۱۳	يَعْبُدُونَ	عبادت می‌کنند
۱۴			۱۴	يَعْلَمُونَ	می‌دانند
۱۵			۱۵	يَمْلِكُ	مالک است

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام معنا صحیح است؟

۱. **أَ - آلا - تعالی:**

- الف- آیا - برتر است - آگاه باشید
- ب- آیا - آگاه باشید - برتر است

۲. **تَتَّقُونَ - يَعْبُدُونَ - يَعْلَمُونَ:**

- الف- تقوا پیشه می‌کنید- عبادت می‌کنند- می‌دانند
- ب- تقوا پیشه کردند - عبادت می‌کنید - می‌دانید

۳. **كَرِيم - مَصِير - نَصِير:**

- الف- بزرگوار - بازگشت - یاور
- ب- ارزشمند - راه - یاری

۴. **يَخْلُقُ - يُؤْتِي - تُرْجَعُونَ:**

- الف- آفرید - داد - باز می‌گردید
- ب- می‌آفریند - می‌دهد - بازگردانیده می‌شوید

۵. **وَاصِب - أَعُوذُ:**

- الف- پایدار - وسیع - پناه بردم
- ب- وسیع - پایدار - پناه می‌برم

ب- کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و برای او است دین پایدار:

- الف- **وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ**
- ب- **وَلَهُ الدِّينُ وَأَصْبَابًا**

۲. مالک نیست برایشان روزی را:

- الف- **لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا**
- ب- **فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ**

۳. پس برتر است خدایی (که) فرمانروای (بر) حق است:

- الف- **فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ**
- ب- **وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ**

۴. بگو: برای خداست همه شفاعت:

- الف- **قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ**
- ب- **قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا**

۵. و خدا می دهد فرمانروایی را به هر کس که بخواهد:

- الف- **وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ**
- ب- **وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ

- الف- پس آیا، از غیر خدا پروا می‌کنید
- ب- آیا پس، به غیر خدا ایمان می‌آورید

۲. وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

- الف- عبادت می‌کنید غیر خدا را
- ب- و عبادت می‌کنند غیر از خدا را

۳. وَمَا لَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

- الف- و آنچه برای شماست غیر خدا، سرپرست و یاور شماست
- ب- و نیست برای شما غیر از خدا، هیچ سرپرستی و نه یآوری

۴. وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

- الف- و خداوند وسعت می‌دهد علمش را
- ب- و خدا (احسانش) وسیع و داناست

۵. ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

- الف- سپس به سوی او (خدا) بازگردانیده می‌شوید
- ب- سپس به سوی او (خدا) مردم بازمی‌گردند

تذکر

قرآن آموزان عزیز!

توانایی در ترجمه عبارات قرآنی، از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه) آغاز می‌شود. شما هم عبارات قرآنی را به صورت تحت‌اللفظی ترجمه کنید.

۳. عبارت‌ها و ترکیب‌های کوتاه زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ	
۲	أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ	
۳	يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ	
۴	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ	
۵	رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ	
۶	يُحْيِي وَيُمِيتُ	
۷	يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ	
۸	وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	
۹	يُؤْتِي مَلَكَهُ مَنْ يَشَاءُ	
۱۰	وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	
۱۱	وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ	
۱۲	وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ	
۱۳	قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ	
۱۴	ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید.

اللَّهُ الَّذِي - كُلُّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ - يُحْيِي وَيُمِيتُ - هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

۱. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ (سبأ: ۱)

ستایش برای خدایی است که برای او است آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است و برای او است ستایش در آخرت و او با حکمت و آگاه است.

۲. لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَ..... (شوری: ۴)

برای او است آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است و او بلندمرتبه بزرگ است.

۳. صِرَاطٍ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ. (شوری: ۵۳)

راه خدایی که برای او است آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است.

۴. لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (حدید: ۲)

برای او است فرمانروایی آسمانها و زمین، زنده می کند و می میراند و او بر هر چیز تواناست.

۵. الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى (بروج: ۹)

کسی که برای او است فرمانروایی آسمانها و زمین، و خدا بر همه چیز گواه است.

۵. عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن:

مذکر و مؤنث

در درس‌های گذشته آموختیم که «اسم» کلمه‌ای است که برای نامیدن شخص یا حیوان یا چیزی به کار می‌رود.

اکنون برای آشنایی با انواع اسم، به دو گروه از اسم‌های زیر توجه کنید:

۱. **مُؤْمِن** (مرد با ایمان)، **حَسَن** (مرد خوب)، **صَالِح** (مرد شایسته)، **کَافِر** (مرد کافر)، **أَسَد** (شیر).

۲. **مُؤْمِنَةٌ** (زن با ایمان)، **حَسَنَةٌ** (زن خوب)، **صَالِحَةٌ** (زن شایسته)، **کَافِرَةٌ** (زن کافر)، **نَعْجَةٌ** (گوسفند ماده).

اسم‌های گروه اول برای جنس نر از انسان و حیوان به کار رفته است. به این گروه از اسم‌ها، «اسم مذکر» می‌گویند. اسم‌های گروه دوم برای جنس ماده از انسان و حیوان به کار رفته است. به این گروه «اسم مؤنث» می‌گویند.

بسیاری از اسم‌های مؤنث با افزودن «ة» به آخر اسم‌های مذکر به دست می‌آید.

مانند:

مُؤْمِن + ة = مُؤْمِنَةٌ

مُسْلِم + ة = مُسْلِمَةٌ

نکته مفید

به اسم‌های زیر که بر اشیاء دلالت دارد، توجه کنید:
حَجَر (سنگ)، **شَمْس** (خورشید)، **قَمَر** (ماه)، **فَاكِهَةٌ** (میوه)، **عَيْن** (چشم، چشمه)
 این اسم‌ها بر حیوان یا انسانی دلالت ندارند و عنوان نر و ماده برای آنها صحیح نیست، ولی در زبان عربی گروهی از آنها را مذکر و گروه دیگر را مؤنث فرض می‌کنند. مثلاً «شمس» را مؤنث و «قمر» را مذکر دانسته‌اند.

تمرین ۱: اسم‌های مذکر و مؤنث را در جدول زیر مشخص کنید:

اسم	مؤنث	مذکر
الْصِّرَاطُ		
الْآخِرَةُ		
الصَّلَاةُ		
عَظِيمٌ		
الْحِجَارَةُ		
بَعُوضَةٌ		
الْعِجْلُ		
الرَّسُولُ		
السَّارِقَةُ		
مُشْرِكَةٌ		

تمرین ۲. اسم‌های مؤنث را به مذکر تبدیل کنید و در جدول زیر بنویسید:

اسم مؤنث	اسم مذکر
الْحَافِظَةُ	
الْمُتَصَدِّقَةُ	
الْمُسْلِمَةُ	
الصَّالِحَةُ	
الْقَاتِنَةُ	
الصَّائِمَةُ	
الذَّاكِرَةُ	
الصَّابِرَةُ	

یادآوری مهم

برادران و خواهران قرآن‌آموز؛ حال که بیش از ۶۲ درصد کلمات قرآن را می‌توانید ترجمه کنید، به شما عزیزان توصیه می‌شود در فراگیری بخش «زبان قرآن» و تمرین‌های آن، اهتمام بیشتری داشته باشید. سعی کنید این بخش را حتماً با یکی از دوستان یا اعضای خانواده بخوانید و مباحثه کنید. توجه به این توصیه، توانایی شما را در ترجمه عبارات و آیات ساده قرآن افزایش خواهد داد.

آشنایی با معارف قرآن

مالکیت و فرمانروایی

الله

در بخش اول کتاب، با صفت «مالکیت» خداوند آشنا شدیم. در این درس برخی از آیات این موضوع ارائه شده است؛ از جمله «وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»، «أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ».

جهان هستی تحت فرمان خدا: علاوه بر این که خدا مالک و صاحب همه چیز است تمام جهان هستی نیز، تحت امر و فرمانروایی او است: «إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»، «وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا».

مرگ و زندگی به دست او: او کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند: «يُحْيِي وَيُمِيتُ». شفاعت از آن خداست و بدون اجازه او کسی حق شفاعت گناهکاران را ندارد: «قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا».

خدایی که فرمانروای هستی است، به هر که بخواهد فرمانروایی می‌دهد: «وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ»، و از آن جهت که فرمانروایی از آن او است، قانون اداره انسان‌ها یعنی دین، باید از ناحیه او باشد: «وَأَلَّهُ الدِّينُ وَأَصَبًا».

پذیرش ولایت و سرپرستی خدا: اعتقاد به این دو حقیقت (مالکیت و فرمانروایی خدا) ما را به سوی پذیرش ولایت و سرپرستی آن معبود حکیم و توانا هدایت می‌کند و به یقین خواهیم یافت که جز او سرپرست و یاور و وجود ندارد: «وَمَا لَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ».

در درس بعد، با مفهوم ولایت خدا از دیدگاه قرآن، بیشتر آشنا خواهید شد.

تذکر

پیش از ارائه تمرین آزاد درس، تذکر نکته‌ای لازم است: چون قرآن‌آموزان به صورت اختیاری و برای آمادگی بیشتر، تمرین‌های آزاد را انجام می‌دهند، نوشتن معنی کلمات آشنا در این بخش ضرورتی ندارد، از این پس، کلمات آشنا تنها با خط زیر آنها مشخص می‌شوند.

تمرین آزاد

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>وَصَيَّنَّا: سفارش کردیم اوتوا: داده شدند إِيَّاكُمْ: شما را</p>	<p>۱. وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ (نساء: ۱۳۱) </p>
<p>لَمْ يَتَّخِذْ: نگرفت وُلْدًا: فرزند لَمْ يَكُنْ: نمی‌باشد - نبود</p>	<p>۲. وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ (اسراء: ۱۱۱) </p>
<p>يَسْتَكْبِرُونَ: تکبر می‌ورزند</p>	<p>۳. وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ (انبیاء: ۱۹) </p>
<p>تَبَارَكَ: مبارک است يَكُونُ: باشد - می‌باشد</p>	<p>۴. تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا (فرقان: ۱) </p>
	<p>۵. الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ (فرقان: ۲) </p>

۱ و ۲. «مَنْ» در آیه بهتر است «آنچه» ترجمه شود.

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>قانتون: فرمانبرداران</p>	<p>۶. وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانِتُونَ (روم: ۲۶)</p> <p>.....</p>
<p>يَغْفِرُ: می‌آمرزد يُعَذِّبُ: عذاب می‌کند</p>	<p>۷. وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (فتح: ۱۴)</p> <p>.....</p>
<p>قُدُوس: بسیار پاک؛ السَّلَام: بی‌عیب و نقص؛ الْمُؤْمِنِ: امنیّت بخش؛ المُهَيِّمِ: حاکم</p>	<p>۸. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيِّمُ الْعَزِيزُ (حشر: ۲۳)</p> <p>.....</p>
<p>يُسَبِّحُ: تسبیح می‌کند - تسبیح می‌کند</p>	<p>۹. يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (جمعه: ۱)</p> <p>.....</p>
	<p>۱۰. يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (تغابن: ۱)</p> <p>.....</p>

هدایت الهی

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. **يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ** (بقره: ۲۶)

۲. **قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ** (بقره: ۱۴۲)

۳. **الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ** (انعام: ۸۲)

۴. **ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ** (انعام: ۸۸)

۵. **قُلْ إِنِّي هَدَيْتُنِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ**

حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (انعام: ۱۶۱)

۱. در جملاتی مانند آیه بالا که پس از «ما» در جمله «إِلَّا» آمده، «ما» حرف نفی است.

۶. **إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ** (یونس: ۹)

.....

۷. **مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا** (کهف: ۱۷)

.....

۸. **قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى** (طه: ۵۰)

.....

۹. **وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ** (عنکبوت: ۶۹)

.....

۱۰. **وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ** (تغابن: ۱۱)

.....

۱. کلمه «يَهْدِي» در اصل «يَهْدِي» بوده است، حرف «ی» از آخر آن حذف شده است.

۲. (نَهْدِيْنٌ = نَهْدِي + نٌ) است، «نٌ» برای تأکید آمده و به معنای «حتماً» می‌باشد. ولی از آنجا

که بر سر این فعل، «لَ: حتماً» آمده است، آن را ترجمه نمی‌کنیم.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

قرآن‌آموزان عزیز، یادآور می‌شویم که در فراگیری کلمات، به ویژه کلمات جدید، کمک گرفتن از یک فرد دیگر، فراموش نشود!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
بخشید	أَعْطَى	۱	در امان بود - امنیت - امن	أَمْن	۱
می‌یابی (هرگز نخواهی یافت)	تَجِدُ عَلَن تَجِدُكَ	۲	ایمان	إِيمَان	۲
جهاد کردند - کوشش کردند	جَاهَدُوا	۳	ستم - ظلم	ظَلَمَ	۳
کارهای شایسته	صَالِحَات	۴	دل - قلب	قَلْب	۴
انجام دادند	عَمِلُوا	۵	بسیار	كَثِيرٌ - كَثِيرَةٌ	۵
پایدار	قِيَمًا	۶	ارشاد کننده - مربی	مُرْشِد	۶
نیامیختند	لَمْ يَلْبَسُوا	۷	مشرق	مَشْرِق	۷
نیکوکاران	مُحْسِنِينَ	۸	مشرکان	مُشْرِكِينَ - مُشْرِكُونَ	۸
هدایت یافته	مُهْتَدٍ مُهْتَدِي	۹	مغرب	مَغْرِب	۹
هدایت یافتگان	مُهْتَدُونَ - مُهْتَدِينَ	۱۰			
هدایت می‌کنیم	نَهْدِي	۱۱			
هدایت کرد	هَدَى	۱۲			
گمراه می‌کند	يُضِلُّ - يُضِلِّل	۱۳			
ایمان بیاورید - ایمان می‌آورد - ایمان دارد	يُؤْمِنُ	۱۴			

۱. «لَنْ» بر سر فعل مضارع می‌آید و انجام فعل را در آینده نفی می‌کند.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزیند.

الف- کدام گزینه صحیح است؟

۱. مُحْسِنِينَ - مُشْرِكِينَ - مُهْتَدِينَ:

- الف- نیکوکاران - مشرکان - هدایت کنندگان
- ب- نیکوکاران - مشرکان - هدایت یافتگان

۲. جَاهِدُوا - اَعْطَى - مُرْشِدًا:

- الف- کوشش کردند-بخشید-ارشاد کننده
- ب- جهاد می کنند - می بخشد - آقا

۳. يُؤْمِنُ - نَهْدِي - تَجِدُ:

- الف- ایمان می آورد - هدایت می کنیم - می یابی
- ب- ایمان آورد - هدایت کردیم - یافت

۴. هَدَى - يُضِلُّ - لَمْ يَلْبَسُوا:

- الف- هدایت - گمراه شد - نیامیزند
- ب- هدایت کرد - گمراه می کند - نیامیختند

۵. قِيَمًا - عَمِلُوا - صَالِحَاتٍ:

- الف- پایدار - عمل کنید - کارهای شایسته
- ب- پایدار - انجام دادند - کارهای شایسته

ب- کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. هر کس را هدایت کند خدا، پس او هدایت یافته است:

- الف- ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ
- ب- مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ

۲. و هر کس ایمان بیاورد به خدا، هدایت می کند (خدا) قلب او را:

- الف- يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ
- ب- وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ

۳. کسانی که کوشش کردند در (راه) ما، حتماً هدایت می کنیم آنان را به

راه‌هایمان:

- الف- الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ
- ب- إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

۴. و هر کس را (خدا) گمراه کند، پس هرگز نخواهی یافت برای او سرپرستی

ارشاد کننده:

- الف- وَمَنْ يُضِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْسِدًا
- ب- وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

۵. گمراه می کند (خدا) به وسیله آن بسیاری را و هدایت می کند به وسیله آن

بسیاری را:

- الف- فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
- ب- يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بنمید.

۱. قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي

- الف- بگو: قطعاً من (آن هستم که)، هدایت کرد مرا پروردگارم
- ب- بگو: قطعاً هدایت من، از ناحیه خداست

۲. أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

- الف- آنان، برایشان امنیت است و آنان، هدایت یافتگانند
- ب- ایشان امین برای هم بوده و هدایت کننده هستند

۳. دِينًا قِيمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا

- الف- دینداری پایدار تنها آیین حق گرای ابراهیمی است
- ب- دینی پایدار (که) آیین ابراهیم حق گراست

۴. أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ثُمَّ هَدَى

- الف- بخشید به هر چیز آفرینش آن را، سپس هدایت کرد
- ب- بخشید همه چیز را، سپس آفرید آن را هدایت شده

۵. وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

- الف- و گمراه نمی شوند، مگر فاسقان
- ب- و گمراه نمی کند به وسیله آن، مگر نافرمانان را

۳. عبارت‌های زیر را ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ	
۲	يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ	
۳	قَالَ رَبُّنَا الَّذِي	
۴	مَنْ يَهْدِ اللَّهُ	
۵	قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ	
۶	وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ	
۷	وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	
۸	يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ	
۹	وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ	
۱۰	وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ	
۱۱	قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي	
۱۲	أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ	
۱۳	يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا	
۱۴	فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا	

۱. «انّی» در اصل «ان + ی» است و «هدیّنی» در اصل «هدی + ی» است. حرف «ن» در این ترکیب‌ها و موارد مشابه، برای سهولت در تلفظ آمده است و معنایی ندارد.

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات کامل کنید.

عَمَلُوا - إِلَى صِرَاطٍ - خَلَقَهُ - مَنْ يَشَاءُ - سُبُلَنَا

۱. أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ ثُمَّ هَدَى

بخشید به هر چیزی آفرینش آن را سپس هدایت کرد.

۲. يَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

هدایت می‌کند هر کس را بخواهد به سوی راه راست.

۳. إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ... الصَّالِحَاتِ

قطعاً کسانی که ایمان آوردند و انجام دادند کارهای شایسته.

۴. وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ

و کسانی که کوشش کردند در (راه) ما، حتماً هدایت می‌کنیم آنان را به راه‌ایمان.

۵. قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي مُسْتَقِيمٍ

بگو قطعاً من (آن هستم که)، هدایت کرد مرا پروردگارم به سوی راه راست.

۵. قرآن‌آموزان عزیز: عبارات و آیات ده‌گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن:

مفرد، مثنی، جمع

به کلمه‌های فارسی زیر توجه کنید:

نیکوکار - دانش‌آموز - کتاب

هنگامی که می‌گوییم «نیکوکار» یعنی یک فرد نیکوکار و «دانش‌آموز» یعنی یک دانش‌آموز و «کتاب» یعنی یک کتاب. به این کلمات که بر یک فرد یا یک چیز دلالت دارد، «مفرد» می‌گویند.

حال اگر بیش از یک فرد یا یک چیز مورد نظر باشد، به آخر این کلمه‌ها «ها» یا «ان» اضافه می‌کنیم و می‌گوییم: کتابها - دانش‌آموزان - نیکوکاران. به این کلمه‌ها که بر بیش از یک نفر یا یک چیز دلالت دارد، «جمع» می‌گویند.

اکنون به اسمهای عربی زیر توجه کنید:

مُؤْمِن: یک فرد با ایمان کَافِر: یک فرد کافر

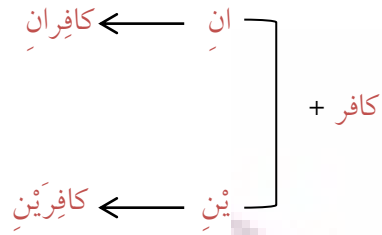
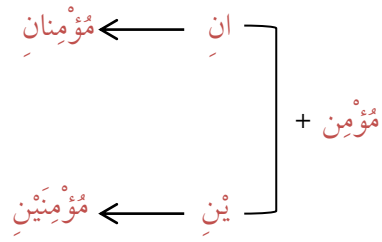
این دو اسم را در زبان عربی «مفرد» می‌گویند.

اگر بخواهیم بگوییم: بیش از یک فرد با ایمان، یا بیش از یک فرد کافر، باید چه علامتی به این اسم‌ها اضافه کنیم؟

پاسخ: در زبان عربی، برای دو نفر، علامت خاص و برای سه نفر یا بیشتر از آن علامت دیگری وجود دارد. به اسمی که به دو فرد دلالت کند «مثنی» و به اسمی که به چند فرد (سه یا بیشتر) دلالت کند «جمع» می‌گویند، مثال:

مُؤْمِنَان: دو فرد با ایمان مُؤْمِنُونَ: افراد با ایمان

شیوه ساختن مثنی

دیدید که با اضافه کردن «ان» و «ین»، به آخر اسم مفرد، اسم مثنی ساخته می‌شود. البته باید پیش از «ین»، آخر کلمه مفرد را مفتوح کنید. شیوه ساختن جمع در درس بعد می‌آید.

تمرین: اسم‌های مفرد را به مثنی تبدیل کنید و در جدول زیر بنویسید.

اسم مفرد	اسم مثنی
والد	والدان - والدین
شهید	
مؤمن	
نجد	
عین	
قلب	
ید	
مسلم	

آشنایی با معارف قرآن

هدایت الهی

هدایت همگانی خداوند: خداوند ابتدا موجودات هستی، از جمله انسان‌ها را آفرید، سپس آنان را زیر پوشش تدبیر و هدایت عام خود قرار داد: «رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى». بنابراین همه انسان‌ها - مسلمان یا کافر - از راهنمایی و هدایت همگانی خداوند، هم از طریق فطرت انسانی خود و هم پیامبران الهی برخوردارند.

خداوند انسان را به سوی صراط مستقیم هدایت کرده است؛ یعنی تنها راهی که به رستگاری انسان می‌انجامد: «ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ» کسی که مورد هدایت الهی قرار گیرد، راه یافته واقعی است و هر مسیری جز راه مستقیم خدا، گمراهی و ضلالت است: «مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا».

هدایت ویژه خدا و شرایط آن: برای دریافت هدایت و راهنمایی ویژه خداوند، باید در راه او قدم برداریم. نخستین شرط در این مرحله، اعتقاد قلبی (ایمان) و اعتماد به خداست: «وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ» و ایمانی که با عمل شایسته همراه گردد، شایسته دریافت هدایت الهی برای رسیدن به سعادت واقعی خواهد شد: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ».

کسی که می‌خواهد خدای مهربان دست او را بگیرد و به سعادت واقعی برساند باید در راه خدا کوشش و مجاهدت کند. خداوند به چنین مجاهدانی وعده هدایت خاص داده است و آنان را نیکوکار واقعی خوانده است: «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ».

ظلم مانع بهره‌مندی از هدایت: بزرگ‌ترین مانع در بهره‌مندی از هدایت الهی، ظلم و ستم روا داشتن است، خصوصاً شرک ورزیدن به خدا که بزرگ‌ترین ظلم است. به این جهت خدا به پیامبر اسلام α می‌فرماید: بگو خدا مرا به راه راست و دین استوار هدایت کرد، راهی که ابراهیم γ با حق‌گرایی و پرهیز از شرک، به آن راه یافت: «قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قَبِيماً مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ».

در آیه دیگری می‌فرماید: آنان که ایمان آوردند و این اعتقاد صحیح را به سمت بزرگ (شرک) نیالودند، به امنیت واقعی می‌رسند و راه یافتگان حقیقی‌اند: «الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ».

هرکس با نافرمانی خداوند، خود را از نعمت هدایت عمومی محروم سازد و به رهنمودهای پیامبران بی‌اعتنایی کند، از هدایت خاص خداوند بی‌بهره خواهد شد. خدا نیز او را رها می‌کند تا در گرداب گمراهی، هرچه بیشتر فرو رود: «يُضِلُّ بِهِ كَثِيراً وَيَهْدِي بِهِ كَثِيراً وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ».

تمرین آزاد

قرآن‌آموزان عزیز که آمادگی بیشتری برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، می‌توانند با استفاده از معانی کلمات داده شده، تمرین‌های زیر را ترجمه نمایند.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید و آشنا
<p>۱. فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (بقره: ۳۸)</p> <p>.....</p>	<p>تَبِعَ: پیروی کرد</p> <p>يَحْزَنُونَ: غمگین می‌شوند</p>
<p>۲. وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (بقره: ۳۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>كَذَّبُوا بِ: تکذیب کردند</p> <p>نار: آتش</p>
<p>۳. قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (بقره: ۱۲۰)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>اتَّبَعْتَ: پیروی کردی</p> <p>أَهْوَاءَهُمْ: هوس‌ها - خواسته‌های دل</p>

کلمه‌های جدید و آشنا	عبارات قرآنی و آیات
<p>نَشَاءٌ: بخوایم - می‌خواهیم تَهْدِي: هدایت می‌کند</p>	<p>۴. وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا تَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (شوری: ۵۲)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>تَصِيرُ: باز می‌گردد</p>	<p>۵. صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ (شوری: ۵۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>أَعْلَى: برتر - بالاتر سَوَّى: تعدیل کرد قَدَّرَ: اندازه‌گیری کرد - معین کرد</p>	<p>۶. سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى وَالَّذِي عَلَّمَهُ الْقَدْرَ فَهَدَى (اعلی: ۱-۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ولایت خدا

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ (بقره: ۲۵۷)

۲. وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (بقره: ۲۵۷)

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
(نساء: ۱۴۴)

۴. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَآءَ
(مائده: ۵۱)

۱. مِن دُونِ: به جای.

۵. إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ (مائده: ۵۵)

۶. إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ (اعراف: ۲۷)

۷. إِنَّ وَلِيَّ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ^ط وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ (اعراف: ۱۹۶)

۸. أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ^ط فَأَلَّفَهُ هُوَ الْوَلِيَّ وَهُوَ سَيِّئٌ وَمَوْتَى وَهُوَ

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (شوری: ۹)

۹. ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكٰفِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ (محمد: ۱۱)

۱۰. يَتَّخِذُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ (ممتحنه: ۱)

۱. «وَ» را «در حالی که» ترجمه کنید.

۲. «هُوَ» را در اینجا «خود» معنا کنید.

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
گرفتند	اتَّخَذُوا	۱	اهل - یاران	أَصْحَاب	۱
آیا - بلکه - یا	أَمْ	۲	زکات	زَكَاةٌ	۲
سرپرستان - دوستان	أَوْلِيَاءَ جَمْعِ وَلِيٍّ	۳	شیطان‌ها	شَيَاطِينَ	۳
جاودانان	خَالِدِينَ - خَالِدِينَ	۴	شایستگان	صَالِحِينَ	۴
رکوع‌کنندگان	رَاكِعُونَ	۵	نمازدرودرحمت	صَلَاةٌ	۵
دشمن	عَدُوٌّ	۶	سرور - یاور	مَوْلَى	۶
کافران	كَافِرِينَ - كَافِرُونَ	۷	مسیحیان	نَصَارَى	۷
مردگان	مَوْتَى جَمْعِ مَيِّتٍ	۸	یهودیان	يَهُودَ	۸
آتش	نَار	۹			۹
سرپرستی می‌کند	يَتَوَلَّى	۱۰			۱۰
خارج می‌کنند	يُخْرِجُونَ	۱۱			۱۱
به پا می‌دارند	يُقِيمُونَ	۱۲			۱۲
می‌دهند	يُؤْتُونَ	۱۳			۱۳

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزیند.

الف- کدام گزینه صحیح است؟

۱. **يُؤْتُونَ - يُقِيمُونَ - يُخْرِجُونَ:**

- الف- می دهند - به پا می دارید - خارج می کنید
- ب- می دهند - به پا می دارند - خارج می کنند

۲. **خَالِدُونَ - رَاكِعُونَ - مَوْتَى:**

- الف- جاودانان- رکوع کنندگان- مرده
- ب- جاودانان - رکوع کنندگان - مردگان

۳. **اِتَّخَذُوا - لَاتَتَّخِذُوا - مَوْلَى:**

- الف- بگیریید - نگیریید - سرور
- ب- گرفتند - نگیریید - سرور

۴. **أَمْ - نَار - أَصْحَاب:**

- الف- آیا - آتش - یاران
- ب- چرا - انار - یاران

۵. **أَوْلِيَاء - عَدُوٌّ - يَتَوَلَّى:**

- الف- سرپرستان - دشمن - سرپرستی می کند
- ب- دوستان - دشمنان - اهل ولایت

ب- کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. خداوند سرپرست کسانی است که ایمان آوردند:

- الف- ذَلِكَ بَانَ لِلَّهِ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا
- ب- اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا

۲. و کسانی که کافر شدند سرپرستان آنان طغیانگراند:

- الف- وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاءُ لَهُمُ الطَّاغُوتُ
- ب- لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ

۳. خارج می کند آنان را از تاریکی ها به سوی نور:

- الف- يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
- ب- يُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

۴. نگیرد دشمن من و دشمنان را، سرپرستان:

- الف- لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
- ب- لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

۵. سرپرست شما فقط خدا و رسول او است:

- الف- إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
- ب- إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. **أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ**

- الف- آنها یارانی نورانی اند و همیشه جاودان
- ب- آنها اهل آتش اند، آنها در آن جاودان اند

۲. **أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ**

- الف- آیا گرفتند غیر از او را سرپرستان
- ب- آیا می گیرند غیر خدا را سرپرستان خود

۳. **وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ**

- الف- و این که کافران، نیست سروری برای آنها
- ب- و این که کافران، سرپرست کسی نیستند

۴. **الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ**

- الف- کسانی که به پا داشتند نماز را و پرداختند زکات را
- ب- کسانی که به پا می دارند نماز را و می دهند زکات را

۵. **إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ**

- الف- قطعاً ما قرار دادیم شیطانها را سرپرستانی برای کسانی که ایمان نمی آورند
- ب- ما پیوسته قرار می دهیم شیاطین را سرپرست کسانی که ایمان نیاوردند

۳. عبارات و ترکیب‌های کوتاه زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	بُخِرْ جُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ	
۲	فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ	
۳	وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى	
۴	وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ	
۵	إِنَّ وَلِيَّ اللَّهِ	
۶	الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ	
۷	وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ	
۸	ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ	
۹	مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا	
۱۰	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	
۱۱	لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي	
۱۲	أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ	
۱۳	إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید.

یا أَيُّهَا الَّذِينَ - اتَّخَذُوا - فِي الْآخِرَةِ - وَ مَا لَكُمْ - أَوْلِيَاءَ

۱. مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

و نیست برای شما غیر از خدا، هیچ سرپرستی و نه یآوری.

۲. إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

قطعاً آن‌ها گرفتند شیطان‌ها را سرپرستانی به جای خدا.

۳. مَثَلُ الَّذِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ

مثل کسانی که گرفتند غیر از خدا را سرپرستان، مانند مثل عنکبوت است.

۴. آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید: نگیرید کافران را سرپرستان.

۵. نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ.....

ما (فرشتگان) دوستان شما هستیم در زندگی دنیا و در آخرت.

۵. قرآن‌آموزان عزیز: عبارات و آیات ده‌گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن:

جمع

در درس گذشته آموختیم که در زبان عربی:

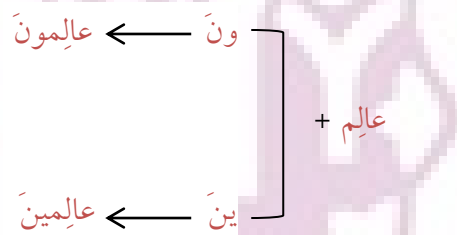
۱- منظور از جمع اسمی است که بر سه یا بیش از سه نفر دلالت کند.

۲- با اضافه کردن علائمی به آخر اسم مفرد، جمع ساخته می‌شود.

چگونه از اسم مفرد، جمع بسازیم؟

اسم‌های: **عَالِم - مُسْلِم - فَاسِق - صَالِح**، مفرد هستند. برای ساختن اسم جمع از

این اسم‌ها طبق قاعده زیر عمل می‌کنیم:

یعنی با اضافه کردن «وَنَ» یا «يْنَ» به آخر اسم مفرد آن را به جمع تبدیل

می‌کنیم. اسم‌های بالا، مذکر بودند؛ حال برای جمع بستن اسمهای مؤنث (**عَالِمَةٌ -**

مُسْلِمَةٌ - صَالِحَةٌ) ابتدا «ة» را از آخر آنها حذف می‌کنیم و سپس علامت جمع

«ات» را به آنها اضافه می‌کنیم:

عَالِمَةٌ: عَالِمَةٌ + ات = عَالِمَات

تمرین - جدول زیر را با توجه به نمونه اول آن، کامل کنید.

مفرد مذکر	جمع مذکر	مفرد مؤنث	جمع مؤنث
الصَّالِح	الصَّالِحُونَ - الصَّالِحِينَ	الصَّالِحَةُ	الصَّالِحَات
الفَاسِق			
الحَافِظ			
المُسْلِم			
التَّائِب			
العَابِد			
الكَافِر			
الطَّيِّب			
الخَبِيث			
المُسْتَغْفِر			

آشنایی با معارف قرآن

ولایت خدا

ولایت و سرپرستی تنها شایسته خداوند

دانستیم که تدبیر و اداره هستی به دست آفریننده آن، یعنی خداست و کسی جز او شایستگی راهنمایی موجودات و از جمله انسان‌ها را ندارد. آری، خداوند سرپرست و ولیّ ماست؛ زیرا هم ما را آفریده است، و هم زندگی دوباره ما انسان‌ها به دست قدرت او است. بنابراین جز او هرگز کسی سزاوار سرپرستی انسان نیست. قرآن کریم با شگفتی از کسانی یاد می‌کند که غیر از خدا را ولیّ خود برمی‌گزینند:

«أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَإِنَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

بندگان شایسته خدا، فقط ولایت پروردگار توانا و مهربان را می‌پذیرند: «إِنَّ

وَلِيِّ اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ».

تردیدی نیست که پذیرش ولایت خدا، رسیدن به روشنایی و یافتن راه را به

دنبال دارد: «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ».

به همین دلیل گرچه در ظاهر کافران برای خود غیر از خدا، اولیایی برمی‌گزینند،

ولی در حقیقت بدون مولا و سرپرست می‌مانند: «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ

الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ».

ضرورت رعایت تولی و تبری

باید دانست که اگر کسی ولایت خدا را نپذیرد، بدون تردید شیطان و دوستانش، خود را با عنوان ولیّ بر او مسلط می‌کنند: «إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ»، «وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاءَهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ».

خداوند کریم، با تأکید از مسلمانان مؤمن می‌خواهد که ولایت دشمنان خدا و حتی ولایت پیروان ادیان دیگر را نپذیرند و آن را در کنار ولایت خداوند قرار ندهند: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ»، «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ»، «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ»

این همان اصل مهم تولی (پذیرش ولایت خدا) و تبری (دوری و تنفر از ولایت دشمنان خدا) است.

تمرین آزاد

همان طوری که می‌دانید این تمرین اختیاری است، اما امیدواریم همه شما عزیزان، تمرین‌های زیر را با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه کنید.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید
<p>۱. أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (بقره: ۱۰۷)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>لَمْ تَعْلَمْ: ندانستی</p>
<p>۲. وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا (نساء: ۱۱۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>يَتَّخِذُ: بگیرد - می‌گیرد</p> <p>خَسِرَ: زیان کرد</p> <p>خُسْرَان: زیان</p>
<p>۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوءًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ^۲ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ (مائده: ۵۷)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>هُزُوءًا: مسخره</p> <p>لَعِبَ: بازی</p>

۱. مِّنْ دُونِ: به جای

۲. وَالْكَفَّارَ: و (نیز) کافران را.

کلمه‌های جدید	عبارات قرآنی و آیات
<p>ک: مانند اِتَّخَذَتْ: ساخته است - گرفت</p>	<p>۴. مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنَ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَا لَمْ يَكُنْ لَهُ آلٌ يُؤْتِيهِمُ الرِّقَابَ. قُلْ إِنَّمَا يَتَّبِعُونَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِيَاءَ لِيُحْيُوا أَنْفُسَهُمْ. قُلْ هُمْ مَوْتٌ وَإِنَّمَا كَانُوا هُمْ شُرَكَاءُ كُفْرًا. (عنکبوت: ۲۵-۲۶)</p> <p>.....</p>
<p>اَوْهَنَ: سست‌ترین بُيُوتٌ (جمع بَيْتٍ): خانه‌ها كَانُوا يَعْلَمُونَ: می‌دانستند</p>	<p>۵. وَإِنْ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (عنکبوت: ۴۱)</p> <p>.....</p>
<p>تَتَذَكَّرُونَ: متذکر می‌شوید - پند می‌گیرید</p>	<p>۶. اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ... مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (سجده: ۴)</p> <p>.....</p>
<p>شَاءَ: بخواهد - خواست يُدْخِلُ: داخل می‌کند</p>	<p>۷. وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (شوری: ۸)</p> <p>.....</p>
	<p>۸. وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مَنْ بَعْدَهُ (شوری: ۴۴)</p> <p>.....</p>

ولایت انبیا و اوصیا

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ (آل عمران: ۳۲)

۲. وَجَعَلْتُمْ بِعَايَةِ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (آل عمران: ۵۰)

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنكُمْ (نساء: ۵۹)

۴. وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ (نساء: ۶۴)

۵. وَأَجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَأَجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا (نساء: ۷۵)

۶. إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رٰكِعُونَ (مائده: ۵۵)

۷. وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ (نور: ۵۶)

.....

۸. النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ (احزاب: ۶)

.....

۹. يَتَّخِذُ الَّذِينَ آمَنُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ (محمد: ۳۳)

.....

۱۰. وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ

(نبا: ۱۲)

.....

تَرجُمَتِ تَرجُمَتِ
Translation Movement

جدول کلمه‌های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
بدهید	آتوا	۱	همسران - جفت‌ها	أزواج	۱
قرار بده	إجعل	۲	کارها	أعمال	۲
به پا دارید	أقیموا	۳	امر - فرمان - کار	أمر	۳
مادران	أمهات	۴			
اگر - اگرچه	إن	۵			
خودها - جان‌ها - افراد	أنفس	۶			
صاحبان	أولی - أولوا	۷			
رساندن - ابلاغ	بلاغ	۸			
روی بگردانید - روی گردانیدند	تولوا	۹			
روی گردانیدید	تولیتم	۱۰			
آوردم	جئت بـ	۱۱			
باطل نکنید	لا تبطلوا	۱۲			
نزد	لذن	۱۳			
دوست می‌دارد	یحب	۱۴			
اطاعت شود - اطاعت می‌شود	یطاع	۱۵			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه‌های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف- کدام گزینه صحیح است؟

۱. **أُمَّهَاتٌ - أَنْفُسُهُمْ - أَزْوَاجٌ:**

- الف- مادر - جان - همسر
- ب- مادران - خودشان - همسران

۲. **إِجْعَلْ - آتُوا - أَقِيمُوا:**

- الف- قرار دهید- بدهید- به پا دارید
- ب- قرار بده - بدهید - به پا دارید

۳. **تَوَلَّوْا - تَوَلَّيْتُمْ - لَا تَبْطُلُوا:**

- الف- روی بگردانید - روی گردانید - باطل نکنید
- ب- روی گرداندند - روی می گردانید - باطل نکنید

۴. **بَلَغَ - لَدُنْ - أُولُوا:**

- الف- رساندن - نزد - صاحبان
- ب- رسید - نزد - صاحب

۵. **يُطَاعُ - يُحِبُّ - حِثُّ بِ:**

- الف- اطاعت کرد - دوست داشت - آدم
- ب- اطاعت می شود - دوست می دارد - آوردم

ب- کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید رسول را، پس اگر روی گردانید...:

- الف- قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا...
- ب- أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ...

۲. کسانی که بپا می دارند نماز را و می دهند زکات را:

- الف- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
- ب- أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

۳. و قرار بده برای ما از نزد (خود)ت سرپرستی را:

- الف- وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا
- ب- وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا

۴. پس بر پیامبر ما فقط ابلاغ آشکار است:

- الف- فَإِنَّمَا عَلَيَّ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ
- ب- وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ

۵. پس اگر روی بگردانید، پس قطعاً خدا دوست ندارد کافران را:

- الف- فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَيَّ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ
- ب- فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنیید.

۱. النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ

- الف- پیامبر اولین از میان خودشان است
- ب- پیامبر سزاوارتر است نسبت به مؤمنان از خودشان

۲. إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا

- الف- سرپرست شما فقط خداوند و پیامبر او و کسانی هستند که ایمان آوردند
- ب- قطعاً سرپرست شما خدا و پیامبر و کسانی هستند که به او ایمان می‌آورند

۳. وَجِئْتَكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ

- الف- و آمدم سوی شما به عنوان نشانه‌ای از پروردگارتان تا تقوای خدا را پیشه کنید
- ب- و آوردم (برای) شما نشانه‌ای از پروردگارتان، پس تقوای خدا را پیشه کنید

۴. فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

- الف- پس اگر روی گردانید، پس بر پیامبر ما فقط رساندن آشکار است
- ب- پس اگر روی گردانند پس قطعاً بر پیامبر خبررساندن آشکار نیست

۵. وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

- الف- و اطاعت کنید پیامبر را تا باطل نشود اعمال شما
- ب- و اطاعت کنید پیامبر را و (با نافرمانی پیامبر) باطل نکنید کارهایتان را

۳. عبارت‌ها و ترکیب‌های کوتاه زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَاجْعَلْ لَنَا	
۲	مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا	
۳	النَّبِيِّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ	
۴	أَزْوَاجَهُ أُمَّهَاتُهُمْ	
۵	إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ	
۶	إِلَّا لِيُطَاعَ	
۷	وَجِئْتَكُمْ بِآيَةٍ	
۸	فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا	
۹	فَإِن تَوَلَّيْتُمْ	
۱۰	فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا	
۱۱	الْبَلَاغُ الْمُبِينُ	
۱۲	وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ	
۱۳	لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ	
۱۴	وَأَوْلَىٰ الْأَمْرِ مِنْكُمْ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات کامل کنید.

وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ - فَاتَّقُوا اللَّهَ - هُوَ مَوْلَاهُ - أَطِيعُوا اللَّهَ - سُلْطَانًا نَصِيرًا - اتَّبِعُوهُ

۱. وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ

و قرار بده برای من از نزد (خود)ت، دلیل روشن و یآوری را.

۲. إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ وَأَطِيعُونَ

قطعاً من برای شما پیامبری امانت‌دار هستم، پس تقوای خدا پیشه کنید و اطاعت کنید مرا.

۳. إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ وَ هَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ

قطعاً سزاوارترین مردم نسبت به ابراهیم کسانی هستند که پیروی کردند او را و این پیامبر و کسانی که ایمان آوردند؛ و خدا سرپرست مؤمنان است.

۴. فَإِنَّ اللَّهَ وَ جِبْرِيلُ وَ صَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ

پس قطعاً خداوند، خود یاور او است و جبرئیل و مؤمنان شایسته.

۵. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید: اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر را و صاحبان امر از (خود)تان را.

۵. قرآن‌آموزان عزیز: عبارات و آیات ده‌گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن:

اقسام جمع

به کلمات زیر توجه کنید:

«بُیُوت» جمع کلمه «بَيْت»، «مَوْتَى» جمع کلمه «مَيِّت»، «أَوْلِيَاء» جمع کلمه «وَلِيٌّ» و «شَيَاطِين» جمع کلمه «شَيْطَان» است.

کلمات «بُیُوت - مَوْتَى - شَيَاطِين»، همگی جمع هستند، ولی علائم جمع (وَنَ - يَنَ - ات) در آنها دیده نمی‌شود. علاوه بر این، شکل مفرد آنها نیز به هم ریخته است. مثلاً «بُیُوت»، جمع کلمه «بَيْت» است که یک «و» به بعد از حرف دوم «بَيْت» اضافه شده است.

به این نوع جمع - که بی‌قاعده است - «جمع مُكَسَّر» می‌گویند.

به جمع باقاعده (دارای علامت جمع) که در درس پانزدهم آموختید، «جمع سالم» می‌گویند.

به خاطر بسپارید

مذکر، مانند: مُؤْمِنُونَ - مُؤْمِنِينَ

مؤنث، مانند: مُؤْمِنَاتِ

جمع سالم

اقسام جمع

جمع مکسر، مانند: مَوْتَى - شَيَاطِين - أَنْبِيَاء

تمرین ۱. با دقت در کلمات زیر، مفرد و جمع مکسر کلمات هم‌خانواده را مطابق نمونه، در جدول بنویسید.

مَوْتَى - شَيَاطِين - اَنْبِيَاء - اَزْوَاج - نَبِيٍّ - كُفَّار - زَوْج - رُسُل - مَيِّت - اَوْلِيَاء -
رَسُول - شَيْطَان - وَلِيٍّ - كَافِر

ردیف	مفرد	جمع مکسر
۱	مَيِّت	مَوْتَى
۲		
۳		
۴		
۵		
۶		
۷		

تمرین ۲. جمع‌های سالم و مکسر عبارتهای ده‌گانه درس پانزدهم و شانزدهم را بنویسید.

آشنایی با معارف قرآن

ولایت انبیا و اوصیا

نیاز به رهبر، امری فطری

انسان به صورت فطری در پی رهبر و سرپرستی است که او را به سعادت برساند. قرآن کریم از زبان گذشتگان این خواسته و نیاز را این گونه بیان می‌دارد:

«وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا».

اطاعت از پیامبران و اوصیا، اطاعت از خداست

همان گونه که در درس پانزدهم ذکر شد، ولایت و سرپرستی از آن خداوندی است که خالق و پروردگار جهانیان است. او برای هدایت انسان‌ها پاک‌ترین و شایسته‌ترین بندگان خود را به عنوان جانشین خویش برمی‌گزیند و به سوی مردم می‌فرستد. این رهبران، همان پیامبران و اوصیای آنان هستند. بدیهی است اطاعت از پیامبران و اوصیای آنان، همان پیروی از فرمان خداوند و اطاعت او است: «وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ».

دستور خدای حکیم به پیروی از جانشینان خود در روی زمین، از روی لطف و رحمت است و آدمیان از این پیروی سود می‌برند؛ زیرا پیروی از پیامبران و اوصیا موجب بارش رحمت الهی است: «وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ».

هشدار!

اگر کسی اعتقاد به خدا داشته باشد، ولی خدا و رسول را اطاعت نکند، چه بسا کارهای شایسته خود را باطل و بی‌اثر نماید و از رحمت الهی محروم شود: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ».

وظیفه رسولان الهی، رساندن پیام خدا و نشان دادن راه رستگاری در دنیا و آخرت است. به همین دلیل، کسی که از فرمانشان تخلف کند بر خود ستم کرده است: «وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ»، «قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ».

برترین خلیفه الهی و جانشینان او

برترین خلیفه الهی بر روی کره خاکی، وجود مبارک رسول گرامی اسلام α است. اوصیا و جانشینان واقعی ایشان نیز، علی γ و یازده فرزند شایسته او هستند که از آنان در قرآن کریم به «أُولُو الْأَمْرِ» یاد شده است و ما شیعیان مفتخریم که به برکت هدایت‌ها و پذیرش ولایت آنان در مسیر تکامل انسانی گام برمی‌داریم: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ».

آیه شریفه «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» به شهادت همه مفسران شیعه و گروه زیادی از مفسران غیرشیعه، در شأن امیر مؤمنان علی γ نازل شده است.

تمرین آزاد

قرآن‌آموزان عزیز که آمادگی بیشتری برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، با استفاده از معانی کلمات داده شده، تمرین‌های زیر را ترجمه نمایند.

عبارات قرآنی و آیات	کلمه‌های جدید
<p>۱. قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ (بقره: ۱۲۴)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>جَاعِلٌ: قرار دهنده</p> <p>يَنَالٌ: می‌رسد</p>
<p>۲. قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (آل عمران: ۳۱)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>كُنْتُمْ تُحِبُّونَ: دوست می‌دارید</p> <p>يُحِبُّ: تا دوست بدارد</p>
<p>۳. وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (نساء: ۱۳)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>تَجْرِي: جاری است</p> <p>أَنْهَارٌ: نهرها - جوی‌ها</p> <p>فَوْزٌ: رستگاری</p>
<p>۴. وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ (نساء: ۶۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>يُطِيعُ: اطاعت کند</p> <p>أَنْعَمَ: نعمت داد</p> <p>صِدِّيقِينَ: بسیار راستگویان</p>

کلمه‌های جدید	عبارات قرآنی و آیات
<p>یَهْدُونَ: هدایت می‌کنند فِعْل: انجام دادن</p>	<p>۵. وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ (انبیاء: ۷۳)</p> <p>.....</p>
<p>فَازَ: رستگار شد</p>	<p>۶. وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (احزاب: ۷۱)</p> <p>.....</p>
<p>يَسْتَلُّ: درخواست می‌کند</p>	<p>۷. قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۰﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَّا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ (یس: ۲۰-۲۱)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>ظَهَرَ: پشتیبان</p>	<p>۸. فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ (تحریم: ۴)</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

دھرتی کی وحدت
Translation Movement

فهرست کلمات

درس	معنا	کلمه	درس	معنا	کلمه
۱	تفاوت - آمد و شد	اِخْتِلَافٌ	۱۶	بدهید	آتوا
۱۱	اختلاف ورزیدند	اِخْتَلَفُوا	۶	دادیم	آتینا
۶	گرفتیم - گرفتار کردیم	أَخَذْنَا	۳	آخرت	آخِرَةٌ
۷	خارج کن	أَخْرِجْ	۷	دیگران	آخَرِينَ
۵	برادر	أَخُو - آخی -	۶	آدم ^۲	آدَمُ
		أَخَا - آخ	۶	خاندان	آل
۵	هنگامی که	إِذْ	۸	ایمان بیاورید	آمِنُوا
۶	یاد کن - به یاد آور	أَذْكُرْ	۴	ایمان آوردند	آمَنُوا
۷	به یاد آورید - یاد کنید	أَذْكُرُوا	۱	نشانه‌ها - آیه‌ها	آيَاتٍ
۹	اجازه	إِذْنٌ	۱	نشانه - آیه	آيَةٌ
۸	فرستاد	أَرْسَلَ	۱۳	آیا	أَ
۵	فرستادیم - ارسال کردیم	أَرْسَلْنَا	۶	پدر	أَبٌ - آبی - آبو - آبا
۱	زمین	أَرْضٌ	۶	ابراهیم ^۲	إِبْرَاهِيمَ
۱۶	همسران - جفت‌ها	أَزْوَاجٌ	۶	پسر	إِبْنٌ
۲	آمزش بخواه	اسْتَشْفِرْ	۱۰	پیروی کرد	اتَّبَعَ
۴	آمزش بخواهید	اسْتَشْفِرُوا	۶	پیروی کردند	اتَّبَعُوا
۷	یعقوب ^۲	إِسْرَائِيلَ	۹	پیروی کنید	اتَّبِعُوا
۱	نام	اسْمٌ	۱۵	گرفتند	اتَّخَذُوا
۶	الگو	أَسْوَةٌ	۵	تقوا پیشه کنید - پروا کنید	اتَّقُوا
۱۵	اهل - یاران	أَصْحَابٌ	۵	دوری گزینید	اجْتَنِبُوا
۶	برگزید	اصْطَفَى	۱۶	قرار بده	اجْعَلْ
۵	اطاعت کنید	اطِيعُوا	۷	همگی	أَجْمَعِينَ
۹	عبادت کن	اعْبُدْ	۸	یکتا - یک	أَحَدٌ
۳	عبادت کنید - بندگی کنید	اعْبُدُوا	۱۱	بهترین - بهتر	أَحْسَنٌ
۱۴	بخشید	أَعْطَى	۸	نام رسول خدا ^۱	أَحْمَدٌ

کلمه	معنا	درس	کلمه	معنا	درس
أَعْمَالٌ	کارها	۱۶	أَنْبِيَاءٌ	پیامبران	۷
أَعُوذُ	پناه می‌برم	۱۳	أَنْجِلْ	انجیل	۱۲
أَغْرَقْنَا	غرق کردیم	۷	أَنْجِنَا	نجات دادیم	۷
أَقَامُوا	بیا داشتند	۱۲	أَنْذِرُ	بیم ده - بترسان	۵
أَقْوَمُ	استوارترین - استوارتر	۱۱	أَنْزَلَ	نازل شد	۹
أَقِيمُوا	به پا دارید	۱۶	أَنْزَلَ	نازل کرد - فروفرستاد	۹
أَكْثَرُ	بیشتر	۱۳	أَنْزَلْنَا	فروفرستادیم - نازل کردیم	۵
إِلَّا	مگر - جز	۲	أَنْفُسٌ	خودها - جان‌ها - افراد	۱۶
أَلَا	آگاه باشید	۱۳	أَنَّمَا	این‌که - که	۸
أَلْتَى	آن‌که - کسی‌که - که	۱۱	إِنَّمَا	فقط - جز این نیست	۸
أَلَّذِي	که - کسی‌که - آن‌که - آنچه	۳	أَوْحَيْنَا	وحی کردیم	۱۰
الَّذِينَ	کسانی‌که - آن‌انکه	۳	أُولَئِكَ	آنان - آنها	۱۲
الْسِّينَةِ	زبان‌ها	۱	أُولَى	دنیا - اولین	۱۳
الطَّاغُوتِ	طغیانگران - طغیانگر	۵	أُولَى	سزاوارتر (ین) - سزاوارتر	۶
اللَّهِ	خدا - خداوند	۱	أُولَى - أُولُو	صاحبان	۱۶
الْوَانِ	رنگ‌ها	۱	أَوْلِيَاءَ (جمع وليّ)	سرپرستان - دوستان	۱۵
إِلَيْهِ	معبود - خدا	۲	إِهْدِ	هدایت کن	۴
إِلَى	به سوی - به - تا	۳	أَهْلٌ	اهل - خانواده - شایسته	۱۲
أَمْ	آیا - بلکه - یا	۱۵	إِيْمَانٌ	ایمان	۱۴
أَمْرٌ	امر - فرمان - کار	۱۶	بِ	به	۱
أَمِنَ	در امان بودن - امنیت - امن	۱۴	بِ	نسبت به	۲
أُمّهَاتٌ	مادران	۱۶	بِ	به وسیله - با (به همراه) - به سبب	۴
أُمَّةٌ	امت - گروه	۵	بُرْهَانَ	دلیل روشن	۱۱
أَمِينٌ	امانت‌دار - مورداعتماد - امن	۵	بُشْرَى	بشارت	۱۰
أَنْ	این‌که - که	۱	بَشِيرٌ	بشارت دهنده	۸
إِنْ	اگر - اگرچه	۱۶	بَصَائِرٌ	بینش‌ها - بصیرت‌ها	۱۰
إِنَّ	قطعاً - حتماً	۱	بَصِيرٌ	بینا	۲
أَنَّ	که - این‌که	۱۲			

کلمه	معنا	درس	کلمه	معنا	درس
بَعَثْنَا	برانگیختیم	۵	جَعَلَ	قرار داد	۷
بَعْدَ	بعد - بعد از - پس از	۸	جَعَلْنَا	قرار دادیم	۷
بَلَاغَ	رساندن - ابلاغ	۱۶	جَمِيعاً	همه - همگی	۳
بَنِي	فرزندان	۷	حَافِظُونَ - حَافِظِينَ	نگهداران	۱۱
بَيَانَ	روشنگر - بیان	۱۰	حَدِيثَ	سخن	۱۱
بَيْتٌ	خانه	۶	حَسَنَةً	خوب - خوبی - نیکی	۶
بَيْنَ	میان - بین	۹	حَقٌّ	حق - درست - صحیح	۸
بَيِّنَاتٍ	دلایل روشن	۵	حُكْمٌ	حکومت - قضاوت - حکم	۳
بَيِّنَانٍ	بیانگر	۱۱	حِكْمَةٌ	حکمت	۶
تَتَّقُونَ	پروا می‌کنید - تقوا پیشه می‌کنید	۱۳	حَكِيمٌ	با حکمت - کاردان	۲
تَجِدُ (أَنْ تَجِدَ)	می‌یابی (هرگز نخواهی یافت)	۱۴	حَمْدٌ	ستایش	۲
تُخْرِجُ	خارج می‌کنی	۹	حَنِيفٌ	حق‌گرا	۶
تُرَابٌ	خاک	۱	حَيٌّ	زنده	۲
تُرْجَعُونَ	بازگردانیده می‌شوید	۱۳	خَاتَمٌ	پایان‌بخش	۸
تُرْحَمُونَ	مورد رحمت قرار گیرید - مورد رحمت قرار می‌گیرید	۹	خَالِدُونَ - خَالِدِينَ	جاودانان	۱۵
تَعَالَى	برتر است	۱۳	خَبِيرٌ	باخبر - آگاه	۲
تَعْقِلُونَ	بیندیشید - می‌اندیشید	۹	خَلْقٌ	خلقت - آفرینش	۱
تِلْكَ	این - آن	۱۰	خَلَقَ	خلق کرد - آفرید	۱
تُوبُوا	توبه کنید - بازگردید	۴	دُونَ	غیر - کمتر	۷
تُورَاهُ	تورات	۱۲	دِينَ	جزا - آیین - دین	۳
تَوَلَّوْا	روی بگردانید - روی گردانیدند	۱۶	ذِكْرٌ	قرآن - یادآوری - یاد	۱۱
تَوَلَّيْتُمْ	روی گردانید	۱۶	ذَلِكَ	آن - این	۱
ثُمَّ	سپس	۷	رَاكِعُونَ	رکوع‌کنندگان	۱۵
جُنْتُ بِـ	آوردم	۱۶	رَبٌّ	پروردگار	۲
جَاهِدُوا	جهاد کردند - کوشش کردند	۱۴	رِجَالٌ	مردان	۸
جَاءَ	آمد	۱۰	رَحْمَنٌ	بخشنده	۱
جَاءَ وَابٍ	آوردند	۵	رَحْمَةٌ	رحمت	۸
			رَحِيمٌ	مهربان	۱

کلمه	معنا	درس	کلمه	معنا	درس
رِزْقٌ	روزی	۱۳	طُلُوعٌ	طلوع	۴
رُسُلٌ	جمع کلمه «رسول»	۵	ظُلْمٌ	ستم - ظلم	۱۴
رَسُولٌ	پیامبر - فرستاده - رسول	۵	ظُلُمَاتٌ	تاریکی‌ها	۷
رِضْوَانٌ	رضایت - خشنودی	۱۰	عَالَمِينَ	جهانیان	۲
رَمَضَانَ	رمضان	۹	عِبَادٌ	جمع «عبد: بنده»	۲
رَيْبٌ	شک - تردید	۱۰	عَبْدٌ	بنده	۹
رَوُوفٌ	پرمهر - بسیار مهربان	۲	عَدُوٌّ	دشمن	۱۵
زَكَاةٌ	زکات	۱۵	عَرَبِيٌّ	عربی (زبان عربی)	۹
سَبَّحٌ	تسبیح کن - پاک شمار	۴	عَرْشٌ	عرش - تخت فرمانروایی	۱۳
سُبُلٌ	راه‌ها	۱۰	عَزِيزٌ	باعزت - پیروز - رهبر	۲
سَلَامٌ	درود - سلام - سلامت	۴	عَظِيمٌ	بزرگ	۲
سُلْطَانٌ	دلیل - برهان - تسلط	۷	عَلَّمْتُ	تعلیم دادم	۱۲
سَمَوَاتٍ	آسمان‌ها	۱	عَلَىٰ	بر	۴
سَمْسِيٌّ	نامید	۶	عَلِيٌّ	بلند مرتبه	۲
سَمِيعٌ	شنوا	۲	عَلِيمٌ	دانا	۲
شَاهِدٌ	ناظر - گواه	۵	عَمْرَانٌ	پدر حضرت مریم B	۶
شُعَيْبٌ	شعیب ۷	۵	عَمِلُوا	انجام دادند	۱۴
شَفَاعَةٌ	شفاعت - وساطت	۱۳	عِيسَىٰ	عیسی ۷	۶
شِفَاءٌ	درمان - شفا	۱۱	عُرُوبٌ	غروب	۴
شَمْسٌ	خورشید	۱	عَفُورٌ	بسیار آمرزنده	۲
شَهْرٌ	ماه	۹	عَبْرٌ	غیر - به جز	۱۳
شَيْطَانٍ	شیطان‌ها	۱۵	فَ	پس	۴
شَيْءٌ	چیز	۲	فَاسِقُونَ - فَاسِقِينَ	نافرمانان	۱۲
صَالِحَاتٍ	کارهای شایسته	۱۴	فِرْعَوْنَ	فرعون	۷
صَالِحِينَ	شایستگان	۱۵	فُرْقَانَ	وسیله جداساختن حق از باطل - قرآن	۱۲
صِرَاطٌ	راه	۳	فِي	در	۱
صَلَوَةٌ	نماز - درود - رحمت	۱۵	قَالَ	گفت	۵
ضَرْبًا	زدیم	۱۰	لَا	حرف نفی (نیست - نه)	۲
قَالُوا	گفتند	۱۲			

درس	معنا	کلمه	درس	معنا	کلمه
۱۶	باطل نکنید	لَا تُبْطِلُوا	۳	پیش - پیش از - قبل	قَبْلَ
۷	نگیرید	لَا تَتَّخِذُوا	۵	قطعاً	قَطْعاً
۱۶	نزد	لَدُنْ	۶	بسیار راستگو	قَدْ
۹	به امید این که - شاید	لَعَلَّ	۹	قدر - تقدیر - اندازه گیری	قَدْرٌ
۵	ولی - لیکن	لَٰكِنْ - لٰكِنَّ	۲	توانا	قَدِيرٌ
۱۱	زمانی که	لَمَّا	۹	قرآن	قُرْآنٌ
۱۲	حکم نکردند - حکم نکرد	لَمْ يَحْكَمْ	۸	بگو	قُلْ
۱۴	نیامیختند	لَمْ يُلْبِسُوا	۱۴	دل - قلب	قَلْبٌ
۱۲	اگر - اگر چه - چنانچه - ای کاش	لَوْ	۱	ماه	قَمَرٌ
۱	شب	لَيْلٌ - لَيْلَةٌ	۱	گروه - قوم	قَوْمٌ
۲	آنچه - هر چه	مَا	۱۲	گفته شد	قِيلَ
۸	حرف نفی (:نیست)	مَا	۱۴	پایدار	قَيِّماً
۹	چیست - چه	مَا	۲	پایدار	قَيُّومٌ
۹	چه می دانی	مَا أَذْرَاكَ	۴	تو - تو را	كَ - إِيَّاكَ
۶	نیبود - نمی باشد	مَا كَانَ	۱۵	کافران	كَافِرِينَ - كَافِرُونَ
۳	صاحب	مَالِكٌ	۲	می باشد - بود	كَانَ
۹	مبارک - با برکت	مُبَارَكٌ - مُبَارَكَةٌ	۶	بود - می باشد	كَانَتْ
۸	بشارت دهنده	مُبَشِّرٌ	۵	کتاب آسمانی - کتاب - فریضه - سرنوشت	كِتَابٌ
۷	آشکار - روشنگر	مُبِينٌ	۱۴	بسیار	كَثِيرٌ - كَثِيرَةٌ
۱۰	افراد باتقوا	مُتَّقِينَ - مُتَّقُونَ	۹	این چنین	كَذَلِكَ
۱۰	مثل	مَثَلٌ	۱۳	ارزشمند - بزرگواری	كَرِيمٌ
۱۴	نیکوکاران	مُحْسِنِينَ - مُحْسِنُونَ	۱۱	کفر ورزیدند - کافر شدند	كَفَرُوا
۸	نام رسول خدا ﷺ	مُحَمَّدٌ	۲	هر - همه	كُلٌّ
۷	خالص شده	مُخْلِصاً	۱	شما - تان	كُمُ
۹	خالص کننده - خالص	مُخْلِصاً	۹	بودیم - هستیم	كُنَّا
۴	پیامبران - فرستاده شدگان	مُرْسَلِينَ	۱	حتماً - قطعاً	لَ
۱	افراد با ایمان - مؤمنان	مُؤْمِنِينَ	۱	برای - به - برای این که	لِ
			۱۴	ارشاد کننده - مربی	مُرْشِدٌ

کلمه	معنا	درس	کلمه	معنا	درس
			مُؤْمِنُونَ		
مَرِيَمٌ	مریم B	۶	نَا	ما را - ما - مان	۴
مُسْتَقِيمٌ	راست - مستقیم	۳	نَارٌ	آتش	۱۵
مُسْلِمٌ	فرمانبردار - مسلمان	۶	نَاسٌ	مردم	۲
مُسْلِمِينَ - مُسْلِمُونَ	جمع «مسلم»	۶	نَبِيٌّ	پیامبر	۶
مَشْرِقٌ	مشرق	۱۴	نَبِيِّنَ - نَبِيُونَ	پیامبران	۶
مُشْرِكِينَ	مشرکان	۱۴	نَحْنُ	ما	۱۱
مُشْرِكُونَ	مشرکان	۱۴	نَذِيرٌ	بیم‌دهنده	۸
مُصَدِّقٌ	تصدیق کننده	۱۰	نَزَلَ	فرو فرستاد	۹
مُصِيرٌ	سرانجام - بازگشت - بازگشتگاه	۱۳	نَزَّلْنَا	فرو فرستادیم	۱۱
مَعَ	با	۵	نَسْتَعِينُ	به کمک می‌گیریم	۴
مَغْرِبٌ	مغرب	۱۴	نَصَارَى	مسیحیان	۱۵
مُلْكٌ	فرمانروایی	۳	نَصْرَانِيٍّ	مسیحی	۶
مَلِكٌ	فرمانروا	۱۳	نَصِيرٌ	یاور - یار	۱۳
مُلُوكٌ	فرمانروایان	۷	نَعْبُدُ	عبادت می‌کنیم - بندگی می‌کنیم	۴
مِلَّةٌ	آیین - دین	۶	نِعْمَةٌ	نعمت	۷
مِنْ	از	۱	نَزَلَ	فرو می‌فرستیم	۱۱
مَنْ	کسی که - کسانی که - هرکس	۳	نُوحٌ	نوح	۵
مُنْذِرِينَ	بیم‌دهندگان	۹	نُورٌ	روشنایی - نور	۷
مَوْتَى	مردگان	۱۵	نَهَارٌ	روز	۱
(جمع مَيِّت)			نَهْدِي	هدایت می‌کنیم	۱۴
مُوسَى	موسی	۶	نُؤْمِنُ	ایمان می‌آوریم	۱۲
مَوْعِظَةٌ	پند	۱۰	وَ	و	۸
مَوْلَى	سرور - یاور	۱۵	وَ	و	۱
مُهْتَدٍ (مُهْتَدِي)	هدایت یافته	۱۴	وَاحِدٌ - وَاحِدَةٌ	یگانه - یک	۳
مُهْتَدُونَ	هدایت یافتگان	۱۴	وَاسِعٌ - وَاسِعَةٌ	وسیع - وسیع	۱۳
مُهْتَدِينَ	هدایت یافتگان	۱۴	وَاصِبٌ	پایدار	۱۳
مِيثَاقٌ	پیمان	۶	يُدَبِّرُوا	تدبیر کنند	۱۱
مِيزَانٌ	وسیله سنجش - معیار	۱۱			
وَالِدَةٌ	مادر	۱۲			

درس	معنا	کلمه	درس	معنا	کلمه
۱۰	دو دست	يَدَيُّ - يَدَا	۷	دستیار	وَزِير
۸	از حروف مقطعه	یس	۱۲	وعده	وَعْد
۵	مسلط می‌کند	يُسَلِّطُ	۷	نگاهبان - کارساز	وَكِيل
۳	بخواهد - می‌خواهد	يَشَاءُ	۳	سرپرست - دوست	وَلِيٌّ
۱۴	گمراه می‌کند	يُضِلُّ - يُضِلُّلُ	۱۲	و باید حکم کنند (کند)	وَلْيَحْكُمُ
۱۶	اطاعت شود - اطاعت می‌شود	يُطَاعُ	۱	او - آن - ش	ه - هُ
۱۳	عبادت می‌کند	يَعْبُدُونَ	۱۲	آن - او - ش	ها
۱	تعقل می‌کنند - می‌اندیشند	يَعْقِلُونَ	۷	برادر حضرت موسی	هارون
۱۲	تعلیم می‌دهد	يُعَلِّمُ	۴	هدایت	هُدًى
۱۳	می‌دانند	يَعْلَمُونَ	۱۴	هدایت کرد	هُدًى
۱۵	به پا می‌دارند	يُقِيمُونَ	۳	این	هذا - هذه
۱۳	مالک است	يَمْلِكُ	۵	آنان - آنها - شان	هُمْ
۸	می‌میراند	يُمِيتُ	۷	آنها (دو نفر)	هُمَا
۸	وحی می‌شود	يُوحَى	۲	او - آن	هُوَ
۱۰	یقین دارند	يُوقِنُونَ	۱۱	آن - او	هِيَ
۳	روز	يَوْمٌ	۳	من	أَنَا
۳	هدایت می‌کند	يَهْدِي	۳	ای	يا - یا أَيُّهَا - أَيُّهَا
۱۵	یهودیان	يَهُودٌ	۸	می‌آید	يَأْتِي
۶	یهودی	يَهُودِيٌّ	۱۰	متذکر شوند - متذکر می‌شوند	يَتَذَكَّرُونَ
۱۵	می‌دهند	يُؤْتُونَ	۱	تفکر می‌کنند - می‌اندیشند	يَتَفَكَّرُونَ
۱۳	می‌دهد	يُؤْتِي	۱۵	سرپرستی می‌کند	يَتَوَلَّى
۱۴	ایمان بیاورد - ایمان می‌آورد - ایمان دارد	يُؤْمِنُ	۱۶	دوست می‌دارد	يُحِبُّ
۹	ایمان می‌آورند - ایمان دارند	يُؤْمِنُونَ	۱۱	حکم کند - حکم می‌کند	يُحْكُمُ
			۸	زنده می‌کند	يُحْيِي
			۱۰	خارج می‌کند	يُخْرِجُ